

ÅRSRAPPORT 2022

vardar
GREEN ENERGY

INNHALDSFORTEGNELSE

BESKRIVELSE AV SELSKAPET

- 4** Om Vardar
- 6** Hovedtall – Vardar
- 7** Resultat, produksjon og kraftpris
- 10** Vardars fundament
- 11** Klimapartnere Viken
- 11** Miljøfyrtårn
- 12** Vardars virksomhet
- 14** Vardars historie
- 16** Presentasjon av styret
- 17** Presentasjon av ledergruppa
- 18** Konsernsjefens forord

STYRET BERETNING

- 23** Innledning
- 24** Kraftmarked – et ekstremt år
- 27** Krigen og energikrisen
- 29** Resultater for konsern
- 31** Resultater for segmenter
- 31** Bioenergi
- 33** Vindkraft
- 35** Vannkraft
- 37** Å Energi

- 39** Vekst og utvikling
- 40** Annen virksomhet og innovasjon
- 41** Risikostyring
- 44** **Bærekraft, Vardar og omverdenen**
- 45** Bærekraftsrapportering
- 47** Interessentdialog
- 55** Vardar skapte 853 millinoner
– staten fikk halvparten i 2022
- 57** Klimarisiko
- 62** Sosial bærekraft i Vardar
- 67** Taksonomi
- 70** Foretaksstyring

REGNSKAP OG NOTER

- 79** Konsernregnskap
- 126** Selskapsregnskap Vardar AS

144 REVISORS BERETNING

- 149** ERKLÆRING STYRE
OG DAGLIG LEDER

HVORDAN NAVIGERE I ÅRSRAPPORTEN

 KLIKK PÅ TALLBOKS FOR Å GÅ TIL ØNSKET SIDE

 KLIKK PÅ INNHALDSBOKSEN FOR GÅ TILBAKE TIL INNHALDSFORTEGNELSEN

BESKRIVELSE
AV SELSKAPET

OM VARDAR

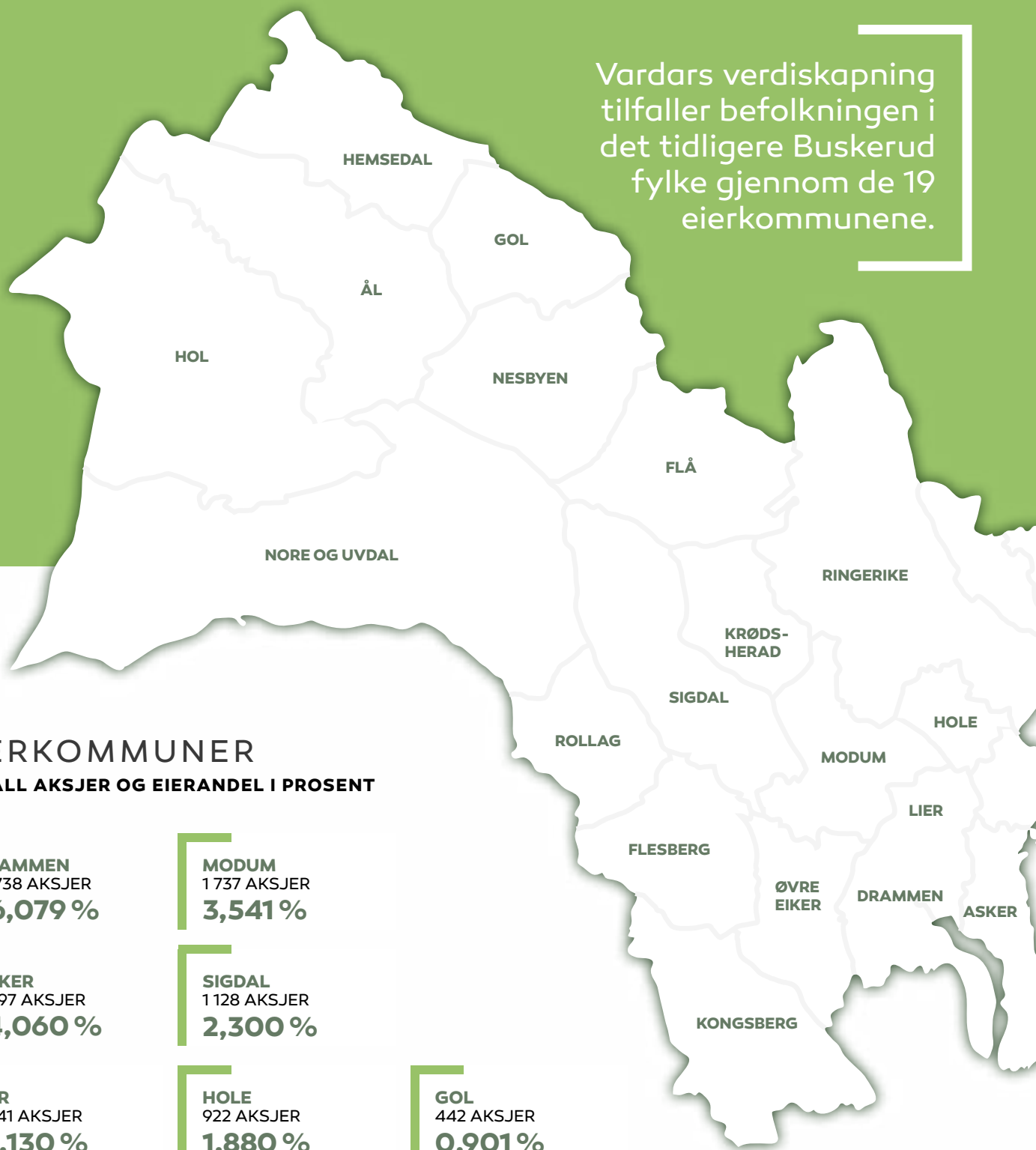
Vardar er med i kampen for å stanse klimaendringene. Vår oppgave er å produsere ren energi og investere i virksomheter som bidrar til lavere klimagassutslipp. Samtidig skal vi ta vare på naturen og det biologiske mangfoldet, som til sammen skaper de grønne kretsløpene alt liv er avhengig av.

Vardar er et energi- og investeringselskap. Selskapet eier både vannkraftverk, vindkraftverk og fjernvarmeanlegg direkte, har en eierandel i det integrerte energikonsernet Å Energi, og har eierskap i ulike selskaper knyttet til fornybar energi og det grønne skiftet.

Hovedkontor ligger i Drammen. Vardars verdiskapning tilfaller befolkningen i det tidligere Buskerud fylke gjennom de 19 eierkommunene. Vi skal gi en langsiktig og trygg avkastning til eierkommunene, samtidig som vår aktivitet bidrar til lokal økonomisk vekst.

Vardars verdiskapning tilfaller befolkningen i det tidligere Buskerud fylke gjennom de 19 eierkommunene.

EIERKOMMUNER

ANTALL AKSJER OG EIERANDEL I PROSENT

DRAMMEN 12 738 AKSJER 26,079 %	MODUM 1 737 AKSJER 3,541 %		
ASKER 6 897 AKSJER 14,060 %	SIGDAL 1 128 AKSJER 2,300 %		
LIER 6 441 AKSJER 13,130 %	HOLE 922 AKSJER 1,880 %	GOL 442 AKSJER 0,901 %	
KONGSBERG 5 921 AKSJER 12,070 %	FLESBERG 554 AKSJER 1,129 %	KRØDSHERAD 373 AKSJER 0,760 %	NORE OG UVDAL 265 AKSJER 0,540 %
RINGERIKE 5 739 AKSJER 11,699 %	ÅL 471 AKSJER 0,960 %	NESBYEN 353 AKSJER 0,720 %	HEMSEDAL 191 AKSJER 0,389 %
ØVER EIKER 3 954 AKSJER 8,061 %	HOL 461 AKSJER 0,940 %	ROLLAG 309 AKSJER 0,630 %	FLÅ 103 AKSJER 0,210 %

HOVEDTALL – VARDAR

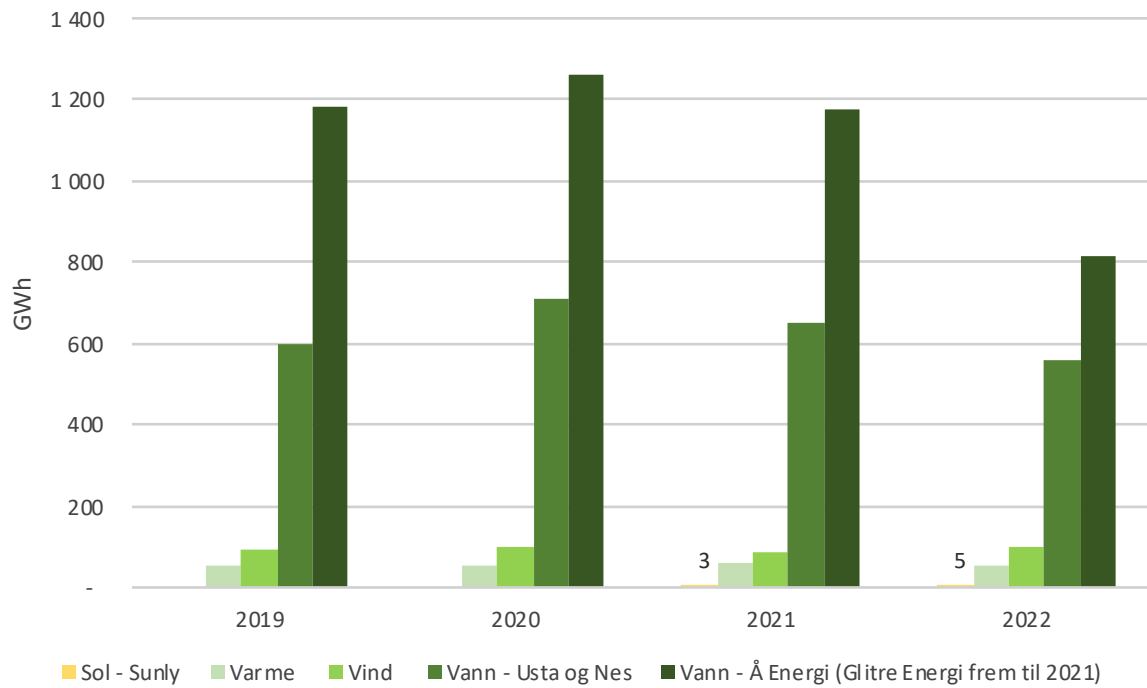
Nøkkeltall	Enhet	2022	2021	2020	2019
Driftsinntekter	mill. kr.	5 090	531	273	446
EBITDA ¹⁾	mill. kr.	4 891	394	146	334
Driftsresultat	mill. kr.	4 953	388	110	299
Årsresultat	mill. kr.	4 544	205	50	173
Utbytte utbetalt i året	mill. kr.	125	30	60	740
Totalkapital	mill. kr.	8 553	3 594	3 539	3 484
Egenkapital ²⁾	mill. kr.	6 547	1 788	1 843	1 846
Egenkapitalandel	%	76,6 %	49,7 %	52,1 %	53,0 %
Totalrentabilitet	%	74,8 %	5,7 %	1,4 %	4,6 %
Egenkapitalavkastning	%	109,0 %	11,3 %	2,7 %	8,4 %
Kontant beholdning ved utgangen av året	mill. kr.	270	109	10	17
Netto kontantstrømmer fra driften	mill. kr.	595	280	45	119
Netto kontantstrømmer fra investeringer	mill. kr.	-408	-109	-77	87
Investeringer i alt	mill. kr.	-408	109	19	37
<hr/>					
Energiproduksjon ³⁾	GWh	6 973	3 205	3 416	3 143
Energiproduksjon (Vardars andel)	GWh	1 533	1 978	2 123	1 929
Vannkraft (Vardars andel)	GWh	1 374	1 830	1 970	1 778
Vindkraft (Vardars andel)	GWh	98	83	102	94
Fjernvarme (Vardars andel)	GWh	56	61	51	57
Solenergi (Vardars andel)	GWh	5	3		
<hr/>					
Antall ansatte ⁴⁾	#	19	20	16	17
Sykefravær	%	8 %	1,0 %	1,5 %	4,3 %
Antall skader med fravær	#	0	0	0	0

1) EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

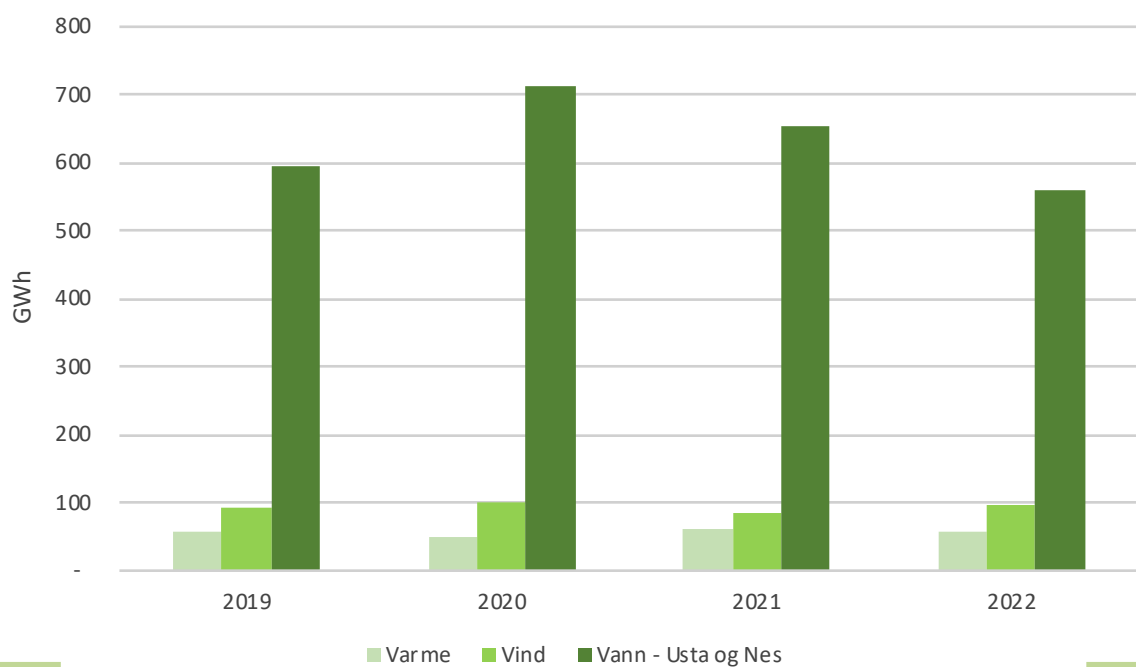
2) Egenkapital er inkl. minoriteter 3) Kraftproduksjon 100 % uavhengig av eierandel 4) Ansatte i kontrollerte selskap

RESULTAT, PRODUKSJON OG KRAFTPRIS

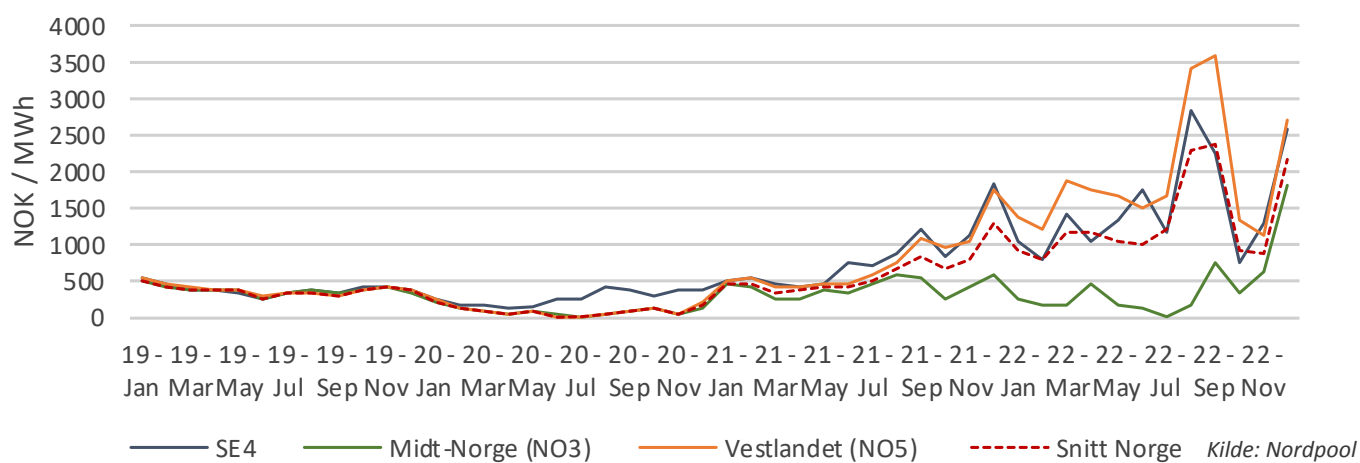
HEL- OG DELEIED ENERGIPRODUKSJON - VARDARS ANDEL

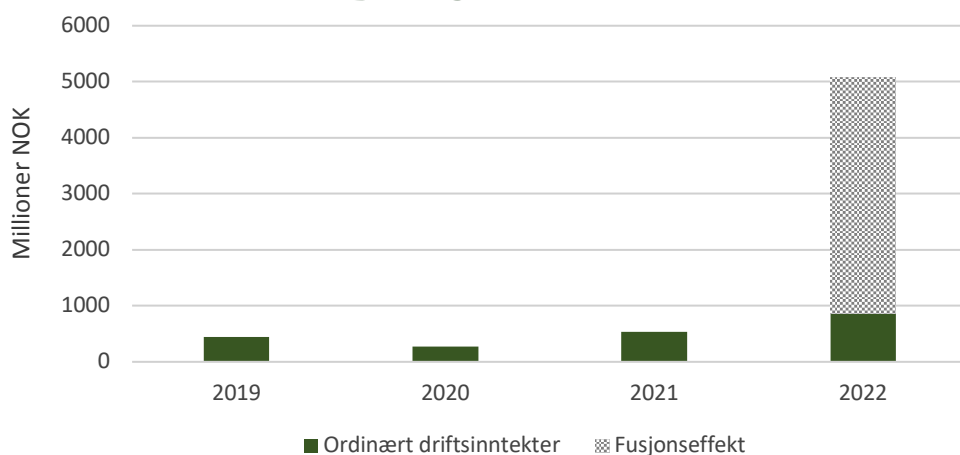
DIREKTE KONTROLLERT ENERGIPRODUKSJON

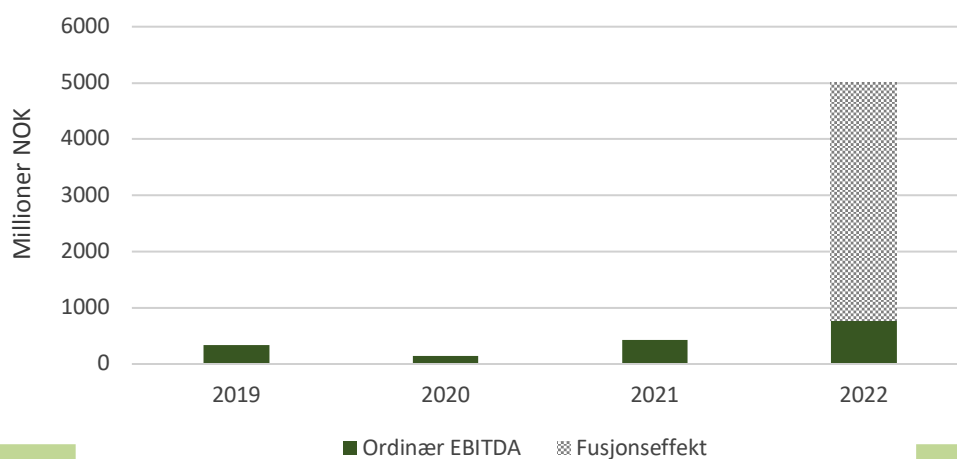
MÅNEDLIGE GJENNOMSNIITTSPRISER VARDARS PRISOMRÅDER OG NORGE 2019-2022

DRIFTSINTEKTER

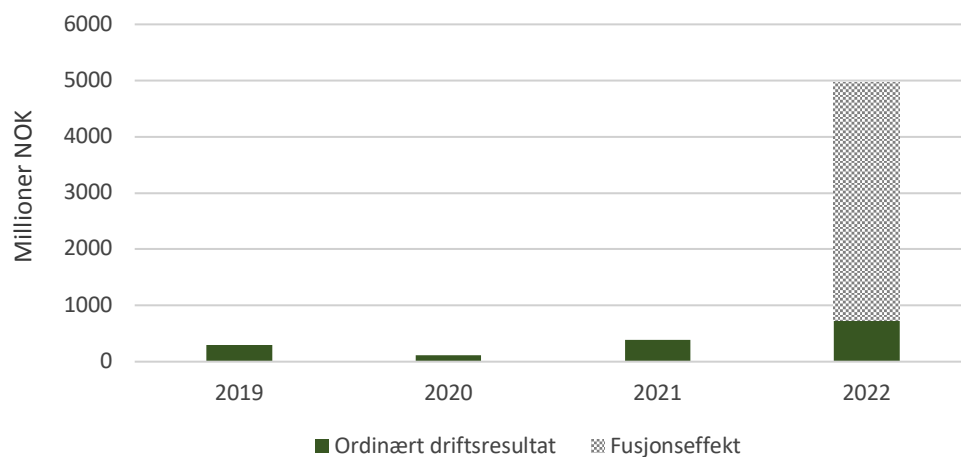

EBITDA

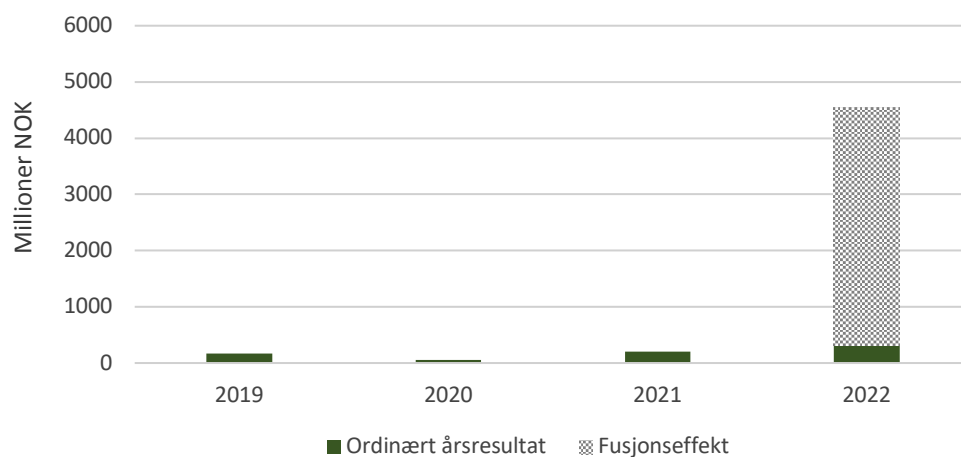

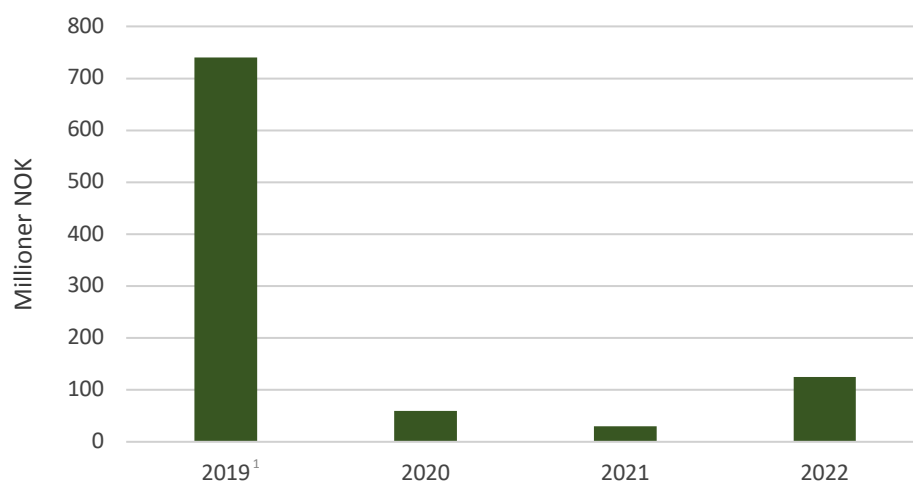
DRIFTSRESULTAT

ÅRSRESULTAT

UTBYTTE UTBETALT I ÅRET

¹ Resultat av realiserte verdier i Baltikum

VARDARS FUNDAMENT

VISJON:

Utvikling av verdier gjennom aktivt eierskap.

MISJON:

Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

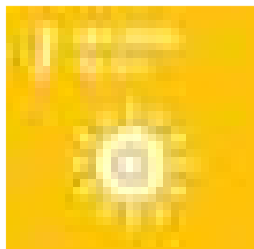
VERDIER:

Redelig – åpen – engasjert – profesjonell

FORRETNINGSIDÉ:

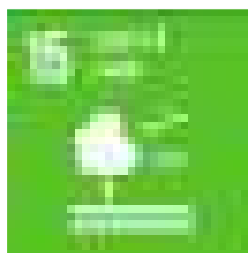
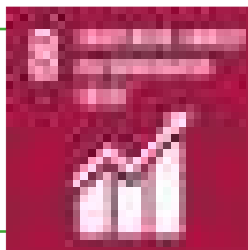
- ✓ Vardar investerer i fornybar energiproduksjon og virksomheter som bidrar til reduserte klimagassutslipp.
- ✓ Vardar er en langsiktig investor, som begrenser risiko gjennom en diversifisert portefølje og en moderat belåning.
- ✓ Vardars mål er å fjerne alle klimagassutslipp fra egen virksomhet innen 2024, og er dedikert til å beskytte det biologiske mangfoldet.
- ✓ Vardar styrer etter prinsippene og regelverket i EUs taksonomi.

VARDAR OG FNS BÆREKRAFTSMÅL

Vardar skal bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

Vardar skal utvikle verdier gjennom aktivt eierskap.

Vardar skal redusere negativ påvirkning på menneske, natur og andre verdier mens vi utfører vårt hovedoppdrag.

Foto: Erik Thomas Kirkman

KLIMAPARTNERE VIKEN

Vardar ble partner i Klimapartnere Viken i 2021. Målet til Klimapartnere Viken er å bidra til at regionens næringsliv skal stå best mulig rustet til å møte klimautfordringene og morgendagens krav til lavutslippssamfunnet. Vardar har de siste årene jobbet med å redusere eget

CO₂-utslipp og har økt oppmerksomheten på selskapets miljøavtrykk. Samarbeidet i Klimapartnere Viken vil sikre oss bistand og klimafaglig påfyll. I 2022 leverte Vardar klimaregnskap gjennom Klimakost med samarbeid og støtte av Klimapartnere Viken.

MILJØFYRTÅRN

I desember 2021 ble Vardars hovedkontor sertifisert for tre år som en av de første etter Miljøfyrtårns nye kriterier. Vi ser det som viktig å være et Miljøfyrtårn som et ledd i arbeidet for å redusere Vardars klimaavtrykk og sette et søkelys på et godt arbeidsmiljø og bærekraftsarbeid. Selv om Vardar bidrar til det grønne skiftet gjennom produksjon og eierskap i ren fornybar energi har vi som mål å bidra lokalt i «eget hus».

VARDARS VIRKSOMHET

Vardars portefølje har en eksponering mot kraftmarkedet og bidrar til produksjon av fornybar energi. Utgangspunktet for Vardars vekst og utvikling er eierskap til kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal, og dagens Å Energi.

VARDARS PORTEFØLJE

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

BIOENERGI

Vardar
Varme AS
100 %

Øvre Eiker
Fjern-
varme AS
100 %

VINDKRAFT

Kvalheim
Kraft DA
50 %

Vardar
Vind AB
100 %

VANNKRAFT

Vardar
Vannkraft AS:
Usta kraftverk
2/7

Nes
kraftverk
2/7

Konsesjons-
kraftrettig-
heter

INDUSTRIELT EIERSKAP

Å ENERGI

Å Energi AS
13 %

VEKST OG UTVIKLING

Zephyr AS
50 %

Solcelle-
spesialisten
AS
33 %

Sunly AS
11 %

Sunly
Innovation
OÜ
35 %

INNOVASJON

Hyper-
thermics AS
20 %

Kongsberg
Innovasjon
AS
13 %

PORTEFØLJE		VÅRE VIKTIGSTE AKTIVA	BESKRIVELSE	EIERANDEL
FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON	 VANNKRAFT	Kraftverkene Usta og Nes	Vannkraftproduksjon. Har sammen med eierandelen i tidligere Glitre Energi vært starten på Vardars vekst og utvikling	2/7
	 VINDKRAFT	Kvalheim Kraft DA	Vindkraftproduksjon i Norge	50 %
		Vardar Vind AB	Vindkraftproduksjon i Sverige	100 %
 BIOENERGI	Vardar Varme AS og Øvre Eiker Fjernvarme AS	Fjernvarmeproduksjon Hønefoss og Vestfossen.	100 %	
INDUSTRIELT EIERSKAP	 Å ENERGI	Å Energi AS	Norges største vertikal integrerte kraftselskap, med hovedvekt innen kraftproduksjon og kraftnett. Selskapet ble etablert i fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi.	13 %
	 VEKST OG UTVIKLING	Zephyr AS	Utvikler, bygger og drifter vindkraftparker på land og til havs.	50 %
		Sunly AS	Utvikler, bygger og eier sol- og vindkraftanlegg i Baltikum og Polen.	11 %
		Solcellespesialisten AS	En markedsledende leverandør av solcelleløsninger til privat- og bedriftsmarkedet.	33 %
		Sunly Innovation OÜ	Innovasjonsselskap i Estland, med fokus på løsninger knyttet til fornybar energi.	35 %
	 INNO- VASJON	Hyperthermics AS	Et norsk bioteknologiselskap med en løsning som omdanner organisk avfall, gjødsel, alger, fiskeslo og annen biomasse til energi og protein.	20 %
Kongsberg Innovasjon AS		En industribasert inkubator, investor og et innovasjonsselskap som opererer i hele Norge.	13 %	

VARDARS HISTORIE

- INNOVASJON, VERDISKAPNING OG VELFERD

Vinteren 1898 rettet Handelsforeningen og Håndverkerforeningen en henstilling til byens myndigheter om å realisere elektrisk kraftoverføring til Drammen. Kort tid etter satte Drammen by inn en annonse i Drammens Tidende, der byen søkte om et passende vannfall innenfor en avstand på 50 kilometer fra byen.

Gravfoss kraftstasjon. (Foto: Å Energi)

Valget falt på Graven gård i Geithus i Modum kommune, der kraftstasjonen Gravfoss I ble åpnet i oktober 1903, og én av de driftige handelsmenn i Drammen by, kolonial-grossist August M Knudsen, kunne tenne elektrisk lys i høstmørket den 21. oktober. Det var starten på Vardars lange historie som vannkraftprodusent. I dag er Gravfoss en liten del av kraftproduksjonen i Å Energi.

Drammen by fortsatte å bygge ut kraft og elektrifisere kommunen, senere samlet i kommunens eget e-verk. Flere kommuner i

Buskerud fylke gjorde det samme, og etter kort tid det ble det behov for et regionalnett for å knytte de kommunale nettene sammen. Dette ble bygd og eid av Kraftforsyningen i Buskerud, som var en integrert del av Buskerud fylkeskommune. Buskerud fylkeskommune startet også utbygging av kraftproduksjon både i Numedal og Hallingdal.

I 1990 ble fylkeskommunens engasjement organisert i aksjeselskapet Buskerud Energi.

En vesentlig del av virksomheten i Buskerud Energi ble fusjonert med Drammen Kraft/Drammen Energinett

(tidligere e-verket) i 1999, og Energiselskapet Buskerud, som senere ble til Glitre Energi, ble etablert. Buskerud Fylkeskraft, som senere skifter navn til Vardar, blir fylkeskommunens eierredskap for energirelatert virksomhet, herunder eierskapet til Glitre Energi.

«Startkapital» i Vardar er dermed 50 % eierandel av Gitre Energi og 2/7-dels eierskap i kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal. Vardar har forvaltet og utviklet den arven, utbetalt store verdier til sine eiere og bygd ny, lønnsom virksomhet innenfor fornybar energi og bærekraftige teknologiløsninger.

I 2001 investerte Vardar innen vindkraft gjennom etableringen av Kvalheim Kraft sammen med Østfold Energi, og bygger sin første vindkraftpark på Mehuken i Kinn Kommune, Vestlandet fylke. Fire år senere starter vindkraftsatsingen i Estland. Her var Vardar en betydelig aktør inntil eierne besluttet å selge seg ut av Nelja Energia. Transaksjonen i 2018 hadde en totalverdi på 490 millioner euro.

I 2006 ble utviklingselskapet Zephyr etablert for å utvikle vindprosjekter i Norge, og selskapet har senere utvidet til andre geografiske områder.

I 2013 etablerte Vardar seg i Sverige, og bygde to vindparker i Skåne.

Fjernvarmeanlegget i Vestfossen ble etablert i 2003 og i 2006 startet Vardar bygging og drift av fjernvarmeanlegget på Hønefoss.

I 2020 ble Buskerud Fylkeskommune oppløst og alle verdier i eierskapet knyttet til Vardar ble overført til de 19 kommunene i tidligere Buskerud fylke, i henhold til den gjeldende aksjonæravtalen i Vardar.

I 2020 besluttet Vardar å satse på solenergi, og tok en eierandel i Solcellespesialisten. Året etter økte eksponeringen innen solenergi, da det ble investert i Sunly.

Siden 2020 har Glitre Energi og Agder Energi, styrene i selskapene og deretter eierne i selskapene jobbet systematisk med en prosess for å slå sammen de to selskapene. I september 2022 besluttet de to respektive generalforsamlingene at Glitre Energi og Agder Energi skulle fusjoneres, og fra 01.12.2022 oppsto energiselskapet Å Energi. En ny epoke har begynt for Vardar, som nå er eier av Norges største vertikalintegreerte kraftselskap med virksomhet innen hele verdikjeden.

Labro kraftstasjon. (Foto: Å Energi)

Vindparken i Röggle i Sverige. (Foto: Martin Eriksson)

PRESENTASJON AV STYRET

ROAR FLÅTHEN Styreleder (f. 1950)

Roar Flåthen har lang fartstid fra ulike tillitsverv i fagbevegelsen, og var leder i LO i syv år frem til 2013. Han har omfattende styreerfaring fra en rekke selskaper innenfor både offentlig og privat sektor. Flåthen har vært styreleder i Vardar siden juni 2016.

INGVILD MYHRE (f. 1957)

Ingvild Myhre er utdannet sivilingeniør og er partner i Styresenteret/iStyrelsen. Hun har blant annet bakgrunn som administrerende direktør i Alcatel Telecom, Telenor Mobil og Network Norway. Myhre har vært styremedlem i Vardar siden 2015.

KNUT OSCAR FLETEN (f. 1963)

Knut Oscar Fleten er Administrerende direktør i SpareBank 1 Hallingdal Valdres og er utdannet som Siv.øk fra NHH og har en master i ledelse fra BI. Han har en rekke styreverv innenfor SpareBank 1-alliansen og i andre selskaper. Fleten kom inn som styremedlem juni 2020.

KRISTIN OUROM (f. 1971)

Kristin Ourom er advokat med bred forretningsjuridisk kompetanse og erfaring innen energibransjen, corporate og bank/finans. Hun er parter i Kvale advokatfirma DA. Ourom har vært styremedlem i Vardar siden juni 2016.

JOHNNY SKOGLUND (f. 1957)

Johnny Skoglund er utdannet siviløkonom med bred erfaring fra i hovedsak luftfartssektoren. Han har innehatt ulike ledende stillinger i SAS, Braathens, Airlift og Blueway. Skoglund kom inn som styremedlem i Vardar fra juni 2020.

Alle foto: Tobias Willumstad

PRESENTASJON AV LEDERGRUPPA

Fra venstre: Robert Olsen, Sølvi B. Bestvold, Kristin Ankile, Iren Bogen og Kjetil Bockmann.
(Foto: Tobias Willumstad, Fotojournalist)

ROBERT OLSEN

Administrerende direktør

Robert Olsen har lang erfaring fra ulike lederposisjoner i Skagerak Energi, herunder finansdirektør og investeringsdirektør. Han var styreleder i Fjordkraft under børsnoteringen i 2018. Olsen er økonom, med MBA i finans fra NHH.

SØLVI B. BESTVOLD

Administrasjonssjef

Sølvi Bestvold har lang erfaring med kraftmarkedet. Hun har erfaring fra bank og har jobbet innen energibransjen fra 1994. Hun er aktiv lokalpolitiker og medlem av Drammen kommunestyre. Bestvold er siviløkonom fra BI.

IREN BOGEN

Direktør for økonomi og finans

Iren Bogen har vært CFO i Vardar siden 2012 og har lang fartstid fra ulike stillinger i Buskerud Energi (Glitre Energi) og Hafslund. Hun var ansvarlig for Vardars satsing i Baltikum frem til salget av selskapet i 2018. Bogen er sivilagronom fra NMBU.

KJETIL BOCKMANN

Daglig leder Vardar Varme

Kjetil Bockman har ledet Vardar Varme siden 2008. Han har erfaring fra lederstillinger i Statens Kartverk og Domstolsadministrasjonen. Bockmann er Cand Mag Natur og Miljø, Høgskolekandidat IKT og har en MBA i endringsledelse fra BI.

KRISTIN ANKILE

Direktør vindkraft

Kristin Ankile har lang erfaring fra utvikling av prosjekter i energibransjen, både i kraftbransjen og i oljesektoren. Hun har ledet Vardars arbeid med vindkraft i hjemmemarkedene siden 2005. Ankile er utdannet sivilingeniør fra NTNU.

Uvær i Rögle vindpark i Sverige. (Foto: Martin Eriksson)

KONSERN SJEFENS FORORD:

VEKST OG UTVIKLING I VARDAR, TROSS KRIG, MARKEDSURO OG SKATTESJOKK

I 2022 rykket energisikkerhet opp som prioritering nummer én. Covid-19 lærte oss betydningen av sikre forsyningskjeder, men nå ser vi at det ikke bare er et spørsmål om evnen til å levere, men om viljen til å levere det vi trenger.

Også næringslivet må tenke sikkerhetspolitisk og være forberedt på at markeder som er blitt åpnet opp av politikere også kan bli lukket av politikere. Nå er tilgangen på billig fossil energi fra Russland historie, og Kina blir vurdert som en stadig større sikkerhetspolitisk trussel for NATO og dermed Norge.

Det kan vise seg å være enklere å si nei til Russlands gass enn til Kinas varer. Kina hadde i 2021 på verdensbasis kontroll med 70 prosent av råvareproduksjonen av kobolt (batterier),

50 prosent av kobber (all elektronikk), 60 prosent av litium (batterier), 80 prosent av polysilisium (solceller) og 90 prosent av sjeldne jordmetaller (viktig i elektronikk). I 2030 regner Det internasjonale energibyrået (IEA) med at andelen er enda høyere. I tillegg er Kina størst på stål, sement, aluminium og kjemikalier; og selvsagt på batterier, solceller og vindmøller. Kort sagt: Alt vi trenger for det grønne skiftet.

Som en reaksjon til dette ser vi en økt politisk vilje til å hente hjem produksjon av kritiske materialer

og varer både i EU og USA. Det fører også til økt proteksjonisme i form av tollbarrierer og annen ny lovgivning. Debatten om redusert globalisering og et skifte til regionale leverandørkjeder vil prege næringslivet og næringspolitikken i årene fremover. For Vardar innebærer dette at leverandørkjedene som vi og våre selskaper er avhengige av, endres. Dette er en ny risiko som vi må forstå, og en ny verden vi må navigere i.

Markedsuro

2022 har gitt oss de høyeste kraftprisene i Norge noen gang. Det samme skrev jeg i fjor, men i 2022 var situasjonen altså til tider enda strammere. For Norge, som har bygd opp en stor prosessindustri og en befolkning som varmer opp sine hjem med strøm, er dette dramatisk. Strømstøtten til husholdningene har hatt godt effekt og gitt en snittpris godt under én krone per kilowattime for året som helhet. Det er viktig i det korte bildet, men ikke en bærekraftig langsiktig løsning.

NVEs tall for temperaturkorrigert strømforbruk i 2022 viser at forbruket i boliger og hytter sank med 4,6 TWh (-10,9 %), mens både industri og tjenesteyting brukte litt mer enn i 2021. Høyere priser påvirket ikke forbruket i næringslivet, selv om det ble gitt minimal offentlig støtte. Store deler av den kraftkrevende industrien har langsiktige kraftavtaler, og klarer seg åpenbart bra på kort sikt, men hvor lenge varer det?

Det har vært store prisforskjeller innad i Norge i 2022, det påvirket våre inntekter, men først og fremst skaper det store ulikheter for næringslivet. Ingen er tjent med dagens markedsuro, og Vardar støtter tiltak som får reell effekt på prisnivået. Det gjelder både tiltak som øker tilbudet av kraft, og tiltak som gjør at vi bruker kraften vi har på en mer effektiv måte. Alternativet er trolig en nedbygging av norsk industri, og et kraftig forsinket grønt skifte.

Skattesjokket

Fremtiden er kanskje elektrisk, men det er ikke ubegrenset tilgang på kraft. NVE og Statkraft har begge laget nye prognoser om kraftbehovet i industrien på flere titalls TWh. Det er nyttig, men det er hverken enkelt eller billig å skaffe til veie ny kraft i Norge. Det er derfor viktig at alle brukerne møter en pris som avspeiler kostnadene ved å bygge ut ny kraftproduksjon.

Det er også viktig at myndighetene legger stabile rammer, som stimulerer industrien til å ta den risikoen det innebærer å bygge ut nye kraftanlegg. Det fremstår som om det er bred enighet i regjeringen og på Stortinget om at investeringer i fornybar energi er veien ut av denne energikrisen. Dessverre er fasiten at statsbudsjettet for 2023 svekker vår evne til å utvikle ny fornybar energi. Kombinasjonen av økt grunnrenteskatt og høyprisbidrag gjør at 90 prosent av inntektene fra kraftpriser over 70 øre/kWh går til staten. Det er

Foto: Å Energi

langt mer enn for oljeinntekter (78 %). For Vardar har dette to alvorlige konsekvenser:

1. Staten tar betydelige midler fra våre eiere – 19 kommuner i tidligere Buskerud fylke. Denne «fordelingseffekten» er høyst reell og påvirker alt fra fritidstilbud til eldreomsorg i vårt lokalsamfunn.
2. Vår evne til å gjennomføre vår misjon er redusert: Dette fører til mindre – ikke mer – ren fornybar energi og bærekraftig reduksjon av klimagasser.

Vardar er en offentlig eid kommersiell aktør. Vi jobber innenfor de rammene vi har, og forholder oss til den risikoen som vi møter. Verden skifter raskt, og vi kan tilpasse oss, men vi trenger forutsigbarhet og prosesser der bransjen har reell påvirkningsmulighet på statlig bestemte rammevilkår. Da kan vi fortsette å skape verdier og levere mer ren fornybar energi.

Et godt år for Vardar

Til tross for ekstreme endringer i våre omgivelser har Vardar hatt et godt år, der vi har fulgt vår strategi om å bidra til økt fornybar energiproduksjon, redusere klimagassutslipp og øke verdien av selskapet gjennom våre investeringer. Fire hendelser peker seg ut i 2022:

Å Energi blir til: Agder Energi og Glitre Energi fusjonerte offisielt 30. november 2022 etter en

Til tross for ekstreme endringer i våre omgivelser har Vardar hatt et godt år, der vi har fulgt vår strategi om å bidra til økt fornybar energiproduksjon, redusere klimagassutslipp og øke verdien av selskapet gjennom våre investeringer.

god prosess, der Vardar har deltatt aktivt som stor eier i Glitre Energi. Å Energi vil ha 11,3 TWh vannkraftproduksjon i et normalår og nettselskapet vil ha 310 tusen kunder, det gjør Å Energi til den tredje største kraftprodusenten og det nest største nettselskapet i Norge. I tillegg har Å Energi en svært spennende investeringsportefølje. Vardar eier 13,19 prosent av Å Energi. Jeg forventer at dette vil bidra til økt verdiskaping for Vardar. Vi har en strategisk eierposisjon i selskapet, som vi aktivt vil bruke til å utfordre og utvikle Å Energi.

Vi har økt vårt eierskap i Zephyr: Vardar kjøpte seg opp til 50 prosent eierandel i Zephyr i 2022 etter at Glitre Energi solgte seg ut i forbindelse med fusjonen til Å Energi. Zephyr har hatt en sterk utvikling og solgte blant annet 85 prosent av et havvindprosjekt i Sverige til Vattenfall i 2022. Havvindprosjektet vil ved bygging produsere 10,5 TWh årlig. Det er et enormt stort prosjekt, som gir grunnlag for videre utvikling av Zephyr. I tillegg skal Zephyr være med og utrede og bygge 1 TWh vindkraft på land, sammen med Hydro og Eviny (tidligere BKK) for blant annet å øke krafttilgangen til aluminiumsfabrikken i Høyanger.

Solcellespesialisten vokser og tjener penger:

Vardar har økt sin eierandel til 33 prosent i selskapet i 2022. Solcellespesialisten vokser kraftig og har snudd underskudd til overskudd. Selskapet har en sterk posisjon i et marked som opplever eksplosiv vekst.

Vardar er godt etablert i Europa gjennom Sunly:

Sunly investerer i produksjon fra vindkraft og solkraft i Baltikum og i Polen. Sunly har sterk vekst, og har hentet inn ny egenkapital på 200 millioner EUR i 2022. Vardar opprettholdt eierandelen på 10 prosent i selskapet ved å delta i emisjonen sammen med det franske investeringsfondet Mirova. Prosjektporteføljen til selskapet har vokst til 23,4 GW installert kapasitet ved utgangen av 2022.

I 2021 vedtok Vardars styre en ny bærekraftstrategi og i 2022 ble den innlemmet i en bærekraftig forretningsstrategi. Vår strategi er tuftet på økt fornybar energiproduksjon og bidrag til lavere klimagassutslipp. Samtidig skal vi ta hensyn til

Foto: Å Energi

naturen og menneskene. Vi har lyktes med rekruttering til viktige stillinger i Vardar og jobber med å utvikle ny lønnsom virksomhet.

Årets resultat er helt ekstraordinært. To store effekter trekker i positiv retning:

Regnskapsmessige effekter av fusjon mellom Glitre Energi og Agder Energi, og unormalt variable og høye kraftpriser. Vedtak om nye skatter 28. september for kraftprodusenter med tilbakevirkende kraft fra januar 2022 trekker i motsatt retning. Regnskapsmessige effekter av fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi er den viktigste årsaken til årets resultatoppgang.

Vardar fikk et godt resultat i 2022, men skatteendringene gjorde at utbyttegrunnlaget til eierne ble lavere enn det som var forventet inntil skattepakken ble lagt frem 28. september. Driftsresultatet i 2022 ble 4 953 millioner kroner (324 millioner kroner), resultatet etter skatt ble 4 544 millioner kroner (205 millioner kroner).

Vardar forvalter store verdier på vegne av de 19 kommunene som er våre eiere. Frem til 2022 har store deler av denne verdien ikke vært synlig i vår balanse fordi bokført verdi har vært vesentlig lavere en reell verdi. Som en konsekvens av fusjonen med Agder Energi vil en vesentlig del av denne verdien bli synlig. Årets resultat har en

Konsernet er godt rustet til å møte behovet for fornybar energi og grønn teknologi i årene fremover.

ROBERT OLSEN,
KONSERNSJEF

positiv regnskapsmessig engangseffekt lik 4 200 millioner kroner som en følge av fusjonen med Agder Energi. (Tidligere bokførte verdier blir verdsatt til virkelig verdi). I Vardars regnskaper vil Å Energi bokføres til tilnærmet reell verdi, Sunly bokføres til markedsverdi basert på siste emisjon, og Zephyr vil få høyere verdi på grunn av kjøpet fra Glitre Energi. Dette påvirker ikke våre utbytter eller vår evne til å skape verdi, men det synliggjør den reelle verdien av det vi frem til nå har skapt for våre eiere.

Vardar har investert for 408 millioner, fordelt på vår egen fornybare energiproduksjon og i virksomhet definert under industrielt eierskap. I de selskapene Vardar er investert i er det også investert for store beløp i 2022. Konsernet er derfor godt rustet til å møte behovet for fornybar energi og grønn teknologi i årene fremover.

Robert Olsen
Konsernsjef

STYRETS
BERETNING

INNLEDNING

Vardar er et energi- og investeringselskap med hovedkontor i Drammen. Vardars virksomhet er delt i to forretningsområder: Fornybar energiproduksjon og Industrielt eierskap. Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med styringen av konsernet. De operative segmentene er Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft, Å Energi, Vekst og utvikling og Innovasjon. Konsernfunksjoner rapporteres for seg.

Vardars visjon er å utvikle verdier gjennom aktivt eierskap. Misjonen er å bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Våre verdier er redelig, åpen, engasjert og profesjonell. Vardar er en langsiktig investor, som begrenser risiko gjennom en diversifisert portefølje og en moderat belåning, i tillegg til aktiv risikostyring. Vardar har som mål å fjerne alle klimagassutslipp fra egen virksomhet innen 2023, og er dedikert til å beskytte det biologiske mangfoldet. Vardar styrer etter prinsippene og regelverket i EUs taksonomi.

Hovedtrekk fra 2022

(2021-tall i parentes)

- Brutto driftsinntekter ble 5 090 millioner kroner (531 millioner kroner).
- Driftsresultat før avskrivninger og verdiendringer (EBITDA) ble 4 891 millioner kroner (394 millioner kroner).
- Resultat etter skatt ble 4 544 millioner kroner (205 millioner kroner). Viktigste forklaring til resultater er:
  - Unormalt variable og høye kraftpriser
  - Vedtak om høyprisbidrag gjeldende fra 28. september for vannkraftprodusenter og endring i grunnrenteskattesatsen med tilbakevirkende kraft fra januar 2022
  - Bokføringsmessige effekter (reell vs bokført verdi) av at Glitre Energi og Agder Energi har fusjonert til Å Energi
- Vardar kjøpte seg opp til 50 prosent eierandel i Zephyr.
- Vardar har økt sin eierandel til 33 prosent i Solcellespesialisten. Selskapet vokser kraftig og har snudd underskudd til overskudd.

- Vardar opprettholdt eierandelen på 10 prosent i Sunly ved å delta i emisjonen sammen med det franske investeringsfondet Mirova. Prosjektporteføljen til selskapet har vokst til 23,4 GW installert kapasitet ved utgangen av 2022.

I 2022 var Vardars andel av energiproduksjonen fra alle selskap med eierandeler i som følger:

VANNKRAFT

1 374 GWh inkluderer Å Energi
(1 830 GWh inkluderer Glitre Energi)

VINDKRAFT

98 GWh
(83 GWh)

FJERNVARME

56 GWh
(61 GWh)

SOLENERGI

5 GWh
(3 GWh)

ENERGIPRODUKSJON I ALT

1 533 GWh

(1 978 GWh)

Fallet i produksjon fra 2021 kommer som følge av lite nedbør og lav magasinfylling som har gitt mindre vannkraftproduksjon. Tall for vannkraftproduksjon og samlet energiproduksjon er ikke direkte sammenlignbare grunnet fusjon mellom Glitre Energi og Agder Energi.

Foto: Å Energi

KRAFTMARKED – ET EKSTREMT ÅR

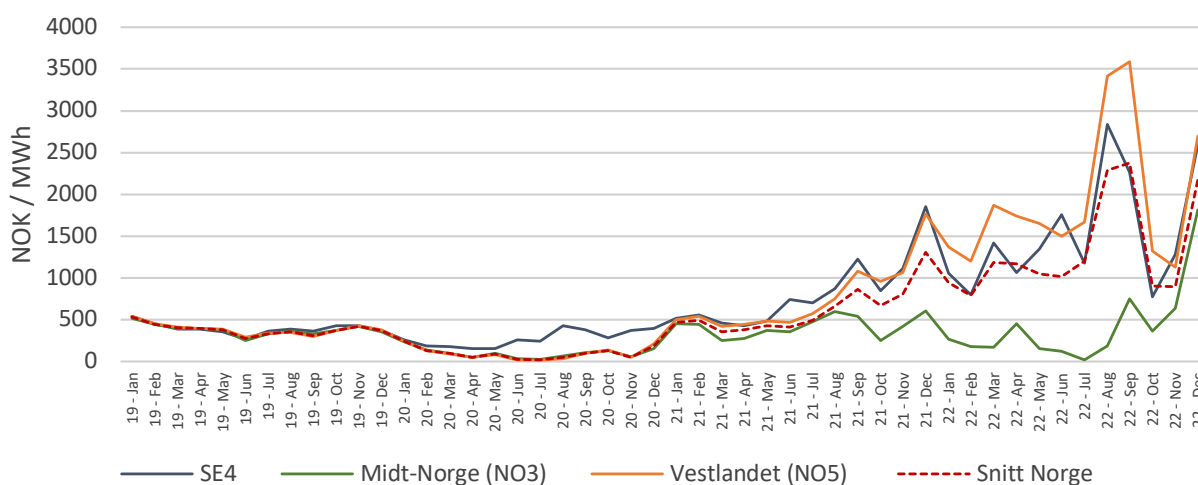
2021 var et år med historisk høye kraftpriser, men 2022 har satt 2021 i skyggen. Vi har hatt tørke og lav fyllingsgrad i vannmagasinene i Europa. Den samlede vannkraftproduksjonen i Europa ble redusert med 160 TWh, og utfall av kjernekraft i Frankrike ga bortfall av over 100 TWh, begge målt mot normalår. I tillegg har Europa mistet sin største og viktigste energikilde - gass fra Russland, som tilsvarer bortfall av primærenergi på nesten 1 500 TWh per år¹. Til sammenlikning er Norges årlige kraftproduksjon på rundt 157 TWh i et normalår.

Selv om krigen i Ukraina og utfall av gassleveranser fra Russland har vært den viktigste hendelsen i det

europiske energimarkedet i 2022, var det utrolig nok bare én av flere faktorer som sørget for at 2022 ble et av de mest ekstreme årene vi har opplevd med tanke på kraftpriser.

Tilbudssjokkene markedet har opplevd i 2022 har gitt utslag i svært høye og ekstremt volatile priser i Norge, både intradag og innad i måneder. Ulik ressursituasjon har gitt oss historisk store regionale prisforskjeller. Trendene med høye og volatile priser startet i sommermånedene 2021 og utviklet seg i stor skala gjennom 2022.

GJENNOMSNIITTLIGE MÅNEDSPRISER 2019 - 2022

Kraftpriser i Vardars prisområder. Data fra Nordpool.

¹ Estimert på størrelse av bortfall energi hentet fra Statnetts Kortsiktige markedsanalyse publisert nov. 2022

Det norske markedet ble hard rammet, men frem til og med september 2022 var det bare halve landet som var berørt i noe særlig grad. På Vestlandet – prisområde NO5 – hvor Vardar har all sin egen vannkraftproduksjon, var snittprisen 1929 NOK/MWh i 2022, over 2,5 ganger høyere enn året 2021, og nesten 20 ganger høyere enn i lavprisåret 2020. Rett over grensen inn i Midt-Norge – prisområde NO3 – hvor Vardar har andeler i Mehuken vindkraftverk, var prisen i snitt 426 NOK/MWh i 2022, som er omtrent akkurat tilsvarende i 2021, og litt over fire ganger høyere enn i 2020.

I september 2022 så vi den største gjennomsnittlige prisdifferansen i prisområdene Vardar har produksjon, med priser i NO5 som var nesten fem ganger høyere enn i NO3. Men fra oktober økte også prisene i NO3, slik at den betydelige prisforskjellen ble redusert. Allikevel er det fortsatt historisk stor avstand mellom prisene i nord og sør i oktober, november og desember.

Årsaken til den store prisforskjellen er sammensatt. Nord- og Midt-Norge har hatt høy fyllingsgrad og tilsig, mens Sør-Norge har hatt lav fyllingsgrad og lavt tilsig. Ulik ressursituasjon i Norge, og mangel på overføringskapasitet mellom områdene, som i tillegg har vært redusert i perioder, er hovedgrunnen til store prisforskjeller. I tillegg er prisområdene NO1 og NO2 knyttet mot Europa gjennom utenlandsforbindelser, og påvirkes i perioder av ekstremt høye priser i Europa.

Prisene er så høye at det skaper reell bekymring for etterspørselen etter kraft og vår evne til å gjennomføre de ambisiøse elektrifiseringsmålene som det grønne skiftet krever. Forbrukstallene for 2020, 2021 og 2022 i prisområdene NO1, NO2 og NO5 viser at det i 2022 primært er husholdningene som har redusert sitt forbruk, da prisene har vært høye til tross for betydelig strømstøtte fra staten. Det er et markant fall i husholdningers forbruk på om lag 4 TWh fra 2021 til 2022, som utgjør rundt 14 % fra 2021-nivå.

TEMPERATURKORRIGERT KRAFTBRUK TWh PRISOMRÅDE NO1, NO2 OG NO5 2020 - 2022

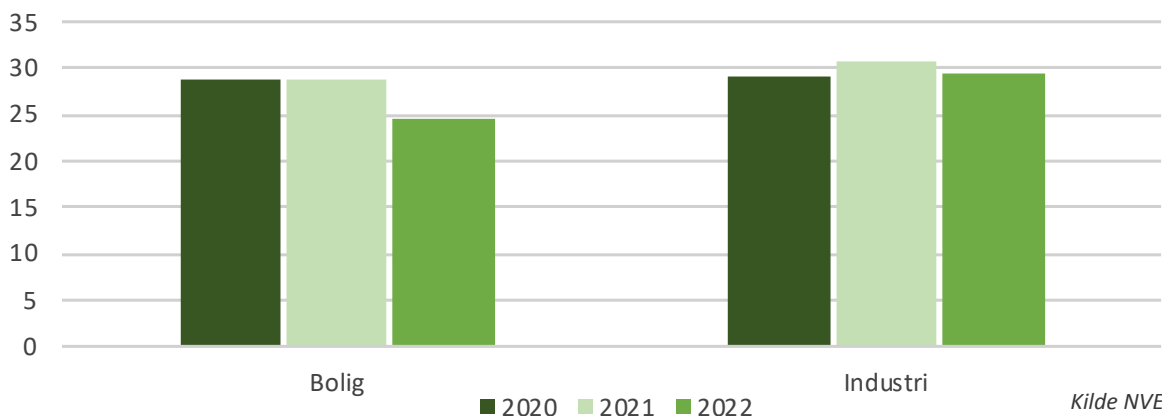

Foto: Å Energi

Statnett mener i sin kraftmarkedsanalyse publisert november 2022 at etterspørselsveksten vil være sterk fremover, men dempes noe de neste to årene. Statnett anslår at normalårsforbruket i Norge vil øke fra om lag 140 TWh i 2022 til hele 164 TWh i 2027. Statnett forventer at store deler av etterspørselsveksten kommer fra petroleumssektoren, ny og eksisterende kraftintensiv industri og fra elektrifisering av transportsektoren. I samme periode anslår de at produksjonsveksten blir på beskjedene 6 TWh, til sammenligning ble det igangsatt 3,1 TWh ny produksjon i 2021. Norge vil i så fall gå fra et kraftoverskudd på rundt 18 TWh til et kraftunderskudd på 2 TWh i løpet av en femårsperiode. Norden som helhet derimot kan styre mot et kraftoverskudd på rundt 50 TWh i 2027 primært som følge av forventet utbygging av vindkraft. Utnyttelse av dette kraftoverskuddet mellom landene vil avhenge av overføringskapasitet.

Mot slutten av dette tiåret er det mulig at kraftmarkedet i Europa vil endre seg ganske betraktelig. Høy kapasitet av variabel produksjon som vind og sol, mangel på overføringskapasitet og ikke tilstrekkelig fleksibelt forbruk, kan gi lange perioder med priser lik null eller negative priser.

Det kan gi en kraftig reduksjon i oppnådd kraftpris for sol og vindkraftprodusenter. Konsekvensen kan bli reduserte marginer i fornybarprosjekter og svekket inntjening. Dersom utviklingen går slik Statnett anslår i sin seneste markedsanalyse, vil europeiske vind- og solprosjekter kunne trenge subsidier i 2027.

Omveltningene vi står ovenfor gir også helt nye markedsmuligheter, spesielt knyttet til fleksibilitetsløsninger.

Det er lett å glemme at problemet i europeisk kraftsektor innen kort tid kan bli for lave priser med tanke på investering i ny kapasitet, i en tid der høye priser er alt vi snakker om. Men om 2022 har lært oss noe, er det at verden og fremtiden er usikker.

Om 2022 har lært oss noe, er det at verden og fremtiden er usikker.

KRIGEN OG ENERGIKRISEN - EN NY ENERGISITUASJON I NORGE OG EUROPA

Krig og en alvorlig energikrise har i 2022 gitt skyhøye kraftpriser i det meste av Europa. I hovedsak som følge av bortfall av gassleveransene fra Russland. Dette påvirker alle som produserer energi i Europa, også Vardar.

Som et svar på Russlands invasjon av Ukraina lanserte EU-kommisjonen energipakken REPowerEU 18. mai 2022. Målet med planen er å gjøre medlemslandene i EU uavhengige av russisk gass, olje og kull. Det skal skje ved å styrke energisystemet i EU, øke egenforsyningen, og samtidig kutte CO₂-utslipp. Planen bygger videre på tiltak og reguleringer i Fit-for-55-pakken som EU-kommisjonen la fram sommeren 2021, men med enda mer ambisiøse mål for energiproduksjon.

Det viktigste er en økning av målet for andel fornybar energi fra 40 prosent til 45 prosent innen 2030. En stor del av denne økning skal komme fra solceller (PVs), med 320 GW installert innen 2025 og rundt 600 GW i 2030.

Men det er foreslått en rekke andre delmål:

- Energisparing er en sentral del av planen, det er den raskeste og rimeligste måten å redusere utfordringene Europa står i nå. Kommisjonen foreslår å øke det bindende kravet i energieffektiviseringsdirektivet (EED) fra 9 prosent til 13 prosent innen 2030. Det tilsvarer at årlige energieffektiviseringen går opp fra 1,5 prosent til 2,16 prosent.

- Styrke vindkraftsektoren i EU, spesielt havvind, gjennom økt utbygging. Kommisjonen foreslår at medlemsland blir pålagt å identifisere og utpeke land- og havområder som er særlig gunstige for fornybarproduksjon.
- Hydrogen ses på som en sentral energibærer for å erstatte gass, kull og olje i sektorer som det er vanskelig å avkarbonisere (industri, sjø- og tungtransport). Målet er at det skal produseres og importeres 10 millioner tonn fornybart hydrogen i EU (til sammen 20 millioner tonn) innen 2030.
- Biogass er en kostnadseffektiv måte å redusere avhengigheten av russisk gass. Målet er en biogassproduksjon på 35 mrd. standard kubikkmeter (sm³) innen 2030, opp fra 18 mrd. sm³ i tidligere planer.

Et stramt energimarked har ført til høye priser, og de høye prisene har medført økt politisk og regulatorisk inngripen i energimarkedet. EU og de europeiske landene har innført ulike virkemidler for å kunne håndtere de høye prisene og det vurderes tiltak for å endre prissettingen av både gass og kraft. I dag setter marginalkraften prisen på all kraft, som betyr at den dyreste kilowattimen bestemmer priser på all

kraft innenfor et marked, og EU-kommisjonen har signalisert at de vil foreslå strukturelle endringer av kraftmarkedet.

Energikrisen i Europa og de høye prisene har også påvirket reguleringen av kraftsektoren i Norge. I Statsbudsjettet for 2023 ble det foreslått en rekke justeringer i skatteleggingen av kraftsektoren:

- Grunnrenteskatten for vannkraft økte fra 37 til 45 prosent, slik at marginals-katten øker til 67 prosent. Dette ble gitt tilbakevirkende kraft for hele 2022. Ekstra inntekt til staten anslås til 11,2 mrd. kroner.
- Det er foreslått å innføre grunnrenteskatt for landbasert vindkraft på 40 prosent, med virkning fra og med inntektsåret 2023, og at den utformes som en kontantstrømskatt.
- Innføring av høyprisbidrag på 23 prosent for kraftinntekter fra priser over 70 øre kWh, med effekt fra 28. september 2022. Ekstra inntekt til staten anslås til 23 mrd. kroner for drøye tre måneder. Høyprisbidraget skal også gjelde konsesjonspliktig vindkraft både til lands og vanns, fra 1. januar 2023.

Det er lagt til grunn at høyprisbidraget skal avvikles senest innen utgangen av 2024. Begrunnelsen for økning i skatt på kraft er at ekstraordinære

skatteinntekter fra kraftbransjen skal brukes til å finansiere hjelp til dem som rammes av høye strømpriser, gjennom blant annet strømstøtte til husholdninger og bedrifter.

Regjeringen varslet januar 2023 at den ønsker å innføre en styringsmekanisme som påvirker vannkraftprodusentenes frihetsgrad i situasjoner der det er utsikter til at magasinfyllingen kan bli lav. Effekten av mekanismen på markedet er uklart på nåværende tidspunkt.

Både myndighetene og partene i arbeidslivet (NHO og LO) er enige om at utbygging av mer kraft er løsningen på utfordringen. Etter flere år med stans, er det nå igjen åpnet for konsesjonsbehandling av landbasert vindkraft, men det vil ta tid før ny vindkraft blir realisert i Norge. Vindkraft er tidkrevende å planlegge, konsesjonsbehandle og bygge ut. Det er i tillegg usikkerhet knyttet til effekten av det nye forslaget om endringer i energiloven og plan- og bygningsloven for etablering av vindkraftverk på land.

Selv om det er enighet om at vi må bygge ut mer kraft, er det slik at de nåværende rammevilkårene i Norge, kombinert med uforutsigbare og omfattende endringer i rammevilkår seneste årene, svekker investeringsviljen i norsk fornybar energi. Det er synd, fordi ressursene, kompetansen og behovet er her.

RESULTAT FOR KONSERN

I 2022 var konsernets resultat etter skatt 4 543,7 millioner kroner (205,5 millioner kroner).

Arets resultat er helt ekstraordinært, særlig av tre grunner. For det første, store regnskapsmessige effekter av fusjon mellom Glitre Energi og Agder Energi. For det andre, unormalt variable og høye kraftpriser, og ikke minst vedtak om nye skatter 28. september for kraftprodusenter der høyprisbidraget var gjeldende fra vedtaksdato, og endret skattesats knyttet til grunnrenteskatt med tilbakevirkende kraft fra januar 2022.

Konsernets samlede inntekter, inklusive regnskapsmessige gevinster fra fusjonen, var 5 090,2 millioner kroner (531,1 millioner kroner), en økning på 858 prosent. Økning i ordinære driftsinntekter fra salg av energi på 126 prosent henger sammen med de høye kraftprisene som har vært i 2022. Fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi fant sted med virkning fra og med 01.12.2022, og effekter i Vardars regnskaper av dette er beskrevet nærmere under segmentet Å Energi og i note 21 i konsernregnskapet. Resultateffekt fra fusjonen inngår i resultat fra tilknyttede selskaper på 4 200 millioner kroner (159,0 millioner kroner).

Samlede driftskostnader ble redusert med 6,8 millioner kroner, til 136,7 millioner kroner (143,5 millioner kroner). Nedgangen skyldes

positiv verdiutvikling på konsesjonskraftrettigheten med 101,3 millioner kroner, mot 32,8 millioner kroner i 2021. Øvrige kostnadsposter økte i 2022 sammenlignet med 2021 som følge av økte råvarepriser/kraftpriser, i tillegg til økt aktivitet generelt i konsernet. Fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi har bidratt til økte kostnader for Vardar som eier. Regjeringen innførte høyprisbidrag for vannkraft med virkning fra og med 28.09.2022. Dette er ført som egen post under driftskostnader, og økte kostnadene for Vardar med 34,3 millioner kroner.

Lønn og andre personalkostnader økte med 2,3 millioner kroner til 28,2 millioner kroner (25,9 millioner kroner), som følge av økning i antall ansatte i tillegg til normalt lønnsoppgjør og pensjonsendringer. Avskrivninger er på nivå med 2021 regnskapet. Andre driftskostnader har økt med 13 prosent til 77,1 millioner kroner (68,3 millioner kroner).

Driftsresultatet for 2022 endte på 4 953,4 millioner kroner (387,6 millioner kroner).

Netto finanskostnader

Netto finanskostnader utgjorde -28 millioner kroner (-63,6 millioner kroner). Endringen skyldes i

hovedsak lavere rentenivå som følge av en innløst renteswap og lavere margin på innlån. Vardar har ved utgangen av året rentebærende gjeld på om lag samme nivå som ved inngangen til året. Mer utfyllende informasjon om konsernets finanskostnader kommer frem av note 16 og 28 til konsernregnskapet.

Skatt

Konsernets skattekostnad ble på 381,8 millioner kroner (118,6 millioner kroner) hvorav 169,7 millioner kroner (80,8 millioner kroner) er grunnrenteskatt. Økningen i grunnrenteskatt henger sammen med økte kraftpriser og endring av effektiv skatteprosent fra 37 prosent til 45 prosent. Mer utfyllende informasjon om konsernets skattekostnad kommer frem av note 17 til konsernregnskapet.

Årsresultat

Konsernets resultat etter skatt ble 4 543,7 millioner kroner (205,5 millioner kroner). Dette tilsvarer en egenkapitalavkastning på 109,0 prosent (11,3 prosent). Årsresultatet er preget av høye kraftpriser og opprettelsen av Å Energi i forbindelse med fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi. Underliggende drift, der fusjonseffekten Å Energi og verdiendringer på konsesjonskraftrettigheten ses bort fra, viser et årsresultat etter skatt på 236 millioner kroner (172 millioner kroner). Økningen fra 2021 henger sammen med de høye kraftprisene i 2022.

Finansielle forhold og kapitalstruktur

Vardar konsern har ved årsskifte en total balanse på 8 553 millioner kroner og en egenkapital på 6 547 millioner kroner (henholdsvis 3 595 / 1 788 millioner kroner). Den store økningen i både eiendeler og egenkapital fra 2021 henger i hovedsak sammen med økte bokførte verdier på Vardars aksjer i Å Energi, men også positive resultater og verdiutvikling i øvrige virksomheter.

Hovedsakelig blir investeringer finansiert på morselskapsnivå. Det legges vekt på å etablere en låneportefølje i Vardar AS med en hensiktsmessig forfallsstruktur for å redusere refinansieringsrisikoen. I låneporteføljen inngår trekkfasilitet på 50 millioner kroner. Vardar har i løpet av året refinansiert banklån, og inngått et nytt lån med Swedbank med en trekkrettighet på 500 millioner kroner. Lånet har en løpetid på 3 år, med rett til forlengelse i ytterligere 2 år. Første forfall i dagens låneportefølje er i mai 2025.

Styret vurderer egenkapitalen som god, det samme gjelder likviditeten. Det vektlegges at selskapet skal kunne håndtere perioder med lave kraftpriser, press på resultatet og behov for refinansiering i årene som kommer.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i Vardar konsern utgjør 595 millioner kroner (280 millioner kroner). Differansen mellom resultat før skatt og kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter skyldes hovedsakelig resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet og avskrivninger.

Netto investeringers påvirkning på kontantstrømmen var -408 millioner kroner (-109 millioner kroner).

Disponeringer

Vardars gjeldende utbyttepolitikk er at 50 prosent av underliggende resultat etter skatt i Vardar AS utbetales i utbytte, gitt at dette er forsvarlig. I henhold til IFRS avsettes utbytte i regnskapet etter at vedtak er fattet, som vil skje på ordinær generalforsamling i mai 2023. Styret innstiller, basert på gjeldende utbyttepolitikk, selskapets behov, og det gode resultatet for 2022, et utbytte på 155 millioner kroner. Totalresultatet i Vardar AS ble på 4 802,2 millioner kroner, og dette overføres til annen egenkapital.

Årsresultatet er preget av høye kraftpriser og opprettelsen av Å Energi

RESULTAT FOR SEGMENTER

BIOENERGI

Nøkkeltall		2022	2021
Driftsinntekter	1000 kr.	57 130	58 850
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	16 633	24 067
Driftsresultat	1000 kr.	3 418	11 073
Netto finans	1000 kr.	-3 527	-3 409
Skatt	1000 kr.	-205	1 687
Årsresultat	1000 kr.	96	5 976
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	265 743	277 221
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	149 125	147 333
Egenkapitalandel	%	56 %	53 %
Totalrentabilitet	%	0,0 %	2,2 %
Egenkapitalavkastning	%	0,1 %	3,9 %
Energi produksjon (Vardars andel)	GWh	56	61

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

Segmentet består av det heleide datterselskapet Vardar Varme. Det er i løpet av de siste årene bygget ut et betydelig fjernvarmenett fra sør til nord i Hønefoss by. Vardar Varme har varmeproduksjon i begge ytterpunkt i nettet. Varmeproduksjonen i sør er hovedsakelig basert på rå skogsflis som energikilde, mens varmesentralen i nord i tillegg benytter en del returtrevirke.

Vardar Varme eier 100 prosent av aksjene i Øvre Eiker Fjernvarme, som driver et lite fjernvarmeanlegg i Vestfossen. Dette anlegget har en biobrenselsentral som er bygget for bruk av ulike typer biobrensel.

Viktige hendelser i 2022

Året 2022 er preget av høye strømpriser, og det har vært en del arbeid knyttet til kundeoppfølging. Strømstøtteordningen som ble innført i 2021 har vedvart i hele 2022. Som fjernvarmeleverandør har vi i tråd med NVEs veiledning hensyntatt strømstøtte i priser mot sluttbruker, mens vi som næring ikke

har mottatt støtte for innkjøp knyttet til kraftpriser. Resultatet for året er preget av økte kostnader som følge av økt råvarepris og høye strømpriser, mens inntektene er begrenset som følge av strømstøtte. Vardar har i noen grad valgt å hensynta strømstøtte

Varmesentralen på Hønefoss. (Foto: Vardar Varme)

i priser mot næringskunder på Hønefoss, der det har vært en avveining mellom lavere inntekter eller å miste kunder som eventuelt bytter til andre energikilder.

Det har vært en normal driftssituasjon gjennom året, og stort fokus på utvikling av mulighetene Vardar Varme har på industriområdet Follum på Hønefoss.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter var på 57,1 millioner kroner, en nedgang på 3 prosent fra 2021 som følge av et mildere år og lavere forbruk.

Underliggende EBITDA er på 16,6 millioner kroner, en reduksjon på 31 prosent fra 2021. Dette henger sammen med økte råvarepriser og innkjøp av strøm til høye kraftpriser uten strømstøtte.

Driftsresultatet ble på 3,4 millioner kroner, sammenlignet med 11,1 millioner kroner i 2021.

Segmentets driftsinntekter var på 57,1 millioner kroner, en nedgang på 3 prosent fra 2021 som følge av et mildere år og lavere forbruk.

VINDKRAFT

Nøkkeltall		2022	2021
Driftsinntekter	1000 kr.	79 240	48 359
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	56 014	27 360
Driftsresultat	1000 kr.	43 819	14 614
Netto finans	1000 kr.	-2 567	-6 183
Skatt	1000 kr.	12 081	1 182
Årsresultat	1000 kr.	29 170	7 249
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	267 573	276 933
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	191 877	186 345
Egenkapitalandel	%	72 %	67 %
Totalrentabilitet	%	10,7 %	2,6 %
Egenkapitalavkastning	%	15,4 %	3,8 %
Energi produksjon (Vardars andel)	GWh	98	83

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

Segmentet består av operative vindkraftparker i henholdsvis Norge og Sverige. I Norge er aktiviteten i 50 prosent eierskap i Kvalheim Kraft, mens i Sverige er virksomheten samlet i det heleide datterselskapet Vardar Vind.

Inntektene fra segmentet kommer fra salg av vindkraftproduksjon til spotmarkedet, eller gjennom bilaterale avtaler med motparter som anses å ha lav risiko. Volumet som omsettes varierer betydelig fra år til år, avhengig av vindressursene. Produksjonsestimater som ligger til grunn ved investeringsbeslutninger er gjort med bakgrunn i langtidskorrigerede vindmålinger, og over investerings levetid forventes det i gjennomsnitt å oppnå denne produksjonen. Det mottas elsertifikater for hele produksjonen i Sverige, mens deler av produksjonen i Norge er berettiget. Prisene på elsertifikat er tilnærmet lik null som følge av en stor utbygging av ny fornybar energi under sertifikatregimet, og inntektene herfra er derfor lave. Verdien av opprinnelsesgarantier har imidlertid steget betydelig det siste året, fra nærmest ingen verdi til en pris på ca. 5-6 euro/MWh for leveranse de nærmeste årene. Vindparken i Norge og begge vindparkene i Sverige har inntekter knyttet til dette.

Produksjonskostnadene knyttet til vindkraftproduksjon er relativt lave og uavhengig av produsert volum. Det er allikevel kontinuerlig overvåking av kostnadene for å oppnå en best mulig drift.

Vindparken Kiaby i Kristianstad kommune i Sverige. (Foto: Martin Eriksson)

I alle vindparkene Vardar eier, er det inngått langsiktige avtaler med turbinleverandørene knyttet til drift og vedlikehold. Dette utgjør de største kostnadene for segmentet, og øker i takt med levealderen på vindparkene som følge av forventninger om økt vedlikehold.

Viktige hendelser i 2022

Parkene har gjennom året hatt normal drift, men det har vært noe lav tilgjengelighet i enkelte av vindparkene. Kvalheim Kraft hadde produksjonsrekord i 2022. Det har fortsatt vært utfordringer knyttet til bemanning hos turbinleverandøren som drifter denne parken, og dermed har det tatt lenger tid enn forventet å utbedre driftsstans som har oppstått. Denne problemstillingen har høyt fokus.

Kompensasjonsordningene avtalt i gjeldende drifts- og vedlikeholdsavtaler for alle vindparkene motvirker stor økonomisk effekt av driftsstans.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter var på 79,2 millioner kroner, en økning på 64 prosent fra 2021 som følge av høye kraftpriser.

Underliggende EBITDA er på 56,0 millioner kroner, mot 27,4 millioner kroner i 2021. Økningen kommer som følge av høye kraftpriser.

Driftsresultatet ble på 43,8 millioner kroner, mot 14,6 millioner kroner i 2021. Økningen kommer som følge av høye kraftpriser.

Driftsresultatet ble på 43,8 millioner kroner, mot 14,6 millioner kroner i 2021. Økningen kommer som følge av høye kraftpriser.

VANNKRAFT

Nøkkeltall		2022	2021
Driftsinntekter	1000 kr.	702 834	264 762
EBITDA ¹⁾	1000 kr.	701 920	232 625
Driftsresultat	1000 kr.	689 975	221 321
Netto finans	1000 kr.	6 372	-21 078
Skatt	1000 kr.	374 196	128 077
Årsresultat	1000 kr.	322 151	71 620
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	1 039 462	886 814
Egenkapital ²⁾	1000 kr.	118 518	557 791
Egenkapitalandel	%	11 %	50 %
Totalrentabilitet	%	29,8 %	6,4 %
Egenkapitalavkastning	%	95,3 %	12,2 %

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

Segmentet vannkraft består av det heleide datterselskapet Vardar Vannkraft, som eier 2/7 av kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal. Øvrige eiere er Hafslund E-CO Vannkraft (4/7) og Øvre Hallingdal Kraftproduksjon (1/7). Vardar Vannkraft inngikk en avtale med Buskerud fylkeskommune i 2001 om kjøp av rettigheter til sekundæruttak av konsesjonskraft. Avtalen har en varighet på 40 år fra inngåelsen, og inngår i vannkraftsegmentet.

Inntektene i Vardar Vannkraft kommer fra salg av kraft i spotmarkedet, langsiktige kontakter med kommuner i Hallingdal, og salg av konsesjonskraftrettigheten. Usta og Nes har en viss magasin-kapasitet, og energidisponeringen styres gjennom aktiv porteføljeforvaltning av sameiet. Volumet som omsettes gjennom spotmarkedet kan variere betydelig fra år til år, og avhenger av nedbør, tilsig og magasinifylling.

Produksjonskostnadene knyttet til vannkraft er relativt lave og i noe grad og uavhengige av produksjonsvolum. Driftskostnadene følges nøye opp og sammenlignes med andre vannkraftprodusenter i Norge. Skattetrykket er på et høyt nivå for vannkraftprodusenter i Norge da de belastes med grunnrenteskatt i tillegg til vanlig overskuddsbeskatning, og det ble innført et

høyprisbidrag med virkning fra 28.09.2022. Effektiv skattesats knyttet til grunnrente er i 2022 på 45 prosent, og kommer som et tillegg til 22 prosent beskatning av overskuddet.

Tilgjengelighet er viktig for å optimalisere inntektene. God planlegging og herigjennom gjennomføring av vedlikehold på anleggene til rett tid følges opp av eierne.

Nes kraftstasjon i Hallingdal (Foto: Hafslund Eco)

Viktige hendelser i 2022

Usta kraftverk ble satt i drift høsten 1965. Det ble vedtatt en oppgradering i 2016, og denne ble ferdigstilt i 2022. Prosjektet ble vedtatt utsatt i 2021 som følge av usikkerheter knyttet til koronapandemien. Oppgraderingen er gjennomført innenfor vedtatt kostnadsramme. Oppgraderingen vil gi en økt kraftproduksjon på ca. 46,6 GWh, hvorav 13 GWh tilfaller Vardar.

Olje- og energidepartementet vedtok i kgl.res. 27.1.2023 reviderte konsesjonsvilkår for reguleringen av Uste- og Hallingdalsvassdraget i Hol, Ål, Gol og Nesbyen kommuner. Hovedmålet med endringene er ifølge departementet å bedre miljøtilstanden i det regulerte vassdraget, og revisjonen kom som en følge av miljømål satt i vannforvaltningsplanen for Vest-Viken. De nye konsesjonsvilkårene er nærmere omtalt under Vardar Vannkraft – nye miljøkrav senere i årsrapporten.

Fra og med 28.09.2022 er det innført høyprisbidrag for vannkraftverk over 10 MVA påstemplet merkeytelse. Avgiften ilegges med 23 prosent av gjennomsnittlig kraftpris per måned som overstiger 70 øre/kWh. Avgiften regnes separat for henholdsvis kraft som tas ut til spotmarkedspris, konsesjonskraft, uttakskraft og egenkraft. For Vardar utgjør dette høyprisbidraget 34,3 millioner kroner og føres som en driftskostnad.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter var på 702,8 millioner kroner, en økning på 165 prosent fra 2021. Økningen kommer som følge av økte kraftpriser.

EBITDA ekskl. verdiendringer ble 701,9 millioner kroner, mot 232,6 millioner kroner i 2021. Økningen kommer som følger av gode kraftpriser. Kostnadsbildet er stort sett uendret fra år til år, med unntak av kostnader til innmating av produksjonen som henger sammen med utviklingen i kraftprisene. I 2022 har Usta og Nes matet produksjonen inn i et underskuddsområde, og kostnadene til innmating er derfor vesentlig redusert.

Driftsresultatet ble på 690,0 millioner kroner, mot 221,3 millioner kroner i 2021. Økningen henger sammen med gode kraftpriser og effekter knyttet til verdiendringer. Resultatet reduseres som følge av innført høyprisbidrag.

Tilnærmet 50 prosent av Vardars kraftproduksjon fra Usta og Nes selges til selvkostpris, enten i form av konsesjonskraft, erstatningskraft eller andelskraft. Dette volumet vil hovedsakelig ikke påvirkes av endringer i kraftprisene.

Driftsresultatet ble på 690,0 mill. kroner, mot 221,3 i 2021.

Foto: Hafslund Eco

Å ENERGI

Nøkkeltall		2022	2021
Driftsinntekter	Mill. kr.	35 763	2 487
EBITDA ¹⁾	Mill. kr.	2 553	1 022
Driftsresultat	Mill. kr.	1 793	845
Netto finans	Mill. kr.	-108	52
Skatt	Mill. kr.	1 523	570
Årsresultat, majoritetens andel	Mill. kr.	166	321
Balanse			
Totalkapital	Mill. kr.	73 524	12 434
Egenkapital ²⁾	Mill. kr.	20 604	4 088
Egenkapitalandel	%	28,0 %	32,9 %
Totalrentabilitet	%	0,3 %	2,6 %
Egenkapitalavkastning	%	1,2 %	7,6 %

¹⁾ EBITDA er definert som driftsresultat ekskl. verdiendringer på derivater, avskrivninger og nedskrivninger

²⁾ Egenkapital er inkl. minoriteter

Fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi ble gjennomført med virkning fra 1. desember 2022 og det fusjonerte konsernet fikk navnet Å Energi. I de rapporterte tallene for 2022 i tabellen over, vises tall offentliggjort i Q4 rapporten til Å Energi. Gjennom fusjonen ble Norges største kraftkonsern med virksomhet i hele verdikjeden etablert, fra produksjon til forbruker. Vannkraft blir fundamentet i det nye konsernet, og vil omfatte en årlig produksjon på rundt 11,3 TWh fra 72 hel- og deleide kraftverk. Fusjonen skaper Norges nest største nettselskap med et over 30 000 kilometer langt kraftnett som distribuerer kraft til ca. 310 000 nettkunder i Buskerud og på Agder. Konsernet vil forvalte og handle med mer enn 30 TWh kraft i Norden, bli Norges største selskap innen strømsalg til bedrifter og ha over 200 000 strømkunder i privatmarkedet.

For nærmere informasjon om Å Energi vises til deres nettsider www.aenergi.no.

Eierskapet i Å Energi følges aktivt opp i eiermøter gjennom året og jevnlig dialog og rapporteringer. Vardar er representert i arbeidsutvalget for kommunalt eierskap i Å Energi.

Foto: Å Energi

Viktige hendelser i 2022

Gjennomføring av fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi er den viktigste hendelsen i 2022. Året har ellers vært preget av lav produksjon som følge av lav ressursituasjon i Norge. Skatteskjerpelsene som har skjedd i 2022 gir en marginal skattesats på inntil 90 prosent for vannkraftprodusenter, og introduserer en vesentlig uforutsigbarhet i rammebetingelsene for kraftsektoren. Det forventes en samlet økt skattebelastning (grunnrente og høyprisbidrag) på 2,5 milliarder kroner for Å Energi i 2023-2024. Dette gir, i tillegg til usikre rammebetingelser, en svekket investeringskapasitet til å sette i gang nye utbyggingsprosjekter av fornybar produksjon og effektoppgraderinger av vannkraftverk, redusert mulighet til å tilby fastpriskontrakter

og redusert investeringskapasitet til å oppgradere kraftnettet. Videre medfører det en svekkelse av utbyttet som de kommunale eierne benytter til tjenesteproduksjon for sine innbyggere.

Økonomiske resultater

Vardar har innarbeidet 50 prosent av resultatet fra Glitre Energi for perioden 01.01-30.11 og 13,2 prosent av resultatet i Å Energi for perioden 1.12-31-12, i tillegg til innarbeidelse av fusjonseffekter. Til sammen gir fusjonen regnskapsmessige effekter i Vardars resultatet for 2022 med 4 200 millioner kroner. Informasjon rundt fusjonseffektene i Vardar vises i konsernregnskapets note 21. For ytterligere informasjon om regnskapet til Å Energi vises til Å Energis årsrapport.

Foto: Å Energi

VEKST OG UTVIKLING

Nøkkeltall		2022	2021
Driftsinntekter	1000 kr.	26 430	2 216
Driftsresultat	1000 kr.	26 430	2 216
Netto finans	1000 kr.	-	-
Årsresultat	1000 kr.	26 430	2 216
Andel utvidet resultat		243 803	20 089
Balanse			
Totalkapital	1000 kr.	803 892	190 295
Totalrentabilitet ¹	%	33,6 %	11,7 %

¹ (årsresultat + andel utvidet resultat)/totalkapital

Segmentet Vekst og utvikling bygger Vardar virksomhet der selskapet forventer sterk markedsvekst og verdiutvikling. Disse engasjementene er organisert gjennom ulike selskaper, og kommer inn i konsernregnskapet enten som resultat fra tilknyttede selskap, finansinntekter (utbytte), eller verdiendringer over utvidet resultat.

Zephyr er et fullintegrert vindkraftselskap, som dekker hele verdikjeden; fra den første dialogen med grunneiere og lokalsamfunn, til prosjektutvikling, finansiering, bygging og kommersiell drift av vindkraftverk. Selskapet tror på fornybare energiløsninger som spiller godt sammen – derfor har også solkraft blitt et satsingsområde. Selskapet er lokalisert i Norge, Sverige og Island, med hovedkontor i Sarpsborg i Østfold. Vardar var en av initiativtakerne til etableringen av selskapet i 2006.

Solcellespesialisten har levert solcelleanlegg til boliger og næringsbygg i over 6 år, og er i dag Norges største leverandør på området. Selskapet har spesialisert seg på ingeniør- og konstruksjonsarbeid for anlegg, og er en totalleverandør som også tilbyr drift- og vedlikeholdsavtaler.

Vardar startet tilbake på midten av 2000-tallet med innovasjonsarbeid knyttet til fornybar energi. Sunly Innovation er et resultat av dette arbeidet. Selskapet har i dag en portefølje av investeringer i prosjekter og selskaper i tidlig fase, blant annet eierandeler i

selskapet Energiasalv i Estland, som utvikler et 500 MW pumpekraftverk med støtte fra EU.

Sunly investerer i Polen og de baltiske landene innen fornybar energi. Selskapet har en operativ portefølje av solparker i Polen, i tillegg til prosjekter under bygging. Det utvikles prosjekter innen både sol- og vindkraft i alle de geografiske områdene. Investeringen i Sunly er Vardars andre engasjement knyttet til solkraft.

Viktige hendelser i 2022

Zephyr solgte sommeren 2022 hovedandeler i to svenske havvindprosjekter utenfor Sveriges vestkyst til Vattenfall. Prosjektene forventes å produsere 10,5 TWh fossilfri og fornybar elektrisitet. De to vindkraftprosjektene Vidar og Poseidon ligger i Skagerak mellom 25 og 27 kilometer utenfor Sveriges vestkyst. De vil primært bestå av flytende vindturbiner og forventes å ha en samlet installert effekt på ca 2,8 GW. Utover dette har selskapet ferdigstilt byggingen av Haram vindkraftverk og Odalen Vindkraftverk. Som følge av generell motstand og mindre gunstige rammevilkår for vindkraftinvesteringer i Norge, har selskapet jobbet aktivt med utvikling av vindkraft porteføljen på Island og i Sverige, i tillegg til etablering av solkraft som et satsningsområde. I 2022 har Vardar økt sin eierandel i selskapet fra 25 prosent til 50 prosent.

Året 2022 har gitt stor etterspørsel etter solcelleprodukter som følge av høye kraftpriser og økt støtte fra myndighetene til investeringer, noe Solcellespesialisten har merket godt. Vardar har økt sitt eierskap i Solcellespesialisten fra 26 prosent til 33 prosent i løpet av 2022.

Sunly fusjonerte i 2022 med det polske selskapet Alseva, og fikk med dette tilgang til ytterligere

prosjekter og kompetanse innen solkraft i det polske markedet. Sunly har gjennom året doblet sin produksjon av energi fra solkraft, og det jobbes med ytterligere utvikling av porteføljen knyttet til sol og vindkraft i Polen og Baltikum. Det er i tillegg investert i ulike oppstartselskaper knyttet til fornybar energi i Estland. Selskapet selger kraften i det samme fysiske og finansielle kraftmarkedet som våre øvrige vind og vannkraftvirksomheter, og disse landene har attraktive støttesystemer for å erstatte omfattende fossil kraftproduksjon. Markedene vurderes derfor å ha sterkere vekst og bedre lønnsomhet enn det norske og nordiske markedet de nærmeste årene. I 2022 hentet selskapet 200 millioner euro i ny egenkapital, der Vardar var med i emisjonen for opprettholdelse av eierposisjonen. Etter kapitalutvidelsen i 2022 eier Vardar 10 prosent av Sunly.

Økonomiske resultater

Segmentets driftsinntekter kommer fra resultat fra tilknyttede selskap, og var på 26 430 millioner kroner, en økning fra 2021 som knyttes til Zephyrs salg av havvindprosjekter.

Resultatandelen over utvidet resultat henger sammen med en positiv verdiutvikling på Sunly.

INNOVASJON

Vardar er engasjert i ulike selskaper knyttet til innovasjon innen miljø og fornybar energi. Vårt bidrag til dette skjer gjennom eierskap og deltakelse i innovasjonsselskaper og oppstartsbedrifter. Det største engasjementet er i Hyperthermics, et selskap som utvikler og bygger anlegg for å bryte ned og omdanne ulike typer biomasse i prosesser ved en driftstemperatur på

80°C, basert på mikroorganismer og bakterier fra ekstreme miljøer under havbunnen. Resultatet er produkter med en grønn profil, for eksempel proteinpulver, biogass og jordforbedrende midler. Vardar investerte i selskapet i 2016. Selskapet har en økende portefølje av både pilot og rene kommersielle prosjekter. Verdiutviklingen i 2022 har ført til en resultatføring i Vardar over utvidet resultat på 34,7 millioner kroner.

ANNEN VIRKSOMHET

Annen virksomhet omfatter hovedsakelig konsernfunksjoner, herunder finansiering. Vardar finansierer sine investeringer på morselskapsnivå.

RISIKOSTYRING

Vardar er eksponert for ulike typer risiko, der de viktigste er knyttet til marked, finans og rammebetingelser. Risikostyring er en integrert del av Vardars styringsstruktur, og det rapporteres jevnlig til styret.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko for Vardar er i hovedsak knyttet til utviklingen i kraftpriser og produksjonsvolum. Begge faktorene påvirkes av vær og nedbør, mens prisene i tillegg påvirkes av produksjon, forbruk, overføringskapasitet og ikke minst endringer i rammevilkår som påvirker markedet. Prisene påvirkes også av utvikling i prisen på alternative energikilder som olje, kull og gass, i tillegg til prisen på CO₂ i EUs kvotehandelsmarked (EU-ETS). Vardar har et rammeverk for styring av risikoen knyttet til kraftpris, mens risikostyring knyttet til kraftproduksjon først og fremst skjer gjennom energidisponering for vannkraftproduksjonen, og valg av ulike geografiske områder og turbinleverandør når det gjelder vindkraft.

Vardars rammeverk for risikostyring av kraftpris omfatter produksjon fra egen vannkraft og vindkraft, og skal sikre et minimum av kontantstrømmer. Minimum kontantstrømmer er viktig for å overholde økonomiske forpliktelser og opprettholde utbyttemuligheter. En sikringsstrategi betyr at deler av inntektene sikres ved inngåelse av bilaterale avtaler, der produksjonen selges til en avtalt pris. Prisen settes med bakgrunn i markedsprisen på kraft, som for Vardar er prisen som kraft omsettes for på kraftbørsen Nasdaq på aktuelt handelstidspunkt. Dersom det ikke inngås prissikringsavtaler, er det gjeldende spotpris time for time som blir prisen for solgt kraft. Dette innebærer at i tilfeller der levert spotpris er lavere enn prisen på forhåndsolgt kraft,

vil sikringsstrategien gi høyere inntekter enn å ikke inngå sikringskontrakter. Dersom levert spotpris er høyere enn prisen på forhåndsolgt kraft, vil sikringsstrategien gi lavere inntekter enn å ikke inngå sikringskontrakter.

Vannkraftproduksjonen til Vardar er underlagt grunnrentebeskatning. Det er i denne sammenheng viktig at eventuelle sikringer ikke overstiger en skattenøytral posisjon, da grunnrentebeskatningen fastsettes med bakgrunn i spotpris time for time og ikke til prisen i henhold til eventuelle sikringskontrakter.

Høyprisbidrag som ble innført for vannkraftproduksjonen i 2022, og vindkraftproduksjonen fra og med 2023, må også hensyntas ved eventuell inngåelse av sikringskontrakter.

Segmentet fjernvarme er i noen grad eksponert for usikkerhet i salgspris til kunder, herunder utvikling innen nett-tariffer og offentlige avgifter. Strategien om å ha en kundeportefølje med både fast og flytende salgspris demper denne risikoen noe.

FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko er primært knyttet til grad av belåning, men også utviklingen i kursrelasjonen mellom norske kroner mot euro og svenske kroner, utviklingen i rentenivået, og risiko knyttet til likviditet. Vardar har mesteparten av sine inntekter i euro gjennom salg av fri kraftproduksjon via

Nord Pool til spotpris eller bilaterale avtaler gjennom avtalt pris. Kontantstrømmene knyttet til framtidige kraftinntekter sikres gjennom inngåelse av valuta-terminer, for å gi en forutsigbar kontantstrøm i norske kroner. Det er de totale kontantstrømmene i euro som gir Vardar finansiell risiko, og danner grunnlaget for sikringshandler knyttet til valuta. Vardar benytter sikringsbokføring på denne type sikringer.

Vardar er gjennom sin låneportefølje eksponert for endringer i rentenivået. Det er innført en rentesikringsstrategi for å motvirke dette, der blant annet rentederivater benyttes som instrument.

Vardar har rammer for styring av likviditetsrisiko som er fastsatt av styret. I korthet går disse ut på at selskapet til enhver tid skal ha tilstrekkelig likviditet til å betjene konsernets lån ett år fram i tid. Videre skal netto kontantstrøm, når en ser bort fra investeringer, være tilstrekkelig til enhver tid å betjene renter på ekstern gjeld. Konsernet refinansierte et låneforfall i mai 2022, og neste låneforfall er i 2025. Vardar har god dialog med ulike banker. Det forventes at konsernet opprettholder evnen til å refinansiere sine lån videre framover. Vardar har begrenset kredittrisiko gjennom lånefordringer. Ved utgangen av året er disse lånefordringene bare heleide datterselskap.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er definert som risiko for tap som følge av mangelfulle interne prosesser, menneskelige feil, systemfeil eller eksterne hendelser som kan gi manglende kraftproduksjon og dermed inntektsbortfall. Konsernet kjøper stort sett tjenestene knyttet til operasjonelle tjenester eksternt. Når det gjelder kraftproduksjonen i Vardar Vannkraft kjøpes disse tjenestene fra Hafslund E-CO Vannkraft, som har lang erfaring og etablerte beredskapsplaner. For vindkraftselskapene er dette ivarettatt gjennom driftsavtalene med turbinleverandørene i de enkelte parkene. For Vardar Varme ivaretas det gjennom interne rutiner og egne beredskapsplaner.

IKT-tjenester kjøpes fra tredje part, og risikoen er inkludert i de overordnede beredskapsplanene til tjenesteleverandøren. Dette omfatter både tilgjengeligheten av IKT-verktøy og sikkerheten i forhold til misbruk av informasjon fra konsernets databaser og analyseverktøy.

Konsernet har en operativ risikoeksponering relatert til ødeleggelse i egne anlegg som følge av for eksempel naturskader og brann. Ødeleggelse i disse anleggene fører til tap av eiendeler og i neste omgang bortfall av inntekter. Konsernet har forsikret dette med forskjellige egenandeler samt stop-loss-dekninger. I tillegg har konsernet ansvarsforsikring som dekker eventuell skader og erstatninger overfor tredjemanns liv og eiendom når skaden ikke er voldt av ansatte med forsett.

RISIKO KNYTTET TIL RAMMEBETINGELSE, LAND OG PARTNERE

Konsernets rammebetingelser påvirkes av politiske beslutninger, blant annet regelverket for skatter og avgifter, pålegg fra NVE, endringer i regler for minstevannføring, hjemfallsordning samt endringer i generelle rammevilkår både i Norge og EU. Endringer i lover og regler kan i vesentlig grad påvirke konsernet. Innføring av høyprisbidrag med umiddelbar virkning og endret grunnrenteskattesats for vannkraft med tilbakevirkende kraft er eksempler på endringer i rammevilkår som har påvirket Vardar i 2022. Pågående prosess med mulig endring av beregningsgrunnlaget for prising av fjernvarmeleveranse er et annet eksempel. Det vises til noter i konsernregnskapet for ytterligere omtale av risiko.

INTERNKONTROLL AV FINANSIELL RAPPORTERING

Vardar har et system for internkontroll av finansiell rapportering for å sikre god og pålitelig finansiell informasjon. Styret har det overordnede ansvaret for et velfungerende internkontrollsystem, og

det er opprettet et revisjonsutvalg blant styrets medlemmer som skal være behjelpelig i denne sammenheng. Hovedelementene i internkontrollsystemet er risikovurdering, kontrollaktiviteter, informasjon, oppfølging og kontrollmiljøer, og det er en årlig gjennomgang av prosessene.

STYRETS ARBEID

Styret i Vardar består av Roar Flaathen som styrets leder, Ingvild Myhre som nestleder og styremedlemmene Kristin Ourom, Knut Oscar Fleten og Johnny Skoglund. Styret i Vardar AS avholdt 11 styremøter i 2022, der mye av fokuset har vært på videreutvikling av konsernet og strategi. Det er avholdt en strategisamling i tillegg til en strategitur til Island.

Styret har et revisjonsutvalg bestående av tre styremedlemmer. Revisjonsutvalget har avholdt seks møter i 2022, og har fungert som et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og har i tillegg tett kontakt med revisor.

FREMTIDSUTSIKTER

Vardar forventer fortsatt sterk økning i etterspørselen etter fornybar energi i det norske og nordiske markedet i årene fremover. Etterspørsel forventes å øke på grunn av stabilt økende forbruk, økt elektrifisering av samfunnet og nye kraftkrevende virksomheter. Det forventes en økning av tilbudet av fornybar energi fra både vannkraft, vindkraft på land, vindkraft til havs, fra solkraft og fra biologisk materiale, men usikkerheten blant investorer er stor etter grepene som kom med nye rammebetingelser for vindkraft og vannkraft høsten 2022. Da en større andel av krafttilbudet vil være fra uregulert sol og vindkraft, forventes

store variasjoner i kraftpriser i både korte og lengre perioder. Som tidligere er det fortsatt knyttet stor usikkerhet til kraftpriser, og disse påvirker i stor grad Vardars løpende lønnsomhet og verdier.

Vardar forventer generelt økt lønnsomhet, men samtidig større variasjon i resultater i vår fornybare energiproduksjon fremover. Vardars vannkraft er oppgradert og har fått økt kapasitet, Vardar Varme har god kapasitet og gode vekstmuligheter, og Vardar arbeider med vekstmuligheter knyttet til egen vindkraft. Økt etterspørsel og økte priser på fornybar energi styrker muligheten for lønnsom vekst.

Etter gjennomføringen av fusjonen mellom Glitre Energi og Agder Energi, vil Vardars eiere ha en gjennomgang av sin eierstrategi for Vardar. Dette arbeidet er påbegynt i 2023.

Vardars har store forventninger til videre vekst og verdiutvikling i Sunly, Solcellespesialisten, Zephyr og Hyperthermics der Vardar utøver aktivt eierskap. Selskapene har etter Vardars vurdering sterke organisasjoner og gode posisjoner i markeder med sterk vekst.

Vardar forventer gode løpende kontantstrømmer fra egen fornybar energiproduksjon og utbytter fra Å Energi, der det meste av Vardars kapital ligger. I tillegg til å betjene lån og betale utbytte til eierne i tråd med aksjonæravtale, søker Vardar å utvikle lønnsom ny fornybar energi alene og sammen med partnere. Vardar forventer attraktiv verdiutvikling, men begrenset løpende kontantstrøm fra virksomhetene innen vekst og utvikling under industrielt eierskap de nærmeste årene. Samlet har Vardar en diversifisert portefølje av virksomheter med ulike egenskaper som teknologisk modenhet, vekst, kapitalbehov og risiko.

Vardar er med sine eiendeler, organisasjon og partnere godt posisjonert for å utvikle selskapet videre med god lønnsomhet, moderat markedsrisiko og moderat belåning.

Styret er tilfreds med driften av selskapet i 2022, og takker de ansatte for innsatsen i året som har gått.

BÆREKRAFT,
VARDAR OG
OMVERDENEN

BÆREKRAFTSRAPPORTERING

Vardars bærekraftsmål er å bidra til bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp.

Bærekraftsmålet ble vedtatt av styret i 2021 og implementert i Vardars forretningsstrategi i 2022. Vardar skal utøve bærekraftsarbeidet gjennom selskapene vi kontrollerer og har eierskap i. Bærekraft er en viktig del av vår strategi og vil prege våre vurderinger av fremtidige investeringer og forretningsutvikling.

Vardar har gjennomført en vesentlighetsanalyse for å kartlegge hvilke bærekrafttemaer som er mest vesentlig for selskapets interessenter og for Vardar. Dette er områdene selskapet vier størst oppmerksomhet og som vi jobber med for å utvikle gode rutiner for rapportering til styret, eiere og andre interessenter. Tabellen under oppsummerer vesentlighetsanalysen.

Vesentlig tema	Område	Hvorfor	Omtale
Produksjon av fornybar energi	Klimaendring	Svært viktig for Vardar og viktig for nesten alle selskapets interessenter.	Segment resultater Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft, Å Energi og nøkkeltall
Reduksjon av klimagassutslipp	Klimaendring	Viktig del av Vardars samfunnsoppdrag, viktig for alle selskapets interessenter.	Se klimagassregnskap og klimarisikoanalyse
Innovasjon	Klimaendring og miljø	Viktig for Vardar og viktig for mange av selskapets interessenter.	Se omtale av segmentet Vekst og utvikling, og Innovasjon
Verdiskaping lokalt og nasjonalt	Mennesker	Viktigst for Vardar og Vardars eiere, viktig for mange av Vardars interessenter.	Se regnskap og samfunnsregnskap
Personalforhold, HMS og menneskerettigheter	Mennesker	Viktig for Vardar, Vardars ansatte og eiere. Viktig for alle som jobber for Vardar direkte eller indirekte.	Se omtale av HMS i bærekraftskapittel, og beretning om aktsomhetsvurderinger
Redusere naturinngrep	Miljø	Viktig for Vardar. Svært viktig for mange av Vardars interessenter.	Se omtale av områdene Bioenergi, Vindkraft, Vannkraft i bærekraftskapittel
Ivareta biologisk mangfold	Miljø	Viktig for Vardar. Svært viktig for mange av Vardars interessenter.	Se omtale av områdene Vindkraft, Vannkraft i bærekraftskapittel

I hovedsak rapporterer Vardar om bærekraft for konsernets aktiviteter og forretningsområdene Bioenergi, Vindkraft og Vannkraft. I tillegg rapporterer Vardar noe informasjon knyttet til segmentene som ligger under industrielt eierskap; Å Energi, Vekst og utvikling og Innovasjon.

OM SELSKAPSSTYRING, STYRETS ROLLE OG BÆREKRAFT

Vardar følger NUES anbefalinger om god eierstyring og selskapsledelse, og hvordan Vardar etterlever dette er redegjort for i detalj i kapittel om foretaksstyring. Bærekraft som tema ble i 2022 innlemmet i Vardars strategi på en grundig og helhetlig måte. Strategiprosessen og strategien er styrets ansvar. Det er Vardars daglige leder og ledergruppe som i det daglige har ansvar for den operative driften av virksomheten, inkludert arbeid med bærekraft.

Vardar rapporterer omfattende på bærekraft i sin årsrapport og rapporteringen gjennomgås og godkjennes av styret. Det har gjennom 2022 vært jobbet med å utvikle nye KPI'er som inngår i administrasjonens rapportering til styret.

Styrets viktigste arbeid med bærekraft i 2022 har vært å innarbeide temaet i selskapets strategi, med bakgrunn i vedtatt bærekraftstrategi fra 2021 som ble omtalt i Vardars årsrapport 2021. Vardar har nå en bærekraftig selskapsstrategi. Vardars styre har særlig kompetanse innen fornybar energiproduksjon, men også dyp kunnskap om forvaltning, arbeidsliv og samfunnsmessige forhold. Styret har hatt en samling, og deltatt på en kompetansebyggende tur til Island i 2022.

Vardars misjon er å bidra til å øke tilgangen på ren, fornybar energi. Kjernen i styrets arbeid er å bidra til at Vardar etterlever dette. Styret er i kontinuerlig dialog med administrasjonen om dette. Se for øvrig styrets evaluering under risikostyring.

Vardars styreleder deltar i utvalgte sammenhenger i dialog med selskapets viktigste interessenter.

Styret i Vardar har vedtatt etiske retningslinjer som er publisert på [selskapets nettsider](#). De etiske

retningslinjene er forankret internt i Vardar gjennom informasjon til alle ansatte på e-post og i møter. De ansatte på hovedkontoret og i ledergruppen har vært involvert i utviklingen av retningslinjene.

Det er også vedtatte retningslinjer for innkjøp, som skal sikre alle tilbydere av varer og tjenester en rettferdig og likeverdig behandling. Konsernet har nulltoleranse når det gjelder korrupsjon, og har satt i verk en rekke tiltak for å redusere risikoen for misligheter. I forbindelse med etablering av samarbeidsløsninger som involverer partnere vi ikke har erfaring med fra tidligere, foretas bakgrunnsundersøkelser for å sikre så langt som mulig at dette er selskaper eller personer som har de samme verdier og standarder som Vardar-konsernet. Styret i Vardar har videre vedtatt en instruks for varsling. Det er ikke mottatt noen varsler i 2022.

STYRET HAR VEDTATT VERDIER SOM SKAL KJENNETEGNE VIRKSOMHETEN:

Redelighet, åpenhet, profesjonalitet og engasjert

Vardar har ansvar for de samfunnsmessige konsekvensene som følger av konsernets virksomhet, både med hensyn til ytre miljø-påvirkning, menneskerettigheter, arbeidsforhold og øvrige sosiale forhold. Ansvarer går gjennom hele Vardars verdikjede og virksomhet, og inkluderer også de innkjøp og investeringer som foretas i konsernet.

Konsernets virksomhet består i produksjon av fornybar energi, og bidrar til å øke tilgangen på ren energi og derigjennom oppfyllelse av klimamålsettinger i de land konsernet har sin virksomhet. Oppføring av anlegg for produksjon av fornybar energi medfører ofte naturinngrep, og drift av anleggene påvirker miljøet de er en del av. Vardar er opptatt av at den samfunnsmessige nytten av fornybar energiproduksjon skal være større enn ulempene. Ulike interessegrupper kan ha ulikt syn i slike vurderinger. Vardar er opptatt av gode og åpne prosesser, som danner et best mulig grunnlag for konsesjonsmyndighetene til å ta sine avgjørelser.

INTERESSENTDIALOG

Vardars viktigste interesser er selskapets ansatte, eiere og långivere. Deretter de regulatoriske myndigheter som gir selskapet konsesjoner og setter rammebetingelsene selskapet må operere innenfor. Dette gjelder i Norge og EU. Deretter følger vertskommunene vi har aktivitet i, og lokalbefolkning som blir direkte berørt av vår aktivitet. I tillegg er det en lang rekke organisasjoner (NGOer) som har synspunkter om den type virksomhet Vardar driver, særlig vindkraft og

vannkraft. Våre eiere, de regulatoriske myndighetene, og vertskommunene vi er aktive i, er alle politisk styrt. Det innebærer at de politiske partiene på nasjonalt og kommunalt nivå også er viktige interesser for Vardar. Dette gjelder også i EU.

Interessentanalysen som presenteres i dialogtabellen under er en vesentlig input til vesentlighetsanalysen som Vardar har lagt til grunn for sitt bærekraftsarbeid.

DIALOGTABELL

Interessentgruppe	Tematikk	Arena for dialog
Ansatte	<ul style="list-style-type: none"> Selskapets økonomiske stilling Arbeidsmiljø og HMS Selskapets omdømme 	<ul style="list-style-type: none"> Interne møter
Eiere	<ul style="list-style-type: none"> Selskapets langsiktige verdiskaping Årlige utbytter Selskapets omdømme 	<ul style="list-style-type: none"> Eiermøter, årsrapporter, Generalforsamlingen Hjemmesiden
Långivere	<ul style="list-style-type: none"> Selskapets økonomiske stilling Selskapets omdømme Selskapets resultater innen bærekraft 	<ul style="list-style-type: none"> Årsrapporter, periodiske regnskaper, møter
Regulatoriske myndigheter: Olje- og energidepartementet & NVE Klima- og miljødepartementet & MDIR Finansdepartementet & Skatteetaten	<ul style="list-style-type: none"> Sikker og stabil energiforsyning Bærekraftig drift og reduserte klimagassutslipp Vilkår for videre vekst av grønn energi 	<ul style="list-style-type: none"> Fornybar Norge Direkte dialog mellom utøvende selskap og myndigheter
Vertskommuner	<ul style="list-style-type: none"> Lokal verdiskaping Påvirkning på natur og befolkning Opinion lokalt 	<ul style="list-style-type: none"> Dialog føres i stor grad av utøvende selskap (vann- og vindkraftverk) Årsrapport og Hjemmeside
Lokalbefolkning	<ul style="list-style-type: none"> Fysisk og visuell påvirkning på lokalmiljø og egen eiendom Jobbmuligheter 	<ul style="list-style-type: none"> Hjemmesider Lokale medier
EU-systemet	<ul style="list-style-type: none"> Reduksjon av klimagassutslipp i tråd med EU Green Deal og EUs taksonomi 	<ul style="list-style-type: none"> NHO og Fornybar Norge
NGOer – klima og naturvern	<ul style="list-style-type: none"> Reduksjon av klimagassutslipp Produksjon av fornybar energi Redusere naturinngrep. Redusere konsekvenser for naturmangfold og arter. 	<ul style="list-style-type: none"> Årsrapport og hjemmeside

Organisasjoner Vardar deltar i

Mye av den politiske dialogen på nasjonalt plan, samt dialog med EU-systemet og NGOer ivaretas av organisasjoner der Vardar er medlem. Vardars oppgave er å påvirke og bistå organisasjonene i deres arbeid.

FORNYBAR NORGE

Fornybar Norge er en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for hele fornybarnæringen, og oppsto som et resultat av fusjonen mellom Energi Norge og Norwea i januar 2023.

Organisasjonen representerer interessenter i hele verdikjeden, inkludert fornybar energiproduksjon på land og til havs, nettselskaper, entreprenører, strømsalg, leverandører og rådgivere.

Vardar deltar i utvalg for produksjon, energi- og klimapolitikk (PEK). Utvalget skal gi råd til Fornybar Norge om strategiske veivalg og prioriteringer knyttet til de viktigste næringspolitiske sakene for Fornybar Norge og medlemsbedriftene innenfor områdene fornybar energi, klima og miljø.

RINGERIKE NÆRINGSFORENING (RNF)

Ringerike Næringsforening (RNF) skal ivareta næringslivets interesser gjennom å skape gode møteplasser for nettverk- og kompetanseutvikling, samt drive aktivt politisk påvirkningsarbeid. Sammen med medlemmene skal foreningen bidra til at Ringeriksregionen blir en enda mer attraktiv bo- og næringsregion.

NHO - NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Medlemskap i Fornybar Norge gir også direkte medlemskap i NHO. NHO er Norges ledende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, og blant annet har egen representasjon i Brussel for å overvåke arbeidet i EU.

KLIMAPARTNERE

Klimapartnere er et partnerskap for grønn næringsutvikling. Visjonen er at Norge skal lykkes med omstilling for å nå 1,5 graders-målet. Norges klimamål er ikke nok, og flere av våre fylker, byer og kommuner er langt mer ambisiøse. Alle Klimapartnere utfordres om å bli fossilfrie og kutte sine direkte utslipp innen 2030. Vardar er klimapartner og offentliggjør sitt klimaregnskap og sine ambisjoner for å bidra til å nå 1,5 graders-målet.

NORSK FJERNVARME

Norsk Fjernvarme organiserer de aller fleste urban energi-bedriftene i Norge, både små (nærvarme/kjøling) og store (fjernvarme/kjøling), samt et bredt spekter av leverandører. Norsk Fjernvarme jobber med rammevilkår, kommunikasjon, internasjonalt samarbeid med videre på vegne av bransjen.

NORSK BIOENERGIFORENING

Norsk Bioenergiforening (Nobio) er interesseforeningen for norsk bioenerginæring og tilbyr medlemskap til bedrifter, organisasjoner, offentlige enheter og enkeltpersoner. Nobio jobber for å fremme økt bærekraftig utnyttelse av bioenergi i Norge.

PERSONALFORHOLD, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Ved årets utgang var det 19 ansatte totalt i Vardar-konsernet, det vil si i morselskapet Vardar, datterselskapene Vardar Vannkraft, Vardar Varme, og Vardar Vind.

I Vardars ledergruppe er 3 av 5 personer kvinner. Av de 19 ansatte er 4 kvinner. Konsernet har en samarbeidsavtale med Å energi (tidligere Glitre Energi) når det gjelder administrative tjenester.

I styret for Vardar er 2 av 5 styremedlemmer kvinner. I Vardar Vannkraft er 3 av 4 styremedlemmer kvinner. I Vardar Boreas er 1 av 2 styremedlemmer kvinne. I styret til Vardar Varme er 1 av 2 styremedlemmer kvinne.

Sykefraværet i Vardar konsern for 2022 utgjorde 7,7 prosent av total arbeidstid i året. Sykefraværet er ikke relatert til jobbmessige forhold. Det har i beretningsåret ikke inntruffet ulykker eller vesentlige skader.

I forretningsområdet fornybar energiproduksjon har Vardar stor grad av innflytelse på drift, enten gjennom avtaleverk eller som funksjon av å være 100 % eier. For segmentene Bioenergi, Vannkraft og Vindkraft er det gjort en detaljert beskrivelse av HMS for 2022.

Styret mener arbeidsmiljøet i bedriften er godt, og har ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak. Selskapet har i sin personalpolitikk som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, seksuell legning eller livssyn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering, videreutvikling med mer.

Det er i hovedsak individuell lønnsfastsettelse i Vardar, men tre ansatte i Vardar Varme har avtaler utformet i overenstemmelse med NITO.

BIOENERGI – RABATT TIL NÆRINGSKUNDER UNDER STRØMKRISEN

Vardar Varme ga sine næringskunder i Hønefoss 80 prosent rabatt på energipriser over 70 øre/kWh i hele 2022. Vardar Varme tilbyr også gunstige fastprisavtaler på energi. Dette kan gjøres med bakgrunn i innsatsfaktorene som benyttes til å lage fjernvarme.

Prisen på levert energi i fjernvarmeanlegg til husholdninger er regulert, og er slik at prisen på varme ikke skal settes høyere enn strømprisen. Det betyr at fjernvarmeselskaper ikke kan sette prisen høyere enn markedspris på strøm fratrukket strømstøtten. Differansen betales ikke av staten, men av fjernvarmeselskapet.

For næringskunder er det ikke slike reguleringer, men Vardar ønsker å tilbyd næringskundene forutsigbare priser, og har derfor tilbudt gunstige fastprisavtaler i kombinasjon med strømstøtte til næringslivskunder på 80 prosent over 70 øre/kWh.

Strømstøtte for husholdningene utbetales dersom gjennomsnittlig markedspris for måneden i det prisområdet husholdningen tilhører overstiger 70 øre per kilowatttime. 2022 begynte med en kompensasjonsgrad på 80 prosent av prisen over dette nivået, og ble justert til 90 prosent fra og med september. Det er satt et forbrukstak på 5000 kilowattimer per måned per målepunkt for husholdningene, det har ikke Vardar Varme satt for sine næringskunder.

Fjernvarmeproduksjonen på Vestfossen har andre forutsetninger enn på anlegget på Hønefoss. For å skjerme næringskundene på Vestfossen mot høye energipriser, ble det besluttet å fyre med trepellets og ikke strøm gjennom sommeren 2022. Dette ga sparte produksjonskostnader og dermed billigere energi for næringskundene, i tillegg til at selskapet ikke tapte penger på leveranser til husholdningene på grunn av pålagt strømstøttemodell.

I 2022 ble den gamle hjullasteren byttet ut med en ny, som har et lavere energiforbruk og som kan kjøres på 100 prosent biodrivstoff (HVO100). Dermed fjernes den største utslippskilden til CO₂. Hjullasteren, som ble erstattet i oktober 2022, brukte i 2021 cirka 18 500 liter diesel. Det tilsvarer 50,5 tonn CO₂. Den nye vil bruke ca. to tredjedeler av drivstoffmengden og ha null utslipp av fossilt CO₂.

Det ble også investert i et nytt og lukket transportbånd for flis inn til MBK for å redusere støvutslipp og risikoen for at det oppstår brann.

For å redusere støybelastningen fra kverning av trevirke, ble prosessering av brensel flyttet fra området ved MBK til tomta ved tømmerrenseriet.

Vardar Varme ble i 2022 med i prosjektet OMTRE, der det utsorteres bygningsmaterialer som kan gjenbrukes som bygningsmaterialer og bidrar til økt materialgjenvinning fremfor energigjenvinning. Dette samarbeidet vil bidra til økt tilgang til råvarer, da mottaket på Follum vil inngå i en sirkulærøkonomi som gjør det mer attraktivt for næringskunder å levere returtrevirke hit.

Sykefraværet var i 2022 på 7,2 prosent. Økningen fra 2021 skyldtes to langtidsfravær som følge av planlagte operasjoner. Det er i tillegg innført nye retningslinjer knyttet til smittevern som følge av koronapandemien. Dette innebærer større grad av fravær i en bedrift med reduserte muligheter for bruk av hjemmekontor. Med en stab på 15 ansatte, vil slike fravær påvirke statistikken. Det var to personer som gikk av med avtalefestet pensjon, som begge ble erstattet. Det var ingen skader i 2022.

VARDAR VANNKRAFT – NYE MILJØKRAV

Olje og Energidepartementet vedtok i januar 2023 ny regulering av Uste og Hallingdalsvassdraget, der Usta og Nes kraftverker ligger. Av hensyn til natur- og miljøforhold er det vedtatt å øke minstevannføringen vesentlig og fra flere kilder enn tidligere. Dette reduserer kraftproduksjonen med 13,3 GWh per år fra Usta og Nes. Men samtidig åpnes det opp for å slippe mer vann igjennom til Rødungen, som et flomdempingstiltak. Dette vil øke kraftproduksjonen, slik et netto krafttap antas å bli 5,5 GWh.

Foto: Hafslund Eco

Den økonomiske konsekvensen av endringen vil avhenge av kraftprisen. En kraftpris på 1 krone/kWh vil bety reduserte salgsinntekter på 5,5 millioner kroner per år. I tillegg kommer engangskostnader i forbindelse med noen investeringer og løpende gjennomføring av naturforvaltningsoppgaver.

Det pålegges også å avsette et engangsbeløp på 900 000 kroner til et øremerket fond til undersøkelser og tiltak for å bedre forholdene for villreinbestanden som blir berørt av reguleringen, som fordeler seg med 450 000 kroner til fond for Hardangervidda villreinområde og 450 000 kroner til fond for Nordfjella villreinområde.

Eierne er godt fornøyd med vedtaket, som er en god balanse av ulike hensyn.

Det arbeides med planleggingen av tiltak for oppfølging av de nye konsesjonsvilkårene. Det er totalt syv nye punkter for slipp av minstevannføring som må bygges i løpet de neste årene, og en overordnet plan for fysiske tiltak på minstevannføringsstrekningene (eller deler av disse) skal sendes NVE i løpet av våren 2023.

Det ble gjennomført seks miljøundersøkelser i Hallingdalsvassdragene i 2022. I parentes står hvilke organisasjoner som utfører prosjektene:

- overvåkning av gassovertmetning nedstrøms Hol 1 kraftverk (NORCE),
- el-fiskeovervåkning i Hallingdalselva og Hemsila (UiO NHM),
- el-fiskeovervåkning i tilløpselver nedre Hallingdal (Naturrestaurering),
- prøvefiske Holsfjorden (Naturrestaurering) og
- overvåkning av bunndyrsamfunn i Hallingdalselva fra Gol – Krøderen (Norconsult).

Fem av disse er frivillige undersøkelser. Prosjektet med utfisking av sik som et tiltak i Krøderen har gått som planlagt i 2022.

VINDKRAFT – VARDAR VIND AB OG KVALHEIM KRAFT DA

Det operasjonelle ansvaret for Kvalheim Kraft DA (KKDA) på Mehuken i Norge ligger hos Zephyr, men Vardar selv har ansvaret ved vindparkene i Røgle og Kiaby. Både på Mehuken og ved de to svenske parkene er den tekniske oppfølgingen av anleggene satt bort til leverandøren av anleggene.

Ved Røgle i Skåne er det siden 2016 blitt gjort kartlegging av kollisjoner mellom fugler og vindkraftanleggene.

Det sendes hvert år en egen rapport til myndighetene. Det er døde rovfugl som rapporteres inn, men det loggføres også annen fugl som oppdages rundt anlegget. I 2022 ble det funnet tre døde rovfugler, mot fem i 2021 og ni i 2020. Kun én av de døde rovfuglene ble funnet ved Vardars anlegg i Røgle, mens to ble funnet i naboparken Västraby. Det ble funnet 11 andre døde fugler rundt vindmøllene.

For å redusere antall kollisjoner med rovfugl stanses møllene opp under pløying av jordene, fordi det da flokker seg fugl som spiser mark. Disse tiltrekker seg igjen rovfugl.

Det var på nytt en oljelekkasje ved anlegget i Røgle, der girolje har lekket fra oljeslanger og ned langs siden på selve tårnet. Noe av dette, anslagsvis 18 liter, har nådd bakke. Prøver tatt av grunnen viser lave verdier av forurensning.

Det var to lekkasjer i november 2020. Også den gang var det små verdier som nådde jorda, men det ble den gang besluttet å skifte oljeledningene. Det var ennå ikke gjennomført da den nye lekkasjen oppsto. Det vil i tillegg bli installert sensorer i oppsamlingskarene, for å sikre at disse ikke er fylt med vann, slik at eventuelle oljelekkasjer renner over. Arbeidet skal gjennomføres i første kvartal 2023.

Helsingborgs kommune har avsluttet utslippssaken, men vil inspisere tiltakene våren 2023. Ved de norske anleggene er det ikke rapportert miljøhendelser i 2022.

Sirkularitet og vindkraftproduksjon - Resirkulering av vindmølleblader

Vindmølleblader er produsert av glassfiber og epoxy, som er herdet for å være både sterke og lette. Møllebladene er blitt lengre og lengre med årene, og lengder fra 80 til 120 meter har blitt vanlige. Disse bladene kan representere en betydelig mengde avfall i fremtiden. Når ser det ut til at to store produsenter har funnet en god løsning.

Så langt er det ikke tatt ned mange vindmøller i Norge. På Mehuken, hvor Vardar er en av eierne, ble fem møller tatt ned og solgt og brukt videre av andre produsenter. Av turbinene som er tatt ned og ikke solgt videre, blir 85 prosent av materialene resirkulert. De gjenstående 15 prosent er vingene.

Blader tatt ned i Norge og andre land blir ofte begravd i deponier. Dette er i tråd med dagens krav fra norske myndigheter.

Det er også et alternativ å kutte dem opp og benytte de i sementproduksjon.

Problemstillingen knyttet til brukte blader er høyt på agendaen til vindkraftindustrien, og vindmølleprodusentene jobber aktivt med å finne metoder som gjør at bladene kan håndteres på en sirkulær måte.

Nå ser det ut til at verdens største produsent av vindmøller, Vestas, har kommet opp med en lovende løsning. I en pressemelding fra februar 2023 presenteres en løsning, der materialet i brukte blader løses opp ved hjelp av kjemikalier som bryter materialene opp i de opprinnelige substansene. På den måten kan materialene gjenbrukes i nye vindmøller eller andre produkter. Vestas ser for seg å bruke denne prosessen både på vindmøller som ennå ikke er dekommisjonert, og på bladet som i dag ligger i deponier. Forskningen er gjort i samarbeid med Olin Corp, Stena Recycling, Danish Technology Institut og Aarhus Universitet. Prosessen betegnes som enkel å industrialisere og skalere opp.

Også Siemens Gamesa, en annen storprodusent av vindmøller, har jobbet med å gjøre vindmøllebladene resirkulerbare, og presenterte i 2021 en løsning for nye vindmøller, som bygde på en lignende kjemisk prosess for å løse opp epoxyen.

Vindmølleprodusenten GE har utviklet en løsning for å benytte blader i sementproduksjon.

Å kunne resirkulere molekylene i vindmøllebladene er et stort skritt fremover for vindkraftbransjens arbeid for å bli enda mer bærekraftig.

Kiaby vindpark i Sverige. (Foto: Martin Eriksson)

VARDARS SKAPTE 853 MILLIONER - STATEN FIKK HALVPARTEN I 2022

En viktig del av Vardars samfunnsoppdrag er å skape verdier for eierne og andre interessenter, og samfunnet vi er en del av.

2022 har Vardar skapt store verdier – 853 millioner kroner. Disse verdiene fordeles mellom de ansatte, våre eiere, långivere, kommuner og staten.

Den norske stat mottok 419 millioner kroner i skatter og avgifter fra Vardars verdiskapning i 2022, det er 49,1 prosent av selskapets verdiskapning. Grunnrenteskatten er den største posten og står for nesten 48 prosent av Vardars samlede skatt- og avgiftsregning.

Av samlede skatter og avgifter går nesten 95 prosent til staten, resten til kommunene.

Utover skatter og avgifter gikk 125 millioner kroner (15 prosent) til eierne, det vil si de 19 kommune som eier Vardar. Tre prosent gikk til de ansatte, hvilket betyr at verdiskapning per ansatte var meget høy. For å legge til rette for investeringer og videre vekst er det holdt tilbake 206 millioner kroner (24 prosent).

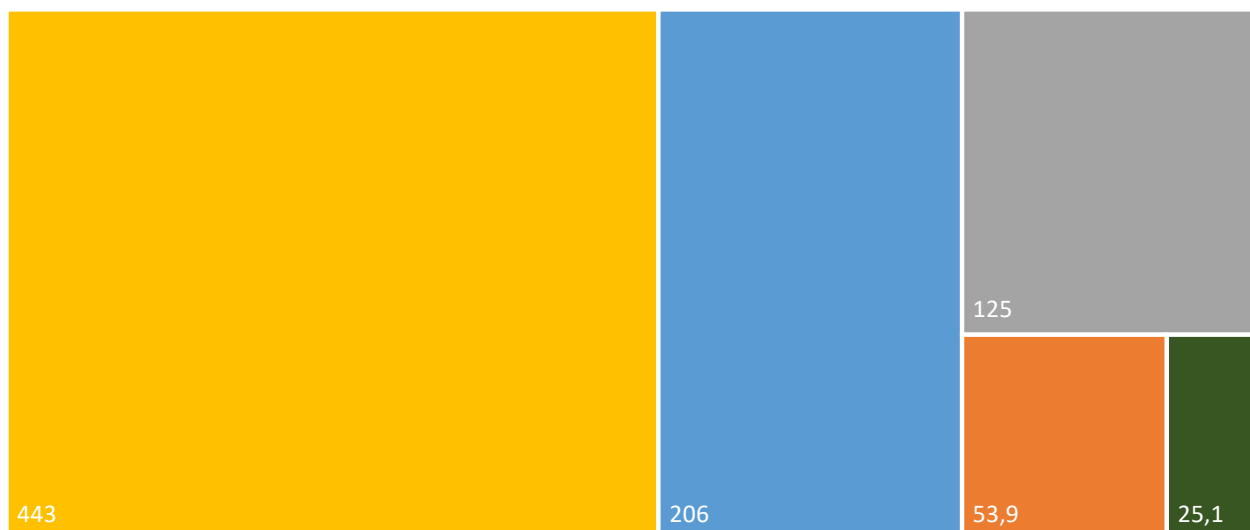
Vardars virksomhet bidro med 853 millioner kroner til staten og lokal økonomi gjennom utbytte, lønn til ansatte og ikke minst kjøp av varer og tjenester og investeringer. Det ble investert for 11 millioner kroner i driftsmidler i Norge.

De seks vertskommunene for vannkraftverkene Usta og Nes - Hol, Ål, Gol, Nesbyen, Hemsedal og Flå - har rett til å kjøpe andelskraft, erstatningskraftkraft og konsesjonskraft til produksjonskostnad. Det ga en betydelig gevinst sammenlignet med gjennomsnittlig markedspris for kraft i Sør-Norge i 2022.

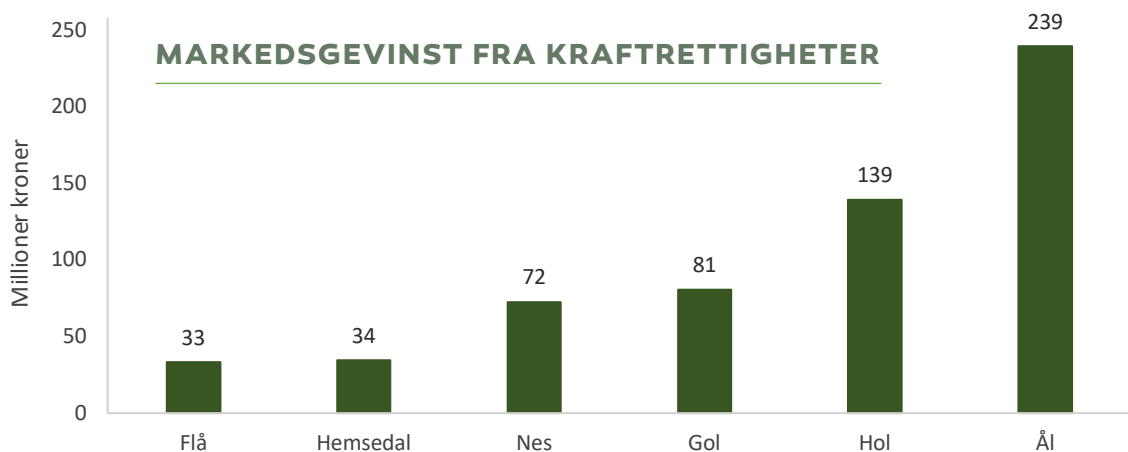
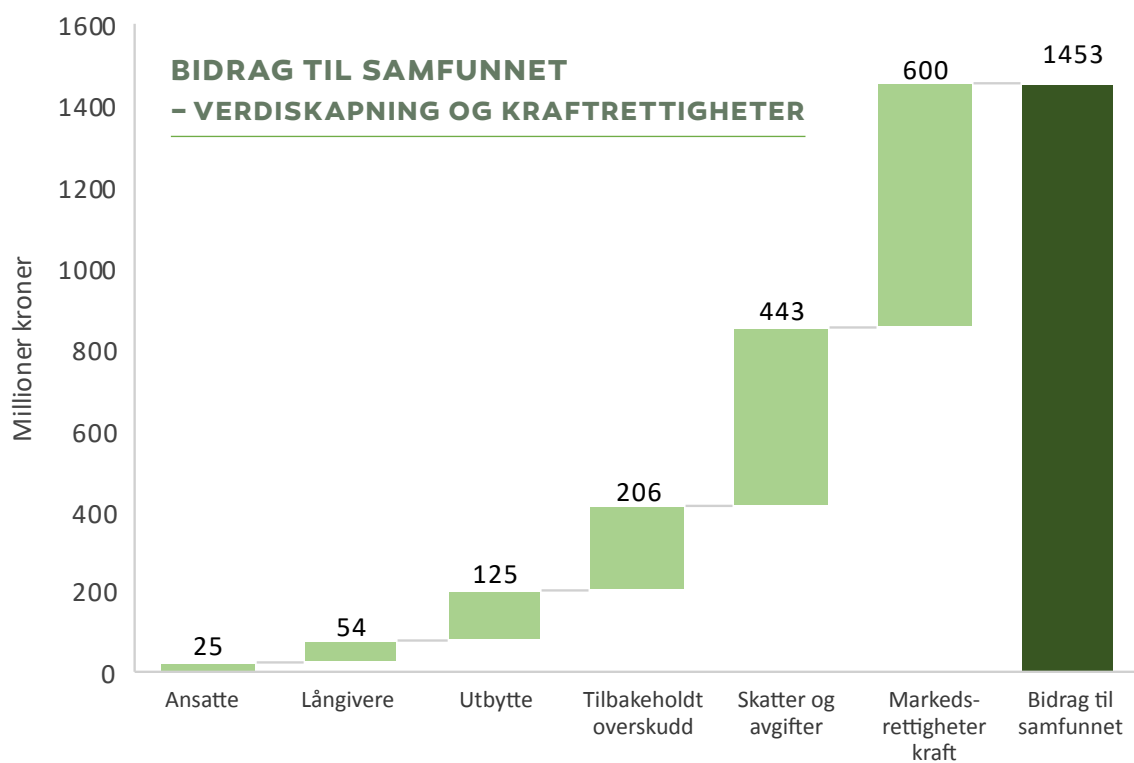
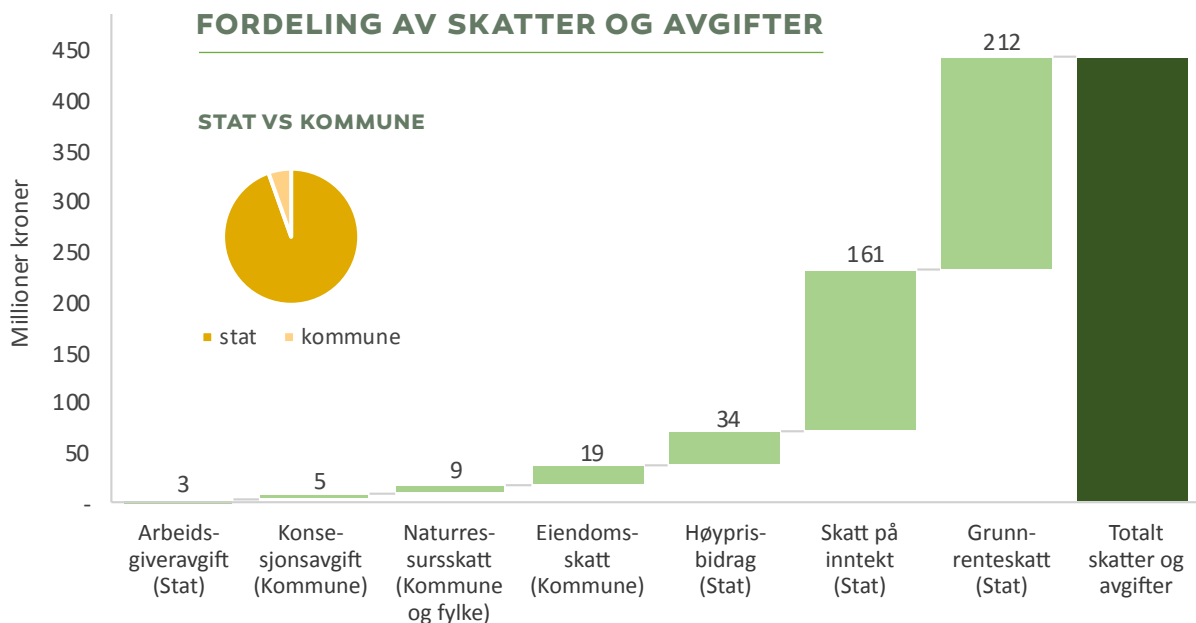
Til sammen har de seks kommunene hatt en markedsgevinst på ca. 600 millioner kroner av den delen som Vardar eier av Usta og Nes kraftverk, dersom en legger til grunn gjennomsnittsprisen for NO1. Dette er nesten en tredobling fra 2021. Disse inntektene kommer i tillegg til verdiskapningen i Vardar konsernet.

FORDELING AV VERDIER - 853 MILLIONER

■ Ansatte ■ Långivere ■ Utbytte aksjonærer ■ Stat og kommune ■ Tilbakeholdt overskudd

FORDELING AV SKATTER OG AVGIFTER

Klimarisiko handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et lavutslippssamfunn vil innebære.

KLIMARISIKO

FINANSIELL KLIMARISIKO

Klimarisiko handler både om hvordan de fysiske konsekvensene av klimaendringer vil påvirke natur og samfunn, og hva overgangen til et lavutslippssamfunn vil innebære. For Vardar er det både risikoer og muligheter som oppstår på grunn av et fysisk endret klima, regulatoriske endringer eller ulike former for tilpasninger hos Vardars kunder, leverandører og andre interessenter.

Det er bred konsensus om at vi vil se store endringer i omgivelsene våre i dette århundre, som følge av menneskeskapte klimaendringer. Hvor store de fysiske endringene blir, avhenger av hvor godt vi lykkes med å redusere klimagassutslipp globalt og hvor vi bor.

Vurderingene som er gjort i denne klimarisiko-omtalen er primært basert på scenarier utviklet av Norsk klimaservicesenter.

Store deler av Vardars virksomhet og portefølje av industrielle investeringer er bygget på kommersialisering av naturressurser. Endringer i klimaet kan endre naturforutsetningene Vardar lever av, og dermed Vardars operasjonelle virksomhet.

Klimaendringene kan også endre forutsetningene for Vardars kunder og leverandører.

Tabellen «Finansiell klimarisiko for Vardar – Klimaendringenes påvirkning på Vardar» oppsummerer risikoene selskapet står ovenfor, forklarer hvordan det påvirker oss og hvilke konsekvenser det får for de viktigste aktivitetene i porteføljen: vannkraft, vindkraft, bioenergi, solkraft, og kraftnett.

Det som har størst påvirkning på Vardar på kort sikt er regulatoriske forhold. Endringer i energibransjens rammebetingelser som følge av klimapolitikk har allerede fått store utslag for vår aktivitet, som for eksempel den politiske støtten utbygging av ny fornybar energi i perioder har hatt både i Norge og Europa de siste 15 årene. Vi forventer fortsatt sterk politisk støtte knyttet til utvikling av ny fornybar energiproduksjon, men det er stor usikkerhet til utforming av fremtidige rammevilkår. I sum forventes det allikevel at den politiske utviklingen bidra positivt til vår virksomhet.

På lengre sikt er det de hydrologiske forhold i Norge som er den absolutt viktigste faktoren for Vardars verdi gitt dagens portefølje.

FINANSIELL KLIMARISIKO FOR VARDAR - KLIMAENDRINGENES PÅVIRKNING PÅ VARDAR

Fysisk risiko	Påvirker	Forklaring	Konsekvens					
			Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett	
Økt nedbør og ekstremvær								
Økt tilsig	Inntekter	Mer vann, mer vannkraftproduksjon	+					
Vær som skader anlegg	Kostnader	Anlegg kan bli dyrere, optimalisering av vannkraft kan bli påvirket	-	-	-	-	-	-
Økt temperatur	Inntekter Kostnader	Reduserer behov for varme på vinteren, økt behov for kjøling, større tilgang på biomasse			-/+			
Regulatorisk risiko	Påvirker	Forklaring	Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett	
Risiko for endret utforming av markedet for kraft og opprinnelsesgarantier	Inntekter	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i kraftproduksjon	-	-		-		
Risiko for endret marked/prising av fjernvarme	Inntekter	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i fjernvarme			-			
Volatile og endrede rammevilkår knyttet til skatt og konsesjoner	Vekstmuligheter og resultat	Øker usikkerheten knyttet til investeringer i all energiproduksjon og -distribusjon	-	-	-	-	-	
Høyere CO2 pris	Inntekter og konkurransekraft	Høyere kraftpris, svekker konkurransekraft til fossil energi	+	+	+	+	+	
Øvrige regulatoriske grep for å redusere bruk av fossil energi	Vekstmuligheter	Reduserer tilbud av fossil energi, øker etterspørsel etter fornybar energi	+	+	+	+	+	
Subsidiering av fornybar energibruk	Vekstmuligheter	Øker etterspørsel etter fornybar energi	+	+	+	+	+	
Øvrige regulatoriske grep for å øke produksjon og bruk av fornybar energi	Vekstmuligheter	Stimulerer til utvikling og forbruk av fornybar energi	+	+	+	+	+	
Øvrig risiko	Påvirker	Forklaring	Vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme og bioenergi	Solkraft	Kraftnett	
Geopolitisk risiko / leverandørkjederisiko/ risiko for brudd på menneskerettigheter	Leveranser, kostnader og omdømme	Klimapolitikk og ny industriell utvikling skaper geopolitisk risiko som påvirker leverandørkjeder og markedstilgang.	-	-		-	-	
Teknologisk disruptjon / nye tjenester	Vekstmuligheter og kostnader	Forbrukerfleksibilitet og distribuert produksjon skaper muligheter for sol, utfordringer for netteier.				+	-	
Nedleggelse av prosessindustri Norge og EU	Inntekter	Høy kraftpris og høyere pris på CO2-utslipp kombinert med CBAM og lavere tildeling av gratiskvoter	-	-		-	-	
Økt etterspørsel etter fornybar energi								
Endrede forbrukerpreferanser	Inntekter	Forbrukere etterspør ren energi fordi de har egne klimaambisjoner	+	+	+	+		
Elektrifisering	Inntekter	Forbrukere velger kraft som energibærer, og utvikling av ny industri	+	+	+	+	+	
Økt etterspørsel etter opprinnelsesgarantier	Inntekter	Forbrukere etterspør ren energi fordi de har egne klimaambisjoner	+	+	+	+		
Økt volatilitet i kraftforbruk og produksjon	Inntekter og kostnader	Skaper markedsmuligheter for regulerbar kraft og utfordringer for netteier.	+				-	

Case – klimaendringer og Vardar Vannkraft

Vardar har en stor eksponering mot vannkraftproduksjon gjennom 2/7 eierskap i kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal, og eierposisjon i Å Energi. Kraftverkene Usta og Nes er lokalisert Uste- og Hallingdalsvassdraget. Vardar har ikke foretatt en simulering av hvordan den hydrologiske situasjonen i vassdragene vil påvirkes, men i 2017 gjennomførte NVE en simulering av hvordan klimaendringene vil påvirke Glommavassdraget (Klimaendringer i Glommavassdraget - Påvirkning på kraftverk og produksjonssystemet). Resultatene fra denne analysen gir etter vår oppfatning en god pekepinn på hvordan Uste- og Hallingdalsvassdraget kan utvikle seg fremover. Sentrale funn fra analysen:

- Mindre sesongvariasjoner i tilsiget
- Utnyttelsesgraden øker
- Elvekraftverkene har størst potensial for produksjonsøkning
- Magasiner tappes mindre ned i våttår, men i tørrår vil de fortsatt behøves for å jevne ut kraftproduksjon

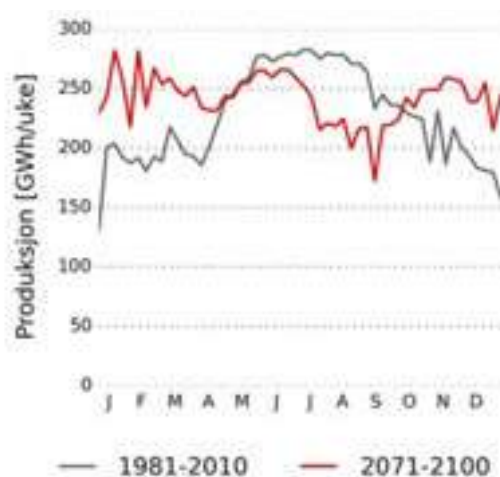
For hele vassdraget samlet sett anslår NVE en produksjonsøkning på rett under 5 prosent i perioden 2031-2060 og rundt 7 prosent i perioden 2071-2100 sammenlignet med perioden 1981-2010. I Østerdalen anslår de en økning på over 10 prosent i perioden 2071-2100.

I tillegg kommer majoriteten av produksjonsøkningen på en tid av året med høye priser – vintermånedene. Dette fordi en mindre andel av

nedbøren kommer som snø. Som følge av dette vil også flomtøpet bli mindre enn det har vært i perioden 1981-2010.

For Vardar Vannkraft betyr dette at kraftproduksjonen fra Usta og Nes kraftverk kan øke med mellom 5 og 10 prosent over en femtiårs periode. For Vardars andel betyr det om lag 33-67 GWh ekstra årlig produksjon. Verdien av den produksjonen av henger av oppnådd kraftpris, men som illustrasjon vil en oppnådd kraftpris på 70 øre kWh bety en økt driftsinntekt på mellom 23 og 47 millioner kroner per år.

ÅRSPROFIL FOR PRODUKSJON I GLOMMAVASSDRAGET FOR RCP8.5

Gjennomsnittlig årsprofil for produksjonen i Glommavassdraget for RCP8.5 i periodene 1981-2010 og 2071-2100.

Foto: Å Energi

Foto: Å Energi

VARDARS PÅVIRKNING PÅ KLIMA

Vardar påvirker klima, positivt gjennom bidrag til klimagassreduksjoner ved erstatning av fossile energikilder. Det er Vardars produksjon av fornybar energi i form av kraft og varme som er den viktigste positive effekten på klima fra virksomheten.

Vardar påvirker klimaet negativt gjennom utslipp av klimagasser fra selskapets virksomhet. Det er imidlertid ingen omfattende utslipp. Se omtalen av Vardars klimagassregnskap for mer detaljer. De store

utslippene fra fornybar energiproduksjon kommer fra utbyggingsfasen, ikke fra drift. De årene der Vardar har gjennomført utbygginger av vindkraft eller større oppgraderinger av vannkraft vil det være en vesentlig økning av utslipp fra virksomheten. I et livsløpsperspektiv har kraftproduksjonen til Vardar svært lav negativ påvirkning på klimaet.

Tabellen «Vardars påvirkning på klimaet (samfunnet)» oppsummerer påvirkning fra virksomheten fordelt på de viktigste aktivitetene i porteføljen.

VARDARS PÅVIRKNING PÅ KLIMA (SAMFUNNET)

	Bidrag til klimagassreduksjoner	Omfang	Bidrag til økte utslipp av klimagasser	Omfang
Vannkraft	Produksjon av ren fornybar kraft.	Vardar Vannkraft og Å Energi. Dette er Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Metanutslipp fra reservoar, utslipp fra byggeaktivitet, og noe vedlikehold.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS investeringfasen.
Vindkraft	Produksjon og utvikling av ren fornybar kraft.	Egeneid vindkraftproduksjon og indirekte gjennom Zephyr og Å Energi. Etter vannkraft er dette Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra byggeaktivitet, arealbruksendringer og noe vedlikehold.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS investeringfasen.
Fjernvarme og bioenergi	Produksjon og distribusjon av fornybar energi i form av varme og kjøling	Vardar Varme og gjennom Å Energi. Etter vannkraft og vindkraft er dette Vardars viktigste bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra byggeaktivitet og noe vedlikehold. Primært utslipp av biogent CO ₂ . Noe utslipp fra produksjons- og leverandørkjede. Tidvis utslipp fra fyring med fossil olje.	Små utslipp per kWh i drift, størst utslipp for Vardar AS i investeringsfasen. Utslipp fra fyring med fossil olje kan øke Vardars utslipp betydelig, men er små i industriell, regional og nasjonal skala.
Solkraft	Produksjon og utvikling av ren fornybar kraft.	Indirekte gjennom Solcellespesialisten, Å Energi og Sunly. Dette er et bidrag til reduserte klimagassutslipp.	Utslipp fra leverandørkjede, herunder produksjon av solceller i land med høye utslipp fra kraftsektoren bidrar til klimagassutslipp og svekker nytteverdien av solceller i et livssyklusperspektiv. Små utslipp fra Vardars scope 1 og 2.	Ingen utslipp fra produksjon av solkraft, og lave utslipp fra utvikling av anlegg/solparker. For Vardar er utslippene av liten betydning. Største utslipp i scope 3 fra produksjon av solceller.
Kraftnett	Distribusjon av fornybar kraft	Indirekte gjennom Å Energi / Glitre Nett. Kraftnettet er kritisk for å utvikle fremtidens lavutslippssamfunn.	Energitapet fra overføring av kraft i nettet er det største negative klimabidraget, fordi det må erstattes av annen kraftproduksjon. Gjelder alle nettvirksomhet. Utslipp fra byggeaktivitet, arealbruksendringer og noe vedlikehold. Utslipp fra kjølemedier, for eksempel SF ₆ .	Et netttap på rundt 5 prosent av den transporterte kraftmengden. Størst direkte og indirekte CO ₂ -utslipp oppstår investeringfasen.

KLIMAGASSUTSLIPP I 2022

Vardar hadde i 2022 et samlet utslipp på rett over 630 tonn CO₂ fordelt på direkte utslipp 51,5 tonn, indirekte utslipp fra energiforbruk 32,5 tonn og øvrig indirekte utslipp 546,7 tonn.

Samlet sett har utslippene vært stabile målt mot 2021, da Vardar rapporterte utslipp på 633 tonn. Det har vært en positiv utvikling i direkte utslipp som følge av lavere forbruk av fyringsolje i 2022, dette har redusert scope 1-utslippene fra forbrenning med 10 tonn.

Direkte utslipp, scope 1, er utslipp fra Vardars egen virksomhet og stammer i all hovedsak fra bruk av fyringsolje i Vardar Varme og drivstoff til selskapets bilpark. Indirekte utslipp fra energibruk, scope 2, er utslipp fra produksjon av energien som Vardar forbruker. Utslippene er beregnet basert på norsk utslippsfaktor for norsk strømmiks hentet fra klimaverktøyet «Klimakost», det legges til grunn utslipp på 40 gram CO₂ ekvivalenter per kWh. Indirekte utslipp fra kjøp av varer og tjenester er beregnet basert på to metoder. For Vardar Varmes kjøp av biomasse og fyringsolje er det benyttet en faktor for scope 3-utslipp hentet fra en bransjestandard laget for Norsk Fjernvarme. Der er det faktiske forbruk som er lagt til grunn. For øvrige scope 3-utslipp bruker vi regnskapstall for å estimere utslipp ved hjelp av verktøyet Klimakost. Dette gir en indikasjon, men er usikre tall.

Vardar Varme er det største utslippspunktet. Her er det CO₂-utslipp fra prosessen, både fossile og biogene CO₂-utslipp. I 2022 var de fossile prosessutslippene 39 tonn fra forbrenning av fyringsolje, dette utgjør over 75 prosent av Vardars scope 1-utslipp. De biogene utslippene er vesentlig høyere, men teller ikke inn i Vardars klimaregnskap, da dette er en naturlig del av kretsløpet. De biogene utslippene fra forbrenning av flis er estimert til 711 tonn CO₂. Vardar Varme har fleksible varmeanlegg som kan benytte trevirke, elektrisitet eller oljebaserte produkter. Hva man velger å fyre med avhenger i stor grad av markedsprisen på de ulike energibærerne, som igjen påvirker klimaregnskapet.

Vardar inkluderer ikke utslipp fra deleide selskap i klimagassregnskapet. Dette er noe selskapet vurderer å gjøre på sikt, men på nåværende tidspunkt er ikke rapporteringsrutinene for dette etablert. Vardar uttrykker klare forventinger til selskapene der vi har deleierskap om at Vardar forventer en klar strategi for reduksjon av klimagassutslipp. Vardar skal jobbe for å redusere, og på sikt fjerne, klimagassutslipp i egen virksomhet og i virksomheter Vardar eier. I første omgang er det direkte utslipp fra egen virksomhet (scope 1), og indirekte utslipp forbundet med kjøp av energi (scope 2) som har høyest prioritet. På sikt har Vardar en ambisjon om å fjerne øvrige indirekte utslipp (scope 3).

KLIMAGASSUTSLIPP TIL VARDAR FORDELT ETTER KATEGORI

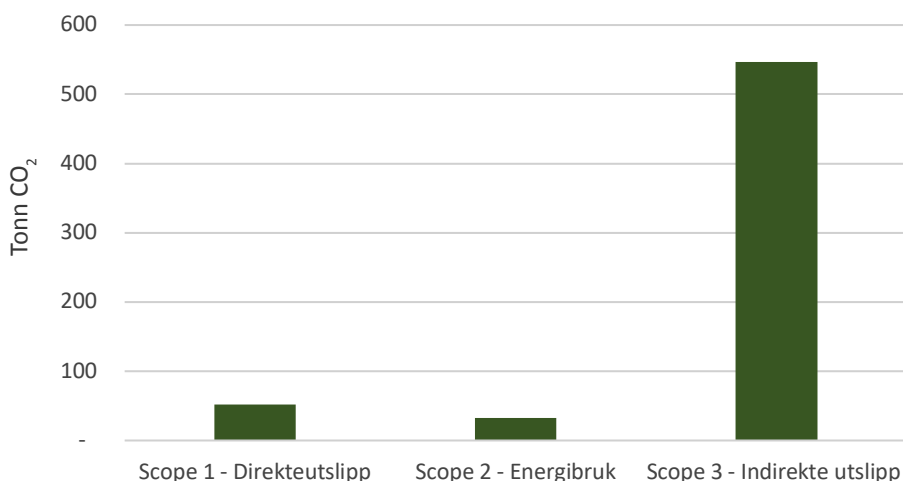

Foto: Å Energi

SOSIAL BÆREKRAFT I VARDAR - REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVALDERINGER

I dette kapitlet beskrives Vardars arbeid med sosial bærekraft, og inneholder selskapets redegjørelse for aktsomhetsvurderinger, i tråd med åpenhetslovens³ krav.

Vardar er et kraftkonsern med virksomhet innen vann-, vind- og bioenergi, og med eierinteresser i solenergi. Gjennom vårt eierskap, strategiplaner og styredeltakelse jobber vi med å styrke fokus, og tydeliggjøre våre forventninger om at alle selskaper vi er involvert i, respekterer grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

VÅRE ETISKE RETNINGSLINJER

Vardars styre har vedtatt etiske retningslinjer som ligger tilgjengelig på våre nettsider. De etiske

retningslinjene tar for seg våre verdier, forretnings-etikk, leveregler for hvordan vi opererer og hvordan vi forventer at våre leverandører og forretningspartnere opererer, varsling og oppfølging, klima og miljø, menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, likeverd, mangfold og respekt, habilitet og anti-korrupsjon, arbeid og fritid og uønsket adferd.

I våre etiske retningslinjer forplikter vi oss til å støtte og respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, både i vår egen virksomhet og verdikjede. I tillegg forplikter vi oss til å utføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer.

³ Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven): <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2021-06-18-99>

RUTINER FOR AKTSOMHETSVURDERINGER

Vardar jobber med å utvikle konkrete rutiner for hvordan konsernet skal etterleve hvert steg i OECDs modell for aktsomhetsvurderinger i praksis, for å sikre systematikk i arbeidet. Rutinene vil beskrives i et sett retningslinjer, som vil utarbeides og stå klare i løpet av første halvdel av 2023.

Retningslinjene vil beskrive rutiner for følgende:

1. Revisjon av etiske retningslinjer
2. Kartlegging av risiko i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere.
  - Vurdere risiko for faktisk og potensiell negativ påvirkning for hver enkelt virksomhet.
3. Tiltak for å stanse, forebygge og begrense faktiske eller negative konsekvenser
  - Ta opp funn med forretningsforbindelser og kreve at forholdene ryddes opp i.
4. Evaluere gjennomføring og resultater av tiltak.
5. Kommunisere hvordan konsekvenser er håndtert til berørte parter og vise at virksomheten setter inn tiltak for å begrense eller stanse negative konsekvenser. Arbeidet vil bli offentliggjort i den årlige redegjørelsen.
6. Sørge for, eller samarbeide om, gjenoppretting og erstatning der Vardar har vært årsak til de negative forholdene.

VARSLINGSKANALER OG KLAGEMEKANISMER

Vi har utarbeidet en instruks for varsling som ligger offentlig tilgjengelig på våre nettsider. Denne er gjort kjent for alle ansatte, og er vedtatt av styret.

I instruksjonen tydeliggjøres det at alle medarbeidere har rett til å melde fra om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, og at det er viktig at denne retten brukes. Den sier også tydelig at den som varsler skal oppleve trygghet, og at varsler skal tas på alvor, bli hørt, vurderes og besvares. Varsler skal behandles konfidensielt, med mindre det er i strid med lovbestemt opplysningsplikt, og det er mulig å varsle anonymt. Rutinen gir tydelige føringer for hvordan varsler skal håndteres, og tidsfrister for besvarelse til varsleren, samt at varsleren skal få beskjed om utfallet i saken. Gjengjeldelse mot en ansatt som varsler på en forsvarlig måte er forbudt, og arbeidsgiver har ansvar for å hindre at varsleren møter negative reaksjoner.

Vardar har også opprettet en e-postadresse som i hovedsak skal brukes for å motta henvendelser relatert til åpenhetsloven. Vi åpner for at denne e-postadressen kan bli en del av en varslingskanal som kan brukes av personer tilknyttet vår verdikjede. Dette vil gjelde de som ikke har tilgang til intern varsling, og ønsker å kontakte Vardar heller enn å gå via en leverandør eller forretningspartner, eller via eksterne tilsynsmyndigheter slik som Arbeidstilsynet eller lignende.

KARTLEGGING OG VURDERING AV RISIKO

Vardar har utført en kartlegging og vurdering av risiko for å undersøke vesentlig risiko for potensiell negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold i egen virksomhet, leverandørkjede og hos forretningspartnere.

Kartleggingen inkluderer i hvilke land selskapene har sin virksomhet, hvilke bransjer selskapene er del av og hvilke produkter eller tjenester selskapene leverer, se oversikt i tabell nedenfor. Vi har også tatt i betraktning størrelsen på innkjøpene fra hver enkelt leverandør. Vardar har ikke avdekket faktiske negative konsekvenser på menneskerettigheter eller arbeidsforhold under kartleggingen av disse selskapene.

Kartleggingen er delt i følgende kategorier:

1. Vardar som morselskap
2. De heleide datterselskapene og deres leverandører
Vardar Varme, Vardar Vannkraft, Vardar Boreas
3. Selskaper der Vardar har eierskap
Å Energi, Zephyr, Solcellespesialisten, Sunly, Kvalheim Kraft, Hyperthermics, Kongsberg Innovasjon og Sunly Innovation

Vardar og de heleide datterselskapene

Vardar har kartlagt og gjort en risikovurdering av seks selskaper: Vardar, Vardar Vannkraft, Vardar Varme, Øvre Eiker Fjernvarme, Vardar Boreas og Vardar Vind. Vardar og Vardars heleide datterselskaper har drift i Norge og Sverige. Det er strenge krav og regler for arbeidsmiljø i norske bedrifter og sterke innslag av interesseorganisasjoner som ivaretar ansattes interesser. Antallet leverandører og forretningsforbindelser er størst i Norge, men det gjøres også innkjøp fra selskaper som holder til i Sverige og Tyskland. De største innkjøpene består av konsulenttjenester og råstoff til varmeproduksjon.

Under kartleggingen er transportleddet vurdert å være der det foreligger potensiell risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Det kjøpes inn transporttjenester for å transportere råstoff til produksjon for Vardar Varme. Den kartlagte risikoen er basert på generell informasjon om bransjen som helhet, og det er ikke gjort spesifikke funn hos transportleverandørene til Vardar Varme. Transportelementet er prioritert for videre oppfølging.

LEVERANDØROVERSIKT

Selskap	Antall leverandører
Vardar	150
Vardar Varme og Øvre Eiker Fjernvarme	280
Vardar Vannkraft	32
Vardar Boreas	5
Vardar Vind	45

Selskaper der Vardar er deleier

Kartleggingen har inkludert åtte selskaper:

Å Energi, Zephyr, Solcellespesialisten, Sunly, Kvalheim Kraft, Hyperthermics, Kongsberg Innovasjon, Sunly Innovation.

Selskapenes virksomheter spenner blant annet fra energiproduksjon fra, eller utvikling innen vind-, vann-, hav-, hydrogen- og solenergi, til energilagring i batterier, leveranse av konsulenttjenester, salg og installasjon av solceller, og innovasjon innen bioteknologi, industri og fornybar energi. Selskapene har virksomhet hovedsakelig i Norge, Sverige, Island, Polen og de baltiske landene.

Vardar har eierskap til selskaper med virksomhet i mer utsatte bransjer, som for eksempel solcellebransjen. Vi har kartlagt at det gjøres innkjøp av solceller som har produksjonssted i Kina. Vi vurderer risikoen for potensiell negativ påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsforhold i denne bransjen og i dette landet som høy. Denne risikoen er relevant for de selskapene med innkjøp av, og bruk av, solceller i sin produksjon. Dette gjelder Å Energi, Solcellespesialisten og Sunly.

Det jobbes med de aktuelle selskapene med problemstillingene knyttet til anstendige arbeidsforhold og etterlevelse av åpenhetsloven. Vardar har som eier fokus på situasjonen og vil følge opp og evaluere dette arbeidet gjennom styrearbeidet og eierpåvirkning.

TILTAK MOT NEGATIV PÅVIRKNING

Vi har planlagt en rekke tiltak for å videreutvikle våre rutiner for å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid i vår egen virksomhet, hos leverandører og hos forretningspartnere. Vi er et konsern med påvirkningskraft både i virksomhetene vi kontrollerer selv, og gjennom vår rolle som eier. I selskapene vi kontrollerer fullt ut gjennomfører vi operative tiltak. I selskapene der vi er deleier jobber vi med styret og ledelsen i selskapene for å skape positiv endring, på lik linje som vi jobber med andre kommersielle og strategiske temaer.

Spesifikke tiltak knyttet til risikokartleggingen

Kartleggingen av selskaper, bransjer, land, produkt, tjenester og risikovurdering resulterte i en oversikt der vi har vurdert nødvendige tiltak per selskap. En rekke av disse er selv omfattet av åpenhetsloven og vi vil følge opp deres rapportering for å vurdere hvorvidt de har på plass det vi anser som tilfredsstillende rutiner for aktsomhetsvurderinger. Områdene der vi ser risiko for potensiell negativ påvirkning, altså i transportleddet og i produksjon av solceller, vil vi følge opp mer konkret.

FORNYBAR ENERGIPRODUKSJON

Tilknytning og arbeidsform: Direkte operativ involvering

Konsern og datterselskap	Produksjon	Land salg	Hovedinnkjøp	Tjeneste/produkt innkjøp	Land innkjøp
Vardar	Engros kraft	Norge	80% konsulenttjenester	Juridisk/rådgiver/IT/revisjon	Norge
Vardar Vannkraft	Engros kraft	Norge	90% konsulenttjenester	Forvaltning vannkraft	Norge
Vardar Varme og Øvre Eiker Fjernvarme	Varme/kjøling	Norge	50% råstoff til produksjon fjernvarme	Varme/kjøling	Norge
Vardar Boreas	Vindkraft	Norge	80% konsulenttjenester	Vindkraft engros	Norge/Sverige
Vardar Vind AB	Vindkraft	Sverige			Norge/Sverige, Tyskland

INDUSTRIELT EIERSKAP

Tilknytning og arbeidsform: Eier, jobber gjennom eierstyring med styreinvolvering, styredialog, deltagelse på generalforsamling med mer

Tilknyttede selskaper	Bransje	Produkt	Land der selskapene opererer og/eller gjør hovedinnkjøp
Å Energi	Energikonsern	Energi; produksjon, nett, omsetning	Norge, EU
Zephyr	Utvikling vind- og solkraft	Konsulenttjenester	Norge/Sverige/ Island
Solscellespesialisten	Salg av solcellepaneler, installasjon	Solceller	Kina (innkjøp)
Sunly	Utvikling, drift og eierskap til solcelleanlegg og vindparker	Solcelleanlegg	Kina (innkjøp)
Kvalheim Kraft	Produksjon av vindkraft	Kjøp av tjenester	Norge/Tyskland

Innovasjonsselskaper

Generelle tiltak - utvikling av rutiner for aktsomhetsvurderinger

Vi skal utvikle og innføre retningslinjer som beskriver Vardars rutiner for aktsomhetsvurderinger i løpet av første halvdel av 2023. Vi forventer at retningslinjene vil systematisere arbeidet vårt med å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid. Vi forventer også at vår kunnskap om risiko i bransjene der vi opererer stadig vil bli bedre, og at vår evne til å identifisere potensiell risiko og igangsette gode og effektfulle tiltak kontinuerlig utvikles.

Generelle tiltak - krav til leverandører

I retningslinjene vil det inkluderes hvilke krav som skal stilles til alle leverandører og forretningspartnere. Dette vil gjelde for leverandører av både

produkter og tjenester. Dette skal bidra til at alle vi samarbeider med, gjøres bevisst sitt ansvar for å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid. Hvordan opprinnelsen til produkter med høy risiko vil dokumenteres og følges opp i de selskapene Vardar eier, vil følges opp fremover. I tillegg til å stille krav, vil Vardar følge opp og støtte selskapene i deres arbeid.

Forventet resultat av disse tiltakene er økt bevissthet i egen virksomhet, inkludert datterselskaper og deleide selskaper, hos leverandører og forretningspartnere. I tillegg er det forventet at kravsettingen vil kunne bidra til at flere selskaper får på plass egne rutiner for aktsomhetsvurderinger, der de kartlegger, prioriterer og setter inn tiltak for å redusere negativ påvirkning.

TAKSONOMI

EUs taksonomi er et helhetlig og europeisk rammeverk for arbeid med bærekraft. Det er både et sett med relativt strenge og svært omfattende detaljerte tekniske kriterier for hva som defineres som bærekraftig, og et overordnet rapporterings- og styringssystem for arbeid med bærekraft.

Formålet er å kanalisere kapital til bærekraftige investeringer for å nå målet om en klimanøytral og bærekraftig økonomi innen 2050 i tråd med ambisjonene lagt i «The European Green Deal». Vardar mener at taksonomien er et viktig regulatorisk grep som vil få reelle implikasjoner for tilgang på finansiering og muligens prising av selskapers egenkapital. Taksonomien kan bli viktig for Vardars evne til å hente inn konkurransedyktig lånefinansiering, men også for Vardar som industriell investor og utvikler av nye virksomheter.

Taksonomien er bygd rundt seks bærekraftsområder:

- Begrensning av klimaendringer
- Klimatilpasning
- Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
- Omstilling til en sirkulær økonomi
- Forebygging og bekjempelse av forurensning
- Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer

For å tilfredsstille kravene i taksonomien må aktiviteten selskapet gjennomfører bidra signifikant til ett av de seks områdene, men samtidig ikke gjøre noen vesentlig skade («do no significant harm») på de øvrige fem områder.

I tillegg må man tilfredsstille minimumskrav til menneskerettigheter gjennom såkalt aktsomhetsvurdering, denne aktsomhetsvurderinger er Vardar også pålagt å gjøre gjennom åpenhetsloven, og kan leses i avsnitt om sosial bærekraft i denne årsrapporten.

Taksonomien omfatter nå aktiviteter i sektorer som i sum utgjør om lag 80 prosent av EUs samlede utslipp, EUs ambisjon er å utvide omfanget. Aktiviteter som av natur ikke er bærekraftige er utelatt fra taksonomien, et eksempel er oppstrøms olje- og gassproduksjon. I tillegg er det mange mindre sektorer med relativt lave utslipp som ikke er omfattet. Vi står dermed med to hovedtyper aktiviteter:

1. Aktiviteter som er omfattet av taksonomien
  - a. Aktiviteter som er taksonomitilpasset
  - b. Aktiviteter som ikke er taksonomitilpasset

2. Aktiviteter som ikke er omfattet av taksonomien
- Aktiviteter som ikke er bærekraftige
  - Aktiviteter som ennå ikke er omfattet av taksonomien

Man kan ikke konkludere hvorvidt en aktivitet er bærekraftig eller ikke ut fra om den er omfattet av taksonomien. En aktivitet som markedsføring og salg av strøm er for eksempel ikke omfattet, men den kan allikevel være bærekraftig.

Taksonomien pålegger selskaper å rapportere hvilken andel av deres omsetning, operasjonelle kostnader og investeringer som er bærekraftige i henhold til taksonomien. Det er foreløpig kun en mindre gruppe av store selskaper i EØS-området som omfattes (store selskaper med børsnoterte aktiva eller andre selskaper av «public-interest» som har over 500 ansatte).

Vardar vil omfattes av rapporteringskravene som følger av taksonomien fra og med årsrapporten for 2024 som legges frem i 2025, gitt at Vardar fortsatt klassifiseres som et stort selskap. Her har det vært en utvikling gjennom 2022. Ved forrige årsrapport antok man at Vardar allerede fra årsrapporten for 2023 ville være omfattet. Nå er det et endelig vedtak om EUs nye direktiv for bærekraftsrapportering «Corporate Sustainability Directive» (CSRD) som fastslår at Vardar omfattes ett år senere enn tidligere ventet. Dette gir Vardar noe mer tid på å forberede rapporteringsrutiner og analysere virksomheten.

Arbeidet med å forberede Vardar er todelt: Selskapets aktiviteter må vurderes opp mot taksonomien, og det må utvikles en ny

rapporteringsrutine. Vardar har jobbet med taksonomien og bærekraftsrapportering siden 2021. Selskapet har ikke ferdigstilt alle interne rutiner og utredninger, men ligger godt an for å møte kravene som kommer.

Vardar har gode forutsetninger for å møte de tekniske kravene satt i EUs taksonomi, og en høy grad av tilpasning til EUs taksonomi vil trolig være et konkurransefortrinn i markedet. Det kan styrke Vardars omdømme og gi tilgang til den «grønneste» finansieringen.

Den foreløpige vurderingen er at Vardars portefølje, Vardars egen virksomhet og tilknyttede virksomheter, i stor grad er omfattet av taksonomien. Det er i tillegg vår vurdering at det er sannsynlig at store deler av selskapets portefølje er tilpasset taksonomiens tekniske rammeverk.

Vardars struktur kompliserer rapporteringen etter EUs taksonomi. Vardar inntektsfører resultater fra tilknyttede virksomheter og felleskontrollerte virksomheter som en del av Vardars driftsinntekter, men selskapenes driftskostnader og investeringer føres ikke over Vardars regnskaper.

For årsrapporten 2022 har Vardar besluttet å presentere en forenklet taksonomirapportering, og selskapets foreløpige vurdering av porteføljens i lys av taksonomien. For Vardars konsoliderte virksomheter rapporterer Vardar netto driftsinntekter, driftskostnader og investeringer. For tilknyttede og felleskontrollerte selskaper rapporterer Vardar ikke for regnskapsåret 2022.

AKTIVITETER OMFATTET AV EU-TAKSONOMIEN I VARDARS PORTEFØLJE - EN UFORMELL VURDERING

NACE	Økonomisk aktivitet	Segment	Netto drifts- inntekter (100 NOK)	Drifts- kostnader (100 NOK)	Investeringer (1000 NOK)
D35.11 4.5	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	Vannkraft	702 834	41 131	3 417
D35.11 4.3	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Vindkraft	79 240	38 914	
D35.30 4.24	Produksjon av varme/kjøling fra bioenergi	Bioenergi	57 130	55 708	6 309
A. Aktiviteter omfattet av Taksonomien			839 205	135 753	9 727
B. Aktiviteter ikke omfattet av taksonomien			1 033	981	1 242
A + B Samlede aktiviteter			840 238	136 735	10 968
Total taksonomiomfattet aktivitet			100 %	99 %	89 %

VARDARS PORTEFØLJE OG EU-TAKSANOMIEN - EN UFORMELL VURDERING

Portefølje	Våre viktigste aktiva	NACE	Økonomisk aktivitet	Omfattet og tilpasset taksonomi?	
Fornybar energiproduksjon	Vannkraft	Kraftverkene Usta og Nes	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft	Vannkraftproduksjon er omfattet av taksonomien og er trolig fullt ut taksonomitilpasset ✓
	Vindkraft	Kvalheim Kraft DA	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Vindkraftproduksjon er omfattet av taksonomien og er trolig fullt ut taksonomitilpasset ✓
		Vardar Vind AB	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra vindkraft	Se ovenfor ✓
	Bioenergi	Vardar Varme	D35.30	Produksjon av varme/kjøling fra bioenergi	Fjernvarme-produksjon basert på biomasse. Sannsynligvis omfattet av taksonomien, trolig delvis taksonomitilpasset ✓
Industrielt eierskap	Å Energi	Å Energi	D35.11, D35.13, D35.30 osv	Produksjon av elektrisitet fra vannkraft, Distribusjon av elektrisitet, osv	Segmentene Vannkraftproduksjon og Kraftnett er sannsynligvis fullt ut taksonomitilpasset. Større deler av øvrig virksomhet også omfattet, og sannsynligvis tilpasset ✓
	Vekst og utvikling	Zephyr	F43.21	Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi teknologi	Virksomheten er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
		Sunly	D35.11	Produksjon av elektrisitet fra solkraft	Virksomheten er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
		Solcellespesialisten	F43.21	Installasjon, vedlikehold og reparasjon av fornybar energi teknologi	Virksomheten er omfattet og sannsynligvis tilpasset taksonomien ✓
	Innovasjon	Hypertermics	M71.12	Annen teknisk konsulentvirksomhet	Virksomheten er mulig omfattet av taksonomien
		Kongsberg Innovasjon	M70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning	Trolig ikke omfattet av taksonomien
		Sunly Innovation			Mulig omfattet av taksonomien

FORETAKSSTYRING

God og transparent styring og kontroll med virksomheten skal legge grunnlaget for å skape langsiktige verdier for eiere, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig, og skal derigjennom bidra til en bærekraftig og varig verdiskaping.

Apen og tilgjengelig kommunikasjon fra selskapets side skal sikre at konsernet har gode relasjoner til samfunnet i sin alminnelighet og spesielt til de interessenter som berøres av virksomheten.

REDEGJØRELSE FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Vardar er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapslovens § 3-3b samt Obligasjonsreglene som gjelder for Oslo Børs. Vardars prinsipper for eierstyring og selskapsledelse følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse av 14.10.2021. Regnskapsloven er tilgjengelig

på www.lovdatab.no. Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på www.nues.no.

Styret i Vardar har et aktivt forhold til god eierstyring og selskapsledelse, og dette er en integrert del av beslutningsprosessen i saker styret har til behandling. Prinsippene for god eierstyring og selskapsledelse er gjenstand for årlig vurdering, diskusjon og behandling i styret.

Det er utarbeidet instruks for styrets og revisjonsutvalgets arbeid, som gjennomgås årlig av styret, i tillegg til evaluering av etterlevelsen. Etterlevelsen av de vedtatte retningslinjer for eierstyring og selskapsledelse skal styrke tilliten til selskapet og bidra til verdiskaping over tid.

VIRKSOMHET

Vardars virksomhetsområde er definert i selskapets vedtekter, § 2. Selskapets formål er

- å investere i virksomheter innen kraftproduksjon basert på fornybare energikilder samt i beslektede og utfyllende virksomheter.
- å investere i andre selskaper for å bidra til utvikling og kompetanseoppbygging innen alternativ energi.
- produksjon av elektrisk energi.

Vedtektene er i sin helhet gjengitt på selskapets nettside.

Selskapet skal utvikle verdier gjennom et aktivt eierskap, bidra til å øke tilgangen på fornybar energi og bidra til en bærekraftig reduksjon av klimagassutslipp. Selskapet investerer både i Norge og utlandet.

For å sikre at styret treffer riktige beslutninger, er det utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten. Styret leder selskapets strategiarbeid, og fatter vedtak som danner grunnlag for at selskapets administrasjon kan handle i henhold til vedtatt strategi. Mål, strategier og risikoprofil vurderes årlig.

Vardar har utarbeidet leveregler, der våre verdier – redelighet, åpenhet, profesjonalitet, engasjert – ligger til grunn. Vardars leveregler er forpliktelsene selskapet har vedtatt for å sikre at vi opptrer på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. Levereglene vurderes årlig.

SELSKAPSKAPITAL OG UTBYTTE

Konsernet opererer i en kapitalintensiv bransje og realisering av konsernets mål og strategier forutsetter at konsernet opprettholder en solid finansiell posisjon, kjennetegnet ved en tilstrekkelig

egenkapitalandel, forutsigbarhet i framtidige kontantstrømmer og tilgang på tilstrekkelige likviditetsreserver.

Vardar skal opprettholde en egenkapital som er forsvarlig med hensyn til selskapets formål, strategi og risikoprofil.

Vardar har som mål å gi eiere utbytte som tilsvarer ca. 50 prosent av underliggende resultat etter skatt, forutsatt at dette ikke er i strid med gjeldende lovgivning og avtalte sikkerhetskrav i inngåtte låneavtaler. Denne modellen skal sikre at en betydelig del av verdiskapningen kan benyttes til styrking av Vardars balanse og ytterligere vekst og utvikling av virksomheten, samtidig som eierne har en forutsigbar direkteavkastning.

Styret er ikke gitt fullmakt til å dele ut utbytte, foreta kapitalforhøyelser eller til å erverve egne aksjer.

LIKEBEHANDLING AV AKSJEIERE

Vardar har én aksjeklasse som bestemt i vedtektene.

Eksisterende aksjeeiere har som hovedregel fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser. Dersom denne fortrinnsretten fravikes, skal det begrunnes ut fra selskapets og aksjeeiernes felles interesse, og begrunnelsen vil bli offentliggjort i forbindelse med børsmelding om kapitalforhøyelse.

AKSJER OG OMSETTELIGHET

Selskapets aksjer kan bare eies av norske kommuner, norske fylkeskommuner, den norske stat eller foretak eiet og kontrollert 100 % av disse. Begrensningen er blant annet lagt for ikke å skape begrensninger for selskap Vardar eier, da norsk lovgivning kan ha innflytelse på disse, og for å sikre likebehandling av aksjonærer i forhold til omsetningsbegrensninger som følger av krav til offentlig eierskap.

Med dagens konsesjonslovgivning kan det ikke etableres eierstrukturer som innebærer at mer enn

en 1/3 av eierskapet til vannkraftproduksjon i Norge er representert ved personer eller selskaper som ikke har status som offentlig eiet.

GENERALFORSAMLING

Generalforsamlingen er det øverste organet for eiernes utøvelse av myndighet i Vardar. Generalforsamlingen behandler og avgjør saker i henhold til norsk lov, herunder godkjennelse av årsregnskap og årsberetning, utdeling av utbytte, valg av revisor og fastsettelse av revisors godtgjørelse. Revisjonsutvalgets forslag til valg av revisor skal forelegges generalforsamlingen før valget. Videre utpeker generalforsamlingen aksjonærvalgte styremedlemmer, fastsetter honorar til styrets medlemmer og vedtar vedtektsendringer. Ordinær generalforsamling avholdes i henhold til vedtektene innen utgangen av juni hvert år.

Innkalling

Innkalling til generalforsamling skjer skriftlig til alle aksjonærer minimum en uke før generalforsamlingen holdes. Innkalling, saksdokumenter, forslag til vedtak og fullmaktsskjema følger

innkallingen. Det gis utfyllende informasjon om fremgangsmåten for å møte ved fullmektig. Av fullmaktsskjemaet framgår det hvordan fullmektigen skal stemme over hver enkelt sak og kandidat, dersom det ikke foreligger instruks på ett eller flere punkter, og ved endring av forslag og nye forslag.

Deltakelse

Alle aksjonærer i selskapet har rett til å fremlegge saker til behandling samt å uttale seg og delta på generalforsamlingen. På generalforsamlingen deltar styrets leder og konsernsjef. Øvrige styremedlemmer og økonomisjef har møterett. Revisor møter i generalforsamling når de saker som skal behandles er av en slik art at dette er ønskelig, det samme gjelder for leder av selskapets valgkomite.

Gjennomføring

Som hovedregel gjennomføres generalforsamling som fysisk møte. Aksjonærene har rett til å delta elektronisk, med mindre styret finner at det foreligger saklig grunn til å nekte.

Selskapets vedtekter inneholder ikke bestemmelser om hvem som skal være møteleder på selskapets generalforsamling. I henhold til aksjelovens

bestemmelser åpnes generalforsamlingen av styrets leder og møteleder velges av generalforsamlingen.

Den ordinære generalforsamlingen skal godkjenne årsregnskapet og fastsette honorar til styrets medlemmer. Generalforsamlingsprotokollen gjøres kjent for alle aksjonærer.

VALGKOMITE

I henhold til selskapets aksjonæravtale skal generalforsamlingen for Vardar velge en valgkomite, herunder valgkomiteens leder. Valgkomiteen velges normalt for 2 år. Valgkomiteen er uavhengig av styret, ledende ansatte i selskapet, og selskapet.

Dagens valgkomite for Vardar ble valgt 9. desember 2019 og består av ordførerne i kommunene Drammen, Asker, Kongsberg og Gol, i tillegg til varaordfører i Ringerike kommune. Valgkomiteen har kontakt med aksjonærer, styremedlemmene og daglig leder i sitt arbeid med å foreslå kandidater til styret.

For valg av styremedlemmer gjelder et sett med kompetansekrav som valgkomiteen forholder seg til. Tverrfaglig kompetanse er viktig for å styre selskapet, gi faglige innspill, og utøve den pålagte kontrollen. Styremedlemmene er personlig ansvarlig for at driften av selskapet er i henhold til lovverket. Styreleder er selskapets fremste representant, og det er viktig at dette er en person med faglig tyngde og integritet. Styreleder forutsettes å ha bred styrekompetanse og forståelse for krav og forventninger til et offentlig eid selskap, og må kunne kommunisere godt med eierne.

Valgkomiteen bør i sin innstilling til styrevalg opplyse om hvilke styremedlemmer som oppfyller kravene til uavhengighet og kompetanse til å være medlem av revisjonsutvalget.

Valgkomiteen består av ordførerne i kommunene Drammen, Asker, Kongsberg og Gol, i tillegg til varaordfører i Ringerike kommune.

KOMPETANSEKRAV

Styrets fem medlemmer bør i felleskap dekke følgende faglige hovedområder på en måte som gjør at de som kollegium kan utføre nødvendig kontroll, bidra i strategiarbeid og støtte daglig ledelse:

Bransjekunnskap

Bransjekunnskap vil si kunnskap om kjernevirksomheten i konsernet. Det vil være viktig med forståelse av kraftmarkedet både i Norge, Norden og Europa, og hvordan dette fungerer under ulike forutsetninger. Det er også viktig med en god forståelse av de ulike finansielle instrumenter som inngås i forbindelse ved sikring av kontantstrømmer og verdier i selskapet. Teknisk elkraftinnsikt er også en fordel.

Forståelse for samfunn, eier- og rammebetingelser

Dette innebærer gode kunnskaper om bransjens rammebetingelser i de land hvor Vardar har virksomhet, og om eiers behov og rolle i samfunnet.

Generell juridisk kompetanse

Grunnleggende kunnskap om relevant lovverk og juridiske retter og plikter for sentrale interessenter som kunder, leverandører, ansatte, eiere, styre, långivere, myndigheter etc.

Økonomi og finans

God forståelse for konsernets og datterselskapenes regnskaper og øvrig økonomirapportering slik at styret kan utøve sin kontrollfunksjon overfor administrasjonen. Det forventes forståelse av finansieringsløsninger for virksomheten, slik som lånefinansiering i ulike markeder og bruk av finansielle instrumenter.

Forretningsdrift og ledelse

Relevant erfaring fra konkurranseutsatt næringsliv og sentrale prosesser i bedrifter, roller og organisering av virksomhet.

Erfaring fra styre- og strategiarbeid

Generell erfaring fra styre- og strategiarbeid i kapitalkrevende og/eller samfunnskritisk virksomhet.

STYRET, SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

Valg av styremedlemmer og styrets leder

Generalforsamlingen velger styremedlemmene, og velger som selskapets øverste organ styrets leder og nestleder. Styremedlemmene velges som hovedregel for to år av gangen. Avvik utover dette kan fattes av generalforsamlingen.

Styrets sammensetning

Styremedlemmene skal velges på grunnlag av konsernets behov for kompetanse, kapasitet og mangfold ut fra selskapet virksomhet og formål med eierskapet. Styret skal opptre uavhengig av egeninteresser og fungere effektivt som et kollegialt organ til konsernets beste. Krav til kompetanse er nærmere beskrevet under avsnittet om Valgkomite.

Begge kjønn skal være representert i styret med minst 40 prosent. Styret i Vardar består av fem medlemmer, alle aksjonærvalgte.

Konsernsjef er som hovedregel styreleder i datterselskapene og er ikke medlem av styret i morselskapet. Regelen fravikes i noen tilfeller. Datterselskapenes styresammensetning diskuteres i forkant med konsernets styreleder, og informeres om årlig til konsernets styre.

Informasjon om styremedlemmene finnes på selskapets nettside, www.vardar.no.

Styrets uavhengighet

Samtlige styremedlemmer er uavhengige av selskapets daglige ledelse og vesentlige forretningsforbindelser. Styret opptre som et kollegialt organ, og har tilstrekkelige forutsetninger til å foreta selvstendige vurderinger av ledelsens saksfremlegg og selskapets virksomhet.

Årsrapporten gir informasjon om antall styremøter for rapporteringsåret, herunder deltakelse.

Selskapet har etablert styreansvarsforsikring som, innen rammene for forsikringsvilkårene, dekker det personlige erstatningsansvaret man kan pådra seg som styremedlem eller administrerende direktør i henhold til gjeldende rett.

STYRETS ARBEID

Styrets oppgaver

Styret har det overordnede ansvaret for ledelsen av Vardar og gjennomføringen av selskapets strategi, i tillegg til overvåking og kontroll av virksomheten. Styret skal påse at selskapet har en god ledelse med klar intern ansvars- og oppgavefordeling. Selskapets ledelse utarbeider forslag til strategi, langsiktige mål og budsjett, som vedtas i styret. Styret ansetter og avskjediger konsernsjef.

Styreinstruks

Styret har fastsatt en styreinstruks som regulerer ansvarsområder, oppgaver og rolledeling for styret, styrets leder og konsernsjefen. Styreinstruksen innehar også bestemmelser blant annet om habilitet og taushetsplikt, beslutningsdyktighet, innkalling, møteregler og protokoll. Styrets leder har ansvar for at styrets arbeid gjennomføres på en effektiv og korrekt måte i henhold til gjeldende lovgivning og vedtatte styreinstruks.

Møtestruktur

Det avholdes minimum seks møter i året. Styret har fastsatt årsplan for sitt arbeid. Denne omfatter i tillegg til godkjenning av strategi, regnskapsrapportering, årsregnskap og budsjett, en gjennomgang av risikoområder og intern kontroll. Styret evaluerer årlig selskapets ledelse og organisasjonsstruktur.

Finansiell rapportering

Styret mottar periodisk rapportering om selskapets økonomiske og finansielle status. Administrasjonen fremlegger og redegjør for kvartalsregnskap og årsregnskap. Selskapet følger fristene fra Oslo Børs knyttet til halvårsrapportering og rapportering av årsregnskap.

Styreutvalg

Med bakgrunn i krav til revisjonsutvalg i aksjeloven som gjelder selskaper med verdipapirer notert på regulerte markeder, har Vardar etablerte et revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget blir valgt av og blant styrets medlemmer og har samme funksjonstid som styremedlemmene. Medlemmer av revisjonsutvalget skal tilfredsstillere allmennaksjelovens krav til uavhengighet og kompetanse.

Revisjonsutvalget skal virke som et forberedende organ i forhold til styrets forvaltnings- og tilsynsoppgaver, og skal blant annet føre tilsyn med prosessen for finansiell rapportering, herunder konsernets internkontrollsystem. Revisjonsutvalget skal ha løpende kontakt med selskapets valgte revisor knyttet til revisjon, vurdere og overvåke revisors uavhengighet, og har ansvaret for å forberede og anbefale valg av revisor.

Transaksjoner mellom nærstående

For transaksjoner mellom selskapet og nærstående som ikke er uvesentlig, vil styret innhente en uavhengig verddivurdering og gjøre denne kjent for eierne. Transaksjoner mellom nærstående parter inngås generelt på ordinære markedsmessige betingelser som om de var gjennomført mellom uavhengige parter. Det er etablert et prinsipp i konsernet om at alle avtaler mellom et selskap hvor det er minoritetsaksjonærer og øvrige selskap, skal behandles i styret i det selskapet hvor det er minoritetsaksjonær.

Dersom en transaksjon mellom et selskap hvor det er minoritetsaksjonærer og øvrige selskaper i konsernet er vesentlig for selskapet hvor det er minoritetsaksjonær, og det ikke foreligger en ekstern verdsettelse, blir det innhentet en uavhengig verddivurdering. Denne type transaksjoner inngås generelt på ordinære markedsmessige betingelser som om de var gjennomført mellom uavhengige parter.

Konsernet har retningslinjer som sikrer meldeplikt for styremedlemmer og ledende ansatte dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i avtaler som inngås av selskapet.

Styrets egnevaluering

Styret skal evaluere egen virksomhet og kompetanse med jevne mellomrom. Det inkluderer en vurdering av styrets sammensetning og måten styret fungerer på både individuelt og som gruppe i forhold til de mål som er satt for arbeidet. Det skal legges til rette for kompetanseheving av styremedlemmer etter behov. Styrets evaluering formidles til selskapets valgkomite.

RISIKOSTYRING OG INTERNKONTROLL

Konsernet er eksponert for risiko på mange områder, og det er viktig med gode systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til prosessen rundt regnskapsrapportering.

Vardar har organisert virksomheten gjennom ulike datterselskaper og tilknyttede selskaper, der styring delvis skjer gjennom konsernledelsen, dels gjennom styrene i de underliggende selskapene, og dels gjennom eierstyring. Operative beslutninger knyttet til virksomheten i underliggende selskaper tas av ledelsen og styrene i disse selskapene.

Formålet med risikostyring og internkontroll er å håndtere risikoer knyttet til vellykket virksomhetsutøvelse, og å styrke kvaliteten på den finansielle rapporteringen. Konsernet identifiserer årlig vesentlige risikoer innen finansiell rapportering, og vurderer hvorvidt etablerte kontrollhandlinger i datterselskaper og tilknyttede selskaper er tilstrekkelige for å redusere risiko for feil i den finansielle rapporteringen til et akseptabelt nivå.

Vardar-konsernet rapporterer i henhold til kravene i den internasjonale regnskapsstandarden IFRS. Konsernet har etablert retningslinjer for å sikre at det gis pålitelig, relevant og lik informasjon til eier og markedet. Retningslinjene dekker også interne behov.

Konsernet benytter regnskapssystemet IFS. Rapporterende enheter har ansvar for å iverksette tilstrekkelige kontrollhandlinger for å forebygge feil i den finansielle rapporteringen. Økonomifunksjonen i konsernet utarbeider finansiell rapportering for konsernet, og påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, fastsatte regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

STYRETS ANSVAR OG FORMÅL

Styret har ansvar for å påse at selskapet har gode systemer for håndtering av risikostyring og intern kontroll. Risikostyring i Vardar skal være en integrert del av virksomhetens prosesser, og sikre at risiko som er av betydning for måloppnåelse blir kartlagt, analysert og håndtert så tidlig som mulig på en kostnadseffektiv måte.

Revisjonsutvalget og styret gjennomgår årlig risikobildet for konsernet, og identifiserer og vurderer risiko for vesentlige feil i konsernets finansielle rapportering, spesielt sett opp mot eventuelle endringer fra tidligere. Konsernledelsen er ansvarlig for å iverksette nødvendige kontroller, slik at identifiserte risikoer reduseres til et akseptabelt nivå innen alle deler av konsernet.

I forbindelse med avleggelse av årsregnskap, årsberetning og halvårsregnskap gjennomgår revisjonsutvalget vesentlige regnskapsmessige forhold med ledelsen og ekstern revisor. I tillegg gjennomgår og vurderer revisjonsutvalget de retningslinjer og prosedyrer som Vardar har utarbeidet for å oppfylle kravene til finansiell rapportering, og for å redusere risiko for feil i den finansielle rapporteringen til et akseptabelt nivå. Styret i Vardar behandler halvårsrapport og årsregnskap for konsernet etter utarbeidelse av administrasjonen og behandling i revisjonsutvalget. Årsregnskapene fastsettes av generalforsamlingen.

Hovedelementene i selskapets risikoområde og intern kontroll knyttet til finansiell rapportering omtales særskilt i årsregnskapet.

GODTGJØRELSE TIL STYRET

Generalforsamlingen fastsetter årlig honorar til styrets medlemmer. Godtgjørelsen til styret er ikke resultatavhengig og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Godtgjørelse til styret

skal utformes slik at det fremstår som rimelig ut fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet.

LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE PERSONER

Lønn til konsernsjef fastsettes av styret, etter gjeldende retningslinjer godkjent av generalforsamlingen. Det betales ikke styrehonorar til konsernsjef eller andre ansatte ved styredeltakelse i datterselskaper. Retningslinjene for godtgjørelse til ledende ansatte utover konsernsjef, godkjennes av selskapets styre, og ytelser fastsettes i henhold til disse retningslinjene av konsernsjef.

INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon

Vardar gir investorer og analytikere lik og samtidig tilgang til informasjon gjennom offentliggjøring på interne nettsider og til Oslo Børs. Kommunikasjonen med finansmarkedet skal gi best mulig grunnlag for å skape et korrekt bilde av selskapets finansielle stilling, sentrale verdidrivere, risikofaktorer og andre forhold som kan påvirke framtidig verdiskapning.

Informasjon som gis er utformet innen de rammer som følge av verdipapirlovgivningen, regnskapsloven og børsregelverket. Fullstendig halvårsrapport og årsrapport er tilgjengelig på selskapets nettsider. Selskapet har definert hvem som kan uttale seg i ulike saker.

SELKAPSOVERTAKELSE

Styret har så langt ikke funnet det nødvendig å utarbeide særskilte retningslinjer for overdragelsessituasjoner.

REVISOR

Revisor legger årlig frem hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Revisor deltar i møter i styrets revisjonsutvalg og i styremøtene som behandler årsregnskapet og halvårsregnskapet. I forbindelse med disse møtene gjennomgår revisor vesentlige endringer i selskapets regnskapsprinsipper, sentrale forhold ved revisjonen, vurderinger av vesentlige regnskapsestimater og eventuelle forhold hvor det har vært uenighet

mellom revisor og administrasjonen og forholdene er av vesentlig karakter.

Styret har fastsatt retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon.

Revisor har møte med styret og revisjonsutvalget uten administrasjonen til stede minst én gang pr. år. Revisor har rett til å delta på selskapets generalforsamlinger.

Drammen, 30. mars 2023

ROAR FLÅTHEN
Styreleder

INGVILD MYHRE
Styremedlem

JOHNNY SKOGLUND
Styremedlem

KRISTIN OUROM
Styremedlem

KNUT OSCAR FLETEN
Styremedlem

REGNSKAP
OG NOTER
KONSERN

Tall i 1000 kroner

RESULTAT

	Noter	2022	2021
Driftsinntekter	4, 11	840 238	372 113
Inntekt fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap	21	4 249 946	159 034
Sum inntekter		5 090 184	531 147
Energi-/varekjøp	4, 11	59 278	43 315
Lønn og andre personalkostnader	13,14	28 222	25 876
Avskrivninger	18,19	39 146	38 827
Verdiendringer	12	-101 310	-32 806
Høyprisbidrag	15	34 274	0
Andre driftskostnader	13,15	77 124	68 286
Sum driftskostnader		136 734	143 498
Driftsresultat		4 953 449	387 648
Finansinntekter	16	59 174	38 045
Finanskostnader	16	87 188	101 632
Netto finansposter		-28 013	-63 586
Resultat før skattekostnad		4 925 436	324 062
Skattekostnad	17	381 760	118 591
Årsresultat		4 543 676	205 471
Utvidet resultat			
Andel av utvidet resultat i felleskontrollert virksomhet	21	0	6 781
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	14	7 686	-9 069
Skatt relatert til aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	14	-1 691	1 995
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		5 995	-293
Andel av utvidet resultat i felleskontrollert virksomhet	21	-103 882	-267 995
Verdiendring finansielle eiendeler	21	278 516	20 089
Verdiendring sikringsinstrumenter	10	70 382	22 578
Omregningsdifferanser		7 542	-4 861
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		252 557	-230 190
Totalresultat		4 802 228	-25 012
Resultatet henføres til:			
- Kontrollerende eierinteresser		4 543 676	205 471
- Ikke-kontrollerende eierinteresser		0	0
Resultat		4 543 676	205 471
Totalresultatet henføres til:			
- Kontrollerende eierinteresser		4 802 228	-25 012
- Ikke-kontrollerende eierinteresser		0	0
Totalresultat		4 802 228	-25 012

BALANSE

	Noter	31.12.2022	31.12.2021
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler	18	16 594	17 940
Varige driftsmidler	19,27	1 078 812	1 110 808
Investeringer i felleskontrollert og tilknyttede selskap	21	6 110 324	1 788 397
Konsesjonskraftrettigheter	12	172 734	87 364
Derivater	9	45 405	25 175
Øvrige finansielle anleggsmidler	21,22	705 352	238 037
Anleggsmidler		8 129 222	3 267 721
Varelager	23	4 050	3 106
Fordringer	24	143 574	206 410
Derivater	9	5 878	9 130
Kontanter og kontantekvivalenter	25	269 926	108 718
Sum omløpsmidler		423 428	327 364
Sum eiendeler		8 552 650	3 595 085
Aksjekapital	26	265 873	265 873
Overkurs	26	345 011	345 011
Annen egenkapital		5 936 433	1 177 454
Sum egenkapital		6 547 317	1 788 338
Pensjonsforpliktelse	14	53 571	57 968
Utsatt skatt	17	211 743	69 324
Gjeld til kredittinstitusjon	27,28	856 919	460 050
Ansvarlig lån	28	507 500	507 500
Derivater	9	5 712	120 394
Langsiktig gjeld		1 635 444	1 215 235
Gjeld til kredittinstitusjon	27,28	1 164	296 017
Leverandørgjeld		14 145	42 384
Betalbar skatt	17	224 433	89 732
Skyldige offentlige avgifter		51 832	34 517
Derivater	9	12 544	69 268
Annen kortsiktig gjeld		65 770	59 595
Sum kortsiktig gjeld		369 889	591 512
Sum gjeld og egenkapital		8 552 650	3 595 085
<i>Roar Flaathen</i> Styreleder	<i>Ingvild Myhre</i> Styrets nestleder	<i>Johnny Skoglund</i> Styremedlem	
<i>Knut Oscar Fleten</i> Styremedlem	<i>Kristin Ourom</i> Styremedlem	<i>Robert Olsen</i> Konsernsjef	

EGENKAPITALOPPSTILLING

	Kontrollerende eierinteresse						Ikke- kontr. eier- interesse	Sum egen- kapital	
	Aksje- kapital	Over- kurs	Omregn- ings- differanse	Kontants trøm- sikrings- reserve	Andre fond	Opptjent egen- kapital			Sum annen egen- kapital
Egenkapital pr. 01.01.2021	265 873	345 011	12 684	-45 566	75 757	1 189 591	1 232 465	36	1 843 385
Årsresultat						205 471	205 471	0	205 471
Utvidet resultat									
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner						-7 074	-7 074		-7 074
Andel utvidet resultat fra felleskontrollert virksomhet					-261 214		-261 214		-261 214
Verdiendring finansielle eiendeler					20 089		20 089		20 089
Verdiendring sikringsinstrumenter				22 578			22 578		22 578
Omregningsdifferanser			-4 861				-4 861		-4 861
Totalresultat			-4 861	22 578	-241 126	198 397	-25 012	0	-25 012
Utbytte						-30 000	-30 000		-30 000
Øvrige endringer					0	0	0	-36	-36
Egenkapital pr. 31.12.2021	265 873	345 011	7 823	-22 988	-165 369	1 357 988	1 177 453	0	1 788 338
Egenkapital pr. 01.01.2022	265 873	345 011	7 823	-22 988	-165 369	1 357 988	1 177 453	0	1 788 338
Årsresultat						4 543 676	4 543 676	0	4 543 676
Utvidet resultat									
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner						5 995	5 995		5 995
Andel utvidet resultat fra felleskontrollert virksomhet					-103 882		-103 882		-103 882
Verdiendring finansielle eiendeler					278 516		278 516		278 516
Verdiendring sikringsinstrumenter				70 382			70 382		70 382
Omregningsdifferanser			7 542				7 542		7 542
Totalresultat			7 542	70 382	174 634	4 549 671	4 802 228	0	4 802 228
Utbytte						-125 000	-125 000		-125 000
Øvrige endringer					0	81 751	81 751	0	81 751
Egenkapital pr. 31.12.2022	265 873	345 011	15 365	47 394	9 265	5 864 410	5 936 432	0	6 547 317

KONTANTSTRØM

	Note	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Resultat før skatt		4 925 436	324 062
Periodens betalte skatt	17	-92 585	-14 811
Endring virkelig verdi finansielle instrumenter	12, 16	-183 521	-20 099
Resultat og utbytte fra TS og FKV	21	-4 128 369	-90 982
Netto rentekostnader	16	34 666	54 206
Inn-/utbetalinger av renter		-26 051	-47 302
Avskrivninger	18, 19	39 146	38 827
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	14	-4 396	11 365
Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	23, 24	-24 038	25 562
Endring i andre tidsavgrensningsposter		54 569	-879
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		594 857	279 950
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Investeringer i aksjer og tilknyttet virksomhet	21	-367 423	-92 651
Investeringer i varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	18, 19	-15 557	-15 850
Inn-/utbetalinger på langsiktige lånefordringer	22	-24 804	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-407 784	-108 501
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Innbetaling ved opptak av langsiktig gjeld	28	102 766	0
Nedbetaling av langsiktig gjeld	28	0	-64 457
Utbytte til kontrollerende eier		-125 000	-30 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-22 234	-94 457
Valutaeffekt på kontanter		-3 631	21 798
Netto endring i likvider i året		164 839	76 992
Kontanter og bankinnskudd per 01.01		108 718	9 928
Kontanter og bankinnskudd per 31.12	25	269 926	108 718

NOTER

Generelt

Note 1	Regnskapsprinsipper
Note 2	Estimater med betydelig usikkerhet
Note 3	Hendelser etter balansedato
Note 4	Segmentinformasjon

Finansielle risiko og instrumenter

Note 5	Styring av kapitalstruktur
Note 6	Markedsrisiko
Note 7	Finansiell risiko
Note 8	Finansielle instrumenter
Note 9	Virkelig verdi
Note 10	Regnskapsmessig sikring

Resultatregnskap

Note 11	Salgsinntekter og energikjøp
Note 12	Driftsrelaterte verdiendringer
Note 13	Lønnskostnader og godtgjørelser
Note 14	Pensjoner
Note 15	Andre driftskostnader
Note 16	Finansielle poster
Note 17	Skatt

Balanse

Note 18	Immaterielle eiendeler
Note 19	Varige driftsmidler
Note 20	Investering i felleskontrollert driftsordning
Note 21	Investering i felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper og andre aksjer
Note 22	Ansvarlig utlån og andre langsiktige fordringer med forfall senere enn ett år
Note 23	Varer
Note 24	Kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer
Note 25	Kontanter og kontantekvivalenter
Note 26	Aksjekapital og aksjonærinformasjon
Note 27	Leieavtaler
Note 28	Finansielle forpliktelser

Andre noteopplysninger

Note 29	Konsoliderte selskaper
Note 30	Utbytte
Note 31	Nærstående parter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Vardar AS er et aksjeselskap registrert og hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Øvre Eikervei 14, 3048 Drammen.

Morselskapet og dets datterselskaper investerer i og eier energirelatert virksomhet knyttet til fornybar energi. Ved siden av virksomheten i Norge investeres det gjennom datterselskap i fornybar energi i Sverige.

Selskapet har gjeldsinstrument notert på Oslo Børs.

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 30. mars 2023.

Basisprinsipper

Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkjent av EU. Konsernregnskapet er basert på historisk kost prinsippet med unntak av enkelte finansielle instrumenter og elementer i netto pensjonsmidler som er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Historisk kost er generelt basert på virkelig verdi av vederlaget som er gitt ved anskaffelse av eiendelen. Virkelig verdi er definert som markedsverdien på en eiendel eller forpliktelse, og nærmere beskrevet i note 10.

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med IFRS krever bruk av estimater. Videre krever bruk av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i høy grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger eller høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for konsernregnskapet, er beskrevet i note 2.

Innføring av nye regnskapsstandarder

Det har ikke blitt innført nye IFRS-standarder i 2022.

Konsolideringsprinsipp

Datterselskaper

Datterselskaper er selskaper som konsernet kontrollerer ved å ha makt. Makt oppnås ved å inneha eksisterende rettigheter til å styre de relevante aktivitetene som påvirker avkastningen. Normalt oppnås kontroll gjennom aksjeeie med mer enn halvparten av stemmerettene.

Konsernet vurderer også om det foreligger kontroll der man ikke har mer enn 50 % av stemmerettene, men likevel i praksis er i stand til å styre finansielle og operasjonelle retningslinjer (såkalt faktisk kontroll).

Datterselskaper konsolideres fra det tidspunktet hvor konsernet oppnår kontroll, og konsolideringen opphører når kontrollen over datterselskapet opphører.

Ved kjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til

virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler.

Utgifter knyttet til virksomhets-sammenslutningen kostnadsføres når de påløper.

Når virksomhet erverves i flere trinn skal eierandel fra tidligere kjøp verdsettes på nytt til virkelig verdi på kontrolltidspunktet med resultatføring av verdiendringen (tidspunktet ervervet for kontroll på mer enn 50 %). Betinget vederlag måles til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Senere endringer i virkelig verdi av det betingede vederlaget skal i henhold til IFRS 9 resultatføres eller føres som en endring i det utvidete resultatregnskapet dersom det betingede vederlaget klassifiseres som en eiendel eller gjeld.

Det foretas ikke ny verdimåling av betingede vederlag klassifisert som egenkapital, og etterfølgende oppgjør føres mot egenkapitalen.

Dersom summen av vederlaget, virkelig verdi av tidligere eierandeler og eventuell virkelig verdi av ikke-kontrollerende eierinteresser overstiger virkelig verdi av identifiserbare nettoeiendeler i det oppkjøpte selskapet, balanseføres differansen som goodwill. Er summen lavere enn selskapets nettoeiendeler, resultatføres differansen, men først etter at det foretas en fornyet vurdering av hvorvidt alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser er målt korrekt.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende, inntekter og kostnader elimineres. Gevinst- og tapselement i en balanseført eiendel oppstått som følge av en konsernintern transaksjon, elimineres også. Regnskapene til datterselskapene omarbeides om nødvendig for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper.

Endring i eierinteresser i datterselskaper uten tap av kontroll

Transaksjoner med ikke-kontrollerende eiere i datterselskaper som ikke medfører tap av kontroll behandles som egenkapitaltransaksjoner. Ved ytterligere kjøp føres forskjellen mellom vederlaget og aksjenes

forholdsmessige andel av balanseført verdi av nettoeiendeler i datterselskapet mot egenkapitalen til morselskapets eiere. Gevinst eller tap ved salg til ikke-kontrollerende eiere føres tilsvarende mot egenkapitalen.

Avhending av datterselskaper

Ved tap av kontroll måles eventuell gjenværende eierinteresse til virkelig verdi med endring over resultatet. Virkelig verdi utgjør deretter anskaffelseskost for den videre regnskapsføring, enten som investering i tilknyttet selskap, felleskontrollert virksomhet eller finansiell eiendel. Beløp som tidligere er ført i utvidet resultat relatert til dette selskapet behandles som om konsernet hadde avhendet underliggende eiendeler og gjeld. Dette vil kunne innebære at beløp som tidligere er ført i utvidet resultat omklassifiseres til resultatet.

Felles drift, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper

En felleskontrollert ordning er en ordning der to eller flere parter har felles kontroll. En felleskontrollert ordning klassifiseres enten som en felleskontrollert driftsordning eller som en felleskontrollert virksomhet. Deleide kraftverk er en egen enhet hvor hver av partene har sin eierandel og hvor det er felles kontroll gjennom en kontraktsfestet avtale mellom partene. Produsert kraft med unntak av konsesjonskraft, disponeres av medeierne direkte. Et av eierselskapene står for den løpende drift av anlegget og får refundert øvrige driftsutgifter fra de øvrige deltakerne. Deltakerne har hver skutt inn sin andel av anleggskapitalen i form av direkte investeringer. Langsiktig gjeld er tatt opp direkte av eierselskapene og inngår i konsernets samlede langsiktig gjeld. Kraftverkene bokføres som en felleskontrollert driftsordning og innregner følgende: eiendeler, herunder sin andel av eiendeler som holdes i fellesskap, forpliktelser, herunder sin andel av forpliktelser som pådras i fellesskap, inntekter fra salget av sin andel i produksjonen som oppstår av den felleskontrollerte driftsordningen, andel av inntektene fra salget av produksjonen fra den felleskontrollerte driftsordningen, og kostnader, herunder sin andel av kostnader som pådras i fellesskap.

Konsernets andel i felleskontrollert virksomhet (FKV) regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Oversikt over selskaper under felles kontroll vises i note 20 og 21.

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Betydelig innflytelse foreligger normalt der konsernet har mellom 20 og 50 % av stemmerettene.

IAS 28 fastsetter regnskapsføring av investeringer i tilknyttede foretak, og kravene til anvendelse av egenkapitalmetoden ved slike investeringer. Standarden skal anvendes for foretak der investorer har felles kontroll over, eller betydelig innflytelse på, et foretak som det er investert i. Dersom et foretak direkte eller indirekte (for eksempel gjennom datterforetak) kontrollerer 20 % eller mer av stemmerettene i foretaket som det er investert i, antas det at foretaket har en betydelig innflytelse, med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfellet. Motsatt gjelder at dersom et foretak direkte eller indirekte (for eksempel gjennom datterforetak) kontrollerer mindre enn 20 % av stemmerettene i foretaket som det er investert i, antas det at foretaket ikke har noen betydelig innflytelse, med mindre det klart kan godtgjøres at foretaket har slik innflytelse. Det at en investor eier en vesentlig del eller en flertallsandel, utelukker imidlertid ikke at et annet foretak kan ha betydelig innflytelse.

Hvorvidt det foreligger en betydelig innflytelse fra et foretaks side, kan vanligvis godtgjøres på én eller flere av følgende måter:

- a. Representasjon i styret eller tilsvarende styrende organ i foretaket som det er investert i,
- b. deltakelse i prosesser for fastsetting av prinsipper, herunder deltakelse i avgjørelser om utbytte eller andre utdelinger,
- c. vesentlige transaksjoner mellom foretaket og foretaket som det er investert i,
- d. gjensidig utveksling av ledende personale, eller
- e. levering av viktig teknisk informasjon.

Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringen regnskapsføres på kjøpstidspunktet til anskaffelseskost, og konsernets andel av resultatet i etterfølgende perioder inntektsføres eller kostnadsføres. Balanseført beløp inkluderer eventuelle implisitte immaterielle eiendeler identifisert på kjøpstidspunktet. Ved reduksjon av eierandel i tilknyttet selskap hvor konsernet opprettholder betydelig innflytelse, omklassifiseres kun en forholdsmessig andel av beløp som tidligere er ført i utvidet resultat til resultatet.

Konsernets andel av over- eller underskudd i tilknyttede selskaper resultatføres som annen driftsinntekt og tillegges balanseført verdi av investeringen. Konsernets andel av utvidet resultat i det tilknyttede selskapet føres i utvidet resultat i konsernet og tillegges også balanseført beløp for investeringene. Konsernet resultatfører ikke andel av underskudd hvis dette medfører at balanseført beløp av investeringen blir negativt (inklusive usikrede fordringer på enheten), med mindre konsernet har pådratt seg forpliktelser eller foretatt betalinger på vegne av det tilknyttede selskapet.

Dersom det oppstår gevinst eller tap på transaksjoner mellom konsernet og dets tilknyttede selskaper regnskapsføres kun den forholdsmessige andelen som knytter seg til aksjonærer utenfor konsernet. Urealiserte tap elimineres med mindre det foreligger et nedskrivningsbehov på eiendelen som var gjenstand for transaksjonen. Der det har vært nødvendig, er regnskapene i de tilknyttede selskapene omarbeidet for å oppnå samsvar med konsernets regnskapsprinsipper. Gevinster og tap ved utvanning av eierandeler i tilknyttede selskaper resultatføres. Deler av Vardars vann- og vindkraftproduksjon i Norge er eid i ulike felles ordninger. Vardar har vesentlige investeringer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap, hvor eierskapet til Å Energi (tidligere Glitre Energi) er største post. Vardar konsernet har tett oppfølging av usikkerheter og forventninger knyttet til kontantstrømmen på kort- og mellomlang sikt fra disse investeringene. Det er en integrert del av driften,

økonomirapporteringen og målstyringen i Vardar konsernet. Investeringene anses å være en del av Vardar sin kjernevirksomhet. For bedre å reflektere at investeringene følges opp samlet uavhengig av eierbrøk, har Vardar valgt å presentere inntekt fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap under driftsinntekt.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til selskapets øverste beslutningstaker. Selskapets øverste beslutningstaker, som er ansvarlig for allokering av ressurser til og vurdering av inntjening i driftssegmentene, er blitt identifisert som konsernledelsen.

Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta Regnskapet til de enkelte enheter i konsernet måles i den valuta som i hovedsak benyttes i det økonomiske området der enheten opererer (funksjonell valuta). Konsernregnskapet er presentert i norske kroner (NOK), som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen til morselskapet.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres. Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og tap presenteres på linjen for verdiendringer.

Konsernselskaper

Resultatregnskap og balanse for konserneneheter (ingen med hyperinflasjon) med funksjonell valuta forskjellig fra presentasjonsvalutaen regnes om på følgende måte:

- balansen er regnet om til sluttkursen på balansedagen
- resultatregnskapet er regnet om til gjennomsnittskurs (dersom gjennomsnitt ikke

gir et rimelig estimat på de akkumulerte virkninger av å bruke transaksjonskurs, brukes transaksjonskursen)

- omregningsdifferanser føres direkte i egenkapitalen og spesifiseres separat.

Omregningsdifferanser på nettoinvesteringen i utenlandsk virksomhet og finansielle instrumenter utpekt som sikring i denne virksomheten, føres som del av utvidet resultat og som egen post i egenkapitalen. Ved salg av utenlandsk virksomhet omklassifiseres den tilhørende omregningsdifferansen fra utvidet resultat til resultatet som en del av gevinsten eller tapet ved salget. Goodwill og merverdier ved oppkjøp av en utenlandsk enhet behandles som eiendeler og forpliktelser i den oppkjøpte enheten og omregnes til balansedagens kurs.

Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill er forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet, som ikke kan knyttes til rettigheter til produksjon av kraft. Goodwill ved oppkjøp av datterselskap er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen. Goodwill testes årlig for verdifall og balanseføres til anskaffelseskost med fradrag av nedskrivninger. Nedskrivning på goodwill reverseres ikke. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av goodwill knyttet til den solgte virksomheten.

For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømgenererende enheter.

Allokeringen skjer til de kontantstrømgenererende enheter eller grupper av kontantstrømgenererende enheter som forventes å få fordeler fra oppkjøpet hvor goodwill oppsto.

Fallrettigheter

Vannfallsrettigheter er bokført til historisk anskaffelseskostnad. Det foreligger ikke

hjemfallsrett, og vannfallsrettigheter er derfor vurdert til å være en eiendel med ubestemt levetid, som ikke avskrives.

Konsesjonsrettighet

Forskjellen mellom anskaffelseskost ved kjøp av virksomhet knyttet til vindkraft og virkelig verdi av konsernets andel av netto identifiserbare eiendeler i virksomheten på oppkjøpstidspunktet som kan henføres til rettigheter for produksjon av kraft, klassifiseres under immateriell eiendel som konsesjonsrettighet. Konsesjonsrettighet ved kjøp av andel i tilknyttet selskap er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap. Konsesjonsrettighetene avskrives over de enkelte produksjonsanleggenes økonomiske levetid, og testes i tillegg for verdifall. Gevinst eller tap ved salg av en virksomhet inkluderer balanseført verdi av konsesjonsrettighet knyttet til den solgte virksomheten.

Varige driftsmidler

Kraftstasjoner og andre varige driftsmidler vurderes etter anskaffelseskostmodellen. Dette innebærer at varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid. Alle driftsmidler har vært gjenstand for dekomponering, slik at grupper av driftsmidler med samme reinvesterings- og vedlikehold syklus avskrives over samme periode. Tomter avskrives ikke.

Årets avskrivninger belastes årets driftskostnader. Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte konsernet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert

gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene per kontantstrømgenererende enheter.

Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk. Eventuelle kapitalinntekter fra midlertidig plasseringer av lånebeløp som ennå ikke er benyttet til anskaffelse av en kvalifiserende eiendel skal trekkes fra rentekostnader som aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen. Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser klassifiseres på grunnlag av art og formål med instrumentene til kategoriene *Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet*, *Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat* og *finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost*.

Finansielle instrumenter klassifiseres i kategorien amortisert kost dersom instrumentets kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol, og instrumentet er holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer. Alle andre instrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer ført mot enten det ordinære resultatet eller som andre inntekter eller kostnader.

Av finansielle instrumenter til virkelig verdi, klassifiserer Vardar strategiske aksjeposter til utvidet resultat, mens øvrige instrumenter føres over resultatet. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikringsrelasjon.

Ved første gangs innregning innregnes finansielle instrumenter i balansen til virkelig verdi.

Nedskrivningsvurderinger baseres på forventninger om tap.

Finansielle derivater som klassifiseres som sikring

Konsernet inngår sikringer i henhold til vedtatt strategi. Sikringsbokføring er innført for alle derivater knyttet til kraft, renter og valuta, i henhold til IFRS 9.

Ved inngåelse av sikringsforhold dokumenteres sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres også løpende i sikringsperioden.

Sikring praktiseres der det er en klar relasjon mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, hvor dermed kriteriene for sikringsbokføring er oppfylt. Den effektive delen av endring i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiseres som sikringsinstrument, regnskapsføres over utvidet resultat. Gevinst og tap på den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet, for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted. Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under finanskostnader. Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstillende kriteriene for sikringsbokføring, blir samlet

gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført.

Kontanter og kontant-ekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum 12 måneders opprinnelig løpetid. I balansen og i kontantstrøm-opstillingen er optrukket kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs innregning. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden.

Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted. Transaksjonskostnadene inngår i amortisert kost, og føres som finanskostnad over lånets løpetid basert på effektiv rentes-metode. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld dersom forfall er inntil 12 måneder fra balansedato, og som langsiktig gjeld dersom forfall er over 12 måneder fra balansedato.

Varer

Varer vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. Anskaffelseskost beregnes ved bruk av først-inn, først-ut metoden (FIFO). Netto realisasjonsverdi er estimert salgspris fratrukket kostnader for ferdigstilling og salg. Anskaffelseskost for varer inkluderer gevinster eller tap på sikring av kontantstrøm ved råvarekjøp overført fra egenkapital.

Vann i magasiner regnes ikke som del av konsernets varelager.

Aksjekapital og overkurs

Aksjer klassifiseres som egenkapital. Selskapet har en aksjeklasse, se note 26.

Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Ved kjøp av egne aksjer føres vederlaget, inkludert eventuelle transaksjonskostnader, til reduksjon i kontrollerende eiers egenkapital inntil aksjene blir annullert, utstedt på nytt eller solgt. Dersom egne aksjer senere blir solgt eller utstedt på nytt, føres vederlaget, fratrukket direkte transaksjonskostnader og tilknyttete skattevirkninger, som økning av kontrollerende eiers egenkapital.

Ytelser til ansatte

Pensjonsforpliktelser

Morselskapet og datterselskapene Vardar Vannkraft AS og Vardar Varme AS har kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning som inkluderer AFP i Viken pensjonskasse. En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at

arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales.

I tillegg til den kollektive ordningen har konsernsjef førtidspensjonsordning over drift. Det vises til note 14 for nærmere beskrivelse. Det er ingen innskuddsbaserte ordninger i konsernet.

Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført direkte mot egenkapitalen. Da blir også skatten ført direkte mot egenkapitalen.

Skattekostnaden er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Det er lovverket i de land der konsernets datterselskaper eller tilknyttede selskap opererer og skaper skattepliktig inntekt som er gjeldende for beregningen av skattepliktig inntekt. Ledelsen evaluerer skatteposisjonene i konsernet for hver periode, med hensyn på situasjoner der gjeldende skattelover er gjenstand for fortolkning. Basert på ledelsens vurdering, foretas avsetninger til forventede skattebetalinger.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk av gjeldsmetoden. Dersom konsernet deltar i en transaksjon om kjøp av en eiendel eller gjeld som ikke er en del av en foretaksintegrasjon, regnskapsføres ikke utsatt skatt på transaksjonstidspunktet. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte

skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utsatt skatt beregnes på midlertidige forskjeller fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper, bortsett fra når konsernet har kontroll over tidspunktet for reversering av de midlertidige forskjellene, og det er sannsynlig at de ikke vil bli reversert i overskuelig fremtid.

Beskatning av vannkraftproduksjon

Utover alminnelig inntektsskatt belastes vannkraftproduksjonsvirksomheten med, naturressursskatt, grunnrenteskatt, eiendomsskatt og fra og med 28.09.2022 høyprisbidrag som i regnskapet er klassifisert som driftskostnad. Høyprisbidrag er innført for vannkraftverk over 10 MVA påstemplet merkeytelse. Avgiften ilegges med 23 % av gjennomsnittlig kraftpris per måned som overstiger 70 øre/kWh. Avgiften regnes separat for henholdsvis kraft som tas ut til spotmarkedspris, konsesjonskraft, uttakskraft og egenkraft. Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt som beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige kraftproduksjon de siste sju årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per produsert kWh. Naturressursskatten kan avregnes krone for krone mot alminnelig inntektsskatt, og ikke utliknet naturressursskatt kan framføres tillagt renter. Ikke utliknet naturressursskatt klassifiseres som en rentebærende fordring.

I 2022 utgjør grunnrenteskatten 57,7 % av kraftstasjonenes normerte resultat utover beregnet friinntekt. I beregningsgrunnlaget for grunnrenteinntekt blir en særlig beregnet selskapskatt for den delen av virksomheten som er grunnrenteskattepliktig ført til fradrag. Eventuell negativ grunnrenteinntekt ved et kraftverk beregnet for inntektsåret 2007 eller senere kan trekkes fra i positiv grunnrenteinntekt etter fradrag for negativ grunnrenteinntekt opparbeidet før 2007 ved et annet kraftverk skatteyteren eier. Negativ

grunnrenteinntekt inngår som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skatt/skattefordel i grunnrentebeskatningen sammen med utsatt skatt/skattefordel knyttet til midlertidige forskjeller som gjelder driftsmidler i kraftproduksjonen.

Kraftproduksjonsvirksomheten betaler eiendomsskatt som utgjør inntil 0,7 % av beregnet takstverdi.

Alminnelig inntektsskatt og grunnrenteskatt resultatføres som ordinære skatter. Eiendomsskatt resultatføres som en driftskostnad, på lik linje som høyprisbidrag.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld, fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamling.

Avsetninger

Konsernet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser,
- det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og
- forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet.

Avsetning for restrukturingskostnader omfatter termineringsgebyr på leiekontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for framtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventete utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som

reflekterer nåværende markedssituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

Inntektsføring

Konsernets salgsinntekter og energikjøp er relatert til Vardars kraftproduserende fysiske eiendeler i tillegg fjernvarme.

Hovedprinsippet i IFRS 15 er å bokføre inntekter til et beløp som reflekterer beløpet som enheten forventer å ha en rettighet til i bytte mot overføring av varer eller tjenester til en kunde. Dette skjer ved hjelp av en femstegmodell.

Energisalg

Inntektene fra kraftproduksjon omfatter salg av egenprodusert vannkraft, vindkraft og fjernvarme til en avtalt pris.

Leveringsforpliktelsen er å levere en rekke spesifikke varer, hovedsakelig kraft, og transaksjonsprisen er godtgjørelsen som Vardar forventer å motta, til enten spotpris, regulert pris eller kontraktspris. Leveringsforpliktelsen blir oppfylt over tid, noe som innebærer at inntekten skal innregnes for hver enhet levert til transaksjonspris. Vardar benytter en praktisk tilnærming i henhold til IFRS 15 hvor inntekten fra kraften blir bokført til det beløpet som konsernet har rett til å fakturere. Retten til å fakturere oppstår når kraften er produsert og levert, og retten til å fakturere godtgjørelsen samsvarer normalt direkte med verdien for kunden. I de tilfeller hvor Vardar selger kraft via kraftbørs (Nord Pool/Nasdaq), er børsen definert som kunden da Vardar har bindende kontrakter med børsene.

Innen segmentet vannkraft er Vardar pålagt å levere en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner i form av konsesjonskraft. Vardar har også store forpliktelser til levering av andelskraft og erstatningskraft fra sine vannkraftverk. Vardar har konkludert med at inntekten fra levering av disse forpliktelsene ikke oppstår som følge av en kontrakt med en kunde i henhold til IFRS 15. Vardar anvender prinsippene og retningslinjene i IFRS 15 og

presenterer inntekter fra salg av denne typen kraft som salgsinntekter.

Det vurderes ikke å foreligge finansieringselementer i salgene. Betalingsbetingelsene ellers samsvarer med vanlige betingelser i markedet.

Salg av tjenester

Konsernet selger tjenester relatert til utbygging og drift av vann-/vindkraftproduksjonsrelatert virksomhet og fjernvarme. Disse tjenestene ytes basert på medgått arbeid og materialforbruk eller som fastpriskontrakter med løpende varighet.

Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rentemetoden. Ved nedskrivning av fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi, som er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente.

Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår, det vil si ved et generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

Leieavtaler der konsernet er leietaker

IFRS 16 har som utgangspunkt at en kontrakt for leie av en eiendel er en rett til å bruke eiendelen for en bestemt periode, og at nåverdien av avtalt vederlag for denne retten skal balanseføres som gjeld. På tiltredelsesdato for en leieavtale innregnet Vardar som leietaker forpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger og en tilsvarende eiendel som gjenspeiler retten til å anvende den underliggende eiendelen i leieperioden (bruksretteeiendelen). Rentekostnader på leieforpliktelsen og avskrivningskostnad på bruksretteeiendelen vises separat i resultatregnskapet. Den totale kontantutbetalingen er splittet på hovedstol og rentedel i kontantstrømoppstillingen (begge effektene er presentert som likviditetsendring fra finansiering).

Følgende frivillige unntak knyttet til leieavtaler som tidligere er klassifisert som operasjonelle

leieavtaler legges til grunn ved innregning av bruksrettigheter og leieforpliktelser etter IFRS 16:

Unntak fra å regnskapsføre leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder og leieavtaler på eiendeler med lavere verdi enn 50 tusen kroner. Utelate alle direkte utgifter til avtaleinngåelse ved måling av bruksretteiendelen. Immaterielle eiendeler er valgt holdt utenfor IFRS 16. Leide konsesjoner eller betalinger for lisenser til kraftproduksjon og lignende er derfor ikke regnskapsført i henhold til IFRS 16.

Måling

Vardar vurderer hvorvidt opsjoner til å fornye en leieavtale, ikke terminere en leieavtale eller å kjøpe den underliggende eiendelen med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Alle relevante forhold som kan gi Vardar økonomiske insentiver til å utøve opsjoner, herunder kontrakts-, eiendels-, selskaps, eller markedsbaserte forhold vurderes. Ved første gangs innregning vil avtaler om leie av kontorbygg og som inneholder opsjoner i hovedsak bli regnskapsført uten beløp fra opsjonsperioder. Det er for tiden ingen leie av lokaler eller produksjonsanlegg som er spesifikt innrettet og tilpasset Vardars virksomhet og med denne begrunnelsen skulle vært inkludert i beregnet balanseførte beløp.

Bruksretteiendelen vil videre bli målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen justert for eventuelle forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger. En leieforpliktelse vil bli revurdert under gitte hendelser og omstendigheter som ved endring i leiebetingelser, endringer i fremtidige leiebetalinger som følge av endringer av en indeks eller rente som inngår i fastsettelse av betalt beløp. Generelt vil endringen som følge av ny måling av forpliktelsen blir justert mot bruksretteiendelen med et tilsvarende beløp.

Bruksretteiendeler og leieforpliktelsen vil ikke bli vist på egne linjer i balanseoppstillingen, men kommer frem i note 27.

Marginale lånerenter er beregnet som en sum av markedsrente og selskapsesifikke kredittmarginer, og benyttes ved

neddiskontering av fremtidige forpliktelser for hver enkelt leieavtale.

Konsesjonskraft

Konsesjonskraftrettigheter

Vardar har kjøpt konsesjonskraftrettigheter fra tidligere Buskerud fylkeskommune (Viken fylkeskommune fra og med 01.01.2020) for en periode på 40 år. Dette er en ren bilateral avtale mellom to parter, der Vardar overtar fylkeskommunens rettighet til sekundært uttak av konsesjonskraft, mens fylkeskommunen for dette mottok et engangsvederlag basert på markedsverdien av kontrakten ved avtaleinngåelse. Kontrakten har finansielt oppgjør, og er følgelig vurdert til virkelig verdi etter reglene for finansielle instrumenter med verdiendringer over resultat.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgift og grunn-erstatninger

Vardar-konsernet har som offentlig kraftforetak evigvarende konsesjoner. Konsesjonskraft og konsesjonsavgift er forpliktelser som er knyttet til konsesjonene. Vardar har konkludert med at inntekter fra levering av konsesjonskraft ikke oppstår som følge av en kontrakt med en kunde i henhold til IFRS 15. Vardar anvender prinsippene og retningslinjene i IFRS 15 og presenterer inntekter fra salg av denne typen kraft som salgsinntekter. Konsesjonskraftforpliktelser som gjøres opp finansielt er vurdert å falle inn under IFRS 9 og vil bli vurdert og balanseført til virkelig verdi som en forpliktelse, med resultatføring av verdiendringer. Konsesjonskraftforpliktelser som gjøres opp med fysisk leveranse fra egne kraftverk faller utenfor IFRS 9 og regnskapsføres som ordinære salgsinntekter.

Konsesjonsavgift er vurdert til å falle inn under bestemmelsen i IAS 37 om gjensidige uoppfylte kontrakter. Det er derfor ikke balanseført noen forpliktelse knyttet til konsesjonsavgift.

Offentlige tilskudd

El-sertifikater

Vardar er berettiget til el-sertifikater som produsent av vindkraft, og anser el-sertifikatene som et offentlig driftstilskudd. Ved første gangs

innregning måles el-sertifikatene til virkelig verdi. Etter mottak anses el-sertifikatene som et varelager, og verdi-måling skjer etter laveste verdis prinsipp, iht. IAS 2.

Øvrige offentlige tilskudd regnskapsføres til virkelig verdi når det foreligger rimelig sikkerhet for at tilskuddet vil bli mottatt og konsernet vil oppfylle betingelsene knyttet til tilskuddet.

Offentlige tilskudd knyttet til fremtidige kostnader balanseføres og resultatføres i den perioden som gir best sammenstilling med kostnadene de er ment å kompensere.

Offentlige tilskudd knyttet til kjøp av varige driftsmidler balanseføres som uopptjente offentlige tilskudd under langsiktig gjeld og resultatføres lineært over forventet brukstid på de eiendelene tilskuddet vedrører.

Note 2 Estimater med betydelig usikkerhet

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet i henhold til IFRS og bruk av konsernets regnskapsprinsipper må konsernets ledelse utøve skjønn, foreta estimater og gjøre forutsetninger som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Estimater og forutsetninger som legges til grunn er basert på erfaring med tilsvarende vurderinger i tidligere perioder, kompetanse fra miljøene innad i konsernet, endringer i rammebetingelser og annen relevant informasjon.

Estimater og forutsetninger vil kunne endres over tid og er gjenstand for løpende vurdering. Faktiske tall vil imidlertid kunne avvike fra regnskapsførte estimater. Resultateffekt av estimatavvik og endrede estimater og forutsetninger regnskapsføres i den perioden endringen oppstår eller periodiseres over de perioder som påvirkes av endringen.

Skjønnsmessige vurderinger som har vesentlig betydning for konsernregnskapet:

Vurdering av kontroll og innflytelse i investeringer

Konsernet har betydelige investeringer hvor vurderingen av kontroll og innflytelse har vesentlig betydning for regnskapsføringen av investeringene. Vurderingene kan være komplekse og skjønnsmessige, og foretas av selskapets ledelse med bakgrunn i gjeldende regnskapsstandard og tilgjengelig informasjon og faktum, herunder avtaleverk. Det henvises til note 21.

Virkelig verdi av kraftanlegg

Konsernet har betydelige balanseførte verdier i anlegg knyttet til produksjon av vannkraft, vindkraft og fjernvarme. Kraftanleggene testes for nedskrivninger når det foreligger indikatorer på mulige verdifall slik at det er risiko for at regnskapsført verdi overstiger gjenvinnbart beløp. Konsernets praksis er å gjøre årlig nedskrivningstest, uavhengig av identifiserte og vurderte indikatorer, med unntak av vannkraftanleggene Usta og Nes. Utfallet av en nedskrivningstest kan være resultatføring av tap knyttet til balanseførte eiendeler.

Beregning av gjenvinnbart beløp, som er basert på hvilken bruksverdi eiendelen vil gi for virksomheten, er basert på neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer der langsiktige kraftprisprognoser, forventet produksjonsvolum og anvendt avkastningskrav er de viktigste faktorene. Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger er i stor grad påvirket av ledelsens syn på fremtidige inntekter. Forventning til fremtidige inntekter er basert på en kombinasjon av fremtidige prisforventninger, produksjonsvolum, regulatoriske forhold og prosjekt- og klimarisiko. Ved verdivurderingen av fremtidige inntekter anvendes observerbar markedspris i likvide perioder. For senere perioder legges prognoser på langsiktige kraftpriser fra analysebyrå til grunn. Det vises til note 19.

Virkelig verdi av konsesjonskraftrettigheter

Virkelig verdi på konsesjonskraftrettighetene fastsettes ved å benytte neddiskonterte kontantstrømmer basert på markedsmessige forhold på hver balansedag, med en kalkulasjonsperiode tilvarende løpetiden på avtalen mellom Vardar og Viken fylkeskommune (tidligere Buskerud fylkeskommune) knyttet til kjøpet av konsesjonskraftrettighetene. Det vises til omtale av ledelsens utøvelse av skjønn ved fastsettelse av fremtidige inntekter i foregående avsnitt, samt nærmere omtale av estimatet i note 9 og 12.

Virkelig verdi av derivater og andre finansielle instrumenter

---

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, for eksempel

unoterte derivater, fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. Det vises til nærmere omtale i note 1 og 10.

Virkelig verdi av investeringer i aksjer

Konsernet har betydelige investeringer i tilknyttede selskaper, som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden og vurderes årlig for nedskrivning. Konsernet har også betydelige investeringer i aksjer med begrenset kontroll, som regnskapsføres til virkelig verdi over utvidet resultat. Virkelig verdi fastsettes ved å benytte verdsettelsesteknikker. Konsernet vurderer og velger metoder og forutsetninger som så langt som mulig er basert på markedsforholdene på hver balansedag. Det henvises til note 21.

Note 3 Hendelser etter balansedato

Pågående krig i Ukraina påvirker ikke konsernets aktiviteter spesifikt, men det er fortsatt usikkerhet i flere markeder som en konsekvens av utviklingen og de påfølgende politiske og økonomiske sanksjonene. Pr. tidspunkt for regnskapsavleggelsen forventes de økonomiske konsekvensene for Vardar å bli

begrenset, men det er knyttet stor usikkerhet til utviklingen.

Det er ellers ingen forhold av vesentlig betydning som har inntruffet i perioden etter balansedagen.

Note 4 Segmentinformasjon

Segmentinformasjon presenteres etter forretningsområder basert på konsernets eksterne og interne rapporteringsstruktur. For å forbedre informasjon rundt konsernets investeringer er det i 2021 foretatt en endring av den interne rapporteringen av forretningsområder. Segmentinformasjonen er endret tilsvarende med omarbeidelse av

sammenligningstall. Konserntinterne inntekter og kostnader er vist som salg mellom segmenter, men eliminert i konsernet. Finansiering av investeringene og inngåelse av sikringsinstrumenter for å redusere konsernets økonomiske risiko, er samlet i konsernfunksjoner.

	Bioenergi		Vindkraft		Vannkraft	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Driftsinntekter eksternt	57 130	58 850	79 240	46 143	702 318	264 762
Driftsinntekter internt	0	0	0	0	515	539
Andel av resultat i FK og TS	0	0	0	0	0	0
Driftsinntekter totalt	57 130	58 850	79 240	46 143	702 834	265 301
Energikjøp/varekjøp	17 968	14 598	13 071	12 156	28 238	16 561
EBITDA	16 633	24 067	56 014	27 360	693 604	232 625
Driftsresultat	3 418	11 073	43 819	14 614	681 659	221 321
Finansinntekter	13	9	112	31	15 825	-274
Finanskostnader	3 540	3 418	2 679	6 214	1 137	21 351
Resultat før skattekostnad	-109	7 663	41 252	8 432	696 346	199 696
Skattekostnad	-205	1 687	2 507	1 182	374 196	128 077
Resultat	96	5 976	29 170	7 249	322 151	71 620
Avskrivninger varige driftsmidler	13 215	13 259	12 195	13 708	11 945	11 304
Eiendeler	265 743	277 221	267 573	276 933	1 039 462	1 120 941
Gjeld	11 146	129 887	36 496	90 588	920 944	563 150
Investeringer driftsmidler	6 309	4 551	0	0	3 417	11 299
Investeringer i FKV og TK	0	0	0	0	0	0

	Å Energi		Vekst og utvikling		Innovasjon	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Driftsinntekter eksternt	0	0	0	0	0	0
Driftsinntekter internt	0	0	0	0	0	0
Andel av resultat i FK og TS	4 223 517	156 818	26 430	2 216	0	0
Driftsinntekter totalt	4 223 517	156 818	26 430	0	0	0
Energikjøp/varekjøp	0	0	0	0	0	0
EBITDA	4 223 517	156 818	26 430	2 216	0	0
Driftsresultat	4 223 517	156 818	26 430	2 216	0	0
Finansinntekter	0	0	0	0	0	0
Finanskostnader	0	0	0	0	0	0
Resultat før skattekostnad	4 223 517	156 818	26 430	2 216	0	0
Skattekostnad	0	0	0	0	0	0
Resultat	4 223 517	156 818	26 430	2 216	0	0
Avskrivninger varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Eiendeler	5 931 260	1 701 098	803 892	190 295	54 453	8 670
Gjeld	0	0	0	0	0	0
Investeringer driftsmidler	0	0	0	0	0	0
Investeringer i FKV og TK	0	0	80 413	92 652	6 000	0

	Konsernfunksjoner		Eliminering		Konsern	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Driftsinntekter eksternt	1 549	2 358	0	0	840 238	372 113
Driftsinntekter internt	769	932	-1 285	-1 470	0	0
Andel av resultat i FK og TS	0	0	0	0	4 249 946	159 034
Driftsinntekter totalt	2 318	3 290	-1 285	-1 470	5 090 184	531 147
Energikjøp/varekjøp	0	0	0	0	59 278	43 315
EBITDA	-23 498	-14 395	-105	0	4 992 595	426 475
Driftsresultat	-25 288	-16 178	-105	0	4 953 449	387 648
Finansinntekter	47 200	40 978	-3 975	-3 975	59 174	36 770
Finanskostnader	83 806	73 347	-3 975	-3 975	87 188	100 356
Resultat før skattekostnad	-61 894	-48 547	-105	0	4 925 436	324 062
Skattekostnad	-4 313	-12 355	0	0	381 760	118 591
Resultat	-57 582	-36 192	-105	0	4 543 676	205 471
Avskrivninger varige driftsmidler	1 790	556	0	0	39 146	38 827
Eiendeler	190 268	19 927	0	0	8 552 650	3 595 085
Gjeld	1 036 746	1 023 121	0	0	2 005 332	1 806 747
Investeringer driftsmidler	1 242	0	0	0	10 968	15 850
Investeringer i FKV og TK	0	0	0	0	86 413	92 651

	Norge		Sverige		Baltikum		Totalt	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Driftsinntekter	5 022 723	499 897	67 461	31 249	0	0	5 090 184	531 147
Eiendeler	7 725 456	3 279 459	179 292	196 409	647 902	119 217	8 552 650	3 595 085
Investeringer	97 381	15 850	0	0	0	92 652	378 392	108 501

Informasjon om viktige kunder:

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

Note 5 Styring av kapitalstruktur

Kapitalstyringen skal sikre konsernets finansielle handlegfrihet på kort og lang sikt. Det er en målsetning å ha en finansiell struktur som gjennom soliditet og kontantstrøm sikrer en god langsiktig kredittverdighet, som vil kunne gi tilgang på likviditet med gode betingelser. Tilgjengelig likviditet skal til enhver tid minst dekke rentekostnader de kommende 12 måneder. Konsernets likviditetsreserve, utover kontanter og kontantekvivalenter, består av en ubenyttet langsiktig trekkfasilitet. Konsernet benytter i hovedsak bank og obligasjonsmarkedet som lånekilder. Vardar har i tillegg ansvarlig lån fra Viken fylkeskommune (tidligere Buskerud fylkeskommune), som fram

til 01.01.2020 var A-aksjonær i selskapet. Det ansvarlige lånet blir i kapitalstyringen sett på som egenkapital på grunn av sin struktur og avdragsfrihet.

Det legges opp til en forfallstruktur på låneporteføljen som skal sikre handlegfrihet også i perioder hvor det kan være mer utfordrende å få finansiering i markedene. Ekstern opplåning skjer hovedsakelig i morselskapet, og kapitalbehov i datterselskaper dekkes normalt gjennom innskudd av egenkapital og interne lån. Kapitalstruktur i datterselskapene tilpasses forretningsmessige, juridiske og skattemessige hensyn. Vardar overvåker kapitalstyringen blant

annet ved å følge utviklingen i egenkapitalandelen, netto rentebærende gjeld og kontantstrøm fra driften.

Gjeldsgraden pr. 31.12.2022 er på 11 %, en reduksjon økning fra 2021 på 15 %. Konsernet vurderes å ha en finansiell posisjon som muliggjør gjennomføring av forestående investeringer og rehabiliteringer.

	2022	2021
Rentebærende langsiktig gjeld	1 364 419	967 550
* hvorav ansvarlig lån	-507 500	-507 500
Sum kortsiktig gjeld	369 888	591 512
Bankinnskudd og kontantekvivalenter	-269 926	-108 718
Netto gjeld eksklusive ansvarlig lån	956 881	942 843
Netto gjeld inklusive ansvarlig. lån	1 464 381	1 450 343
Totalkapital	8 552 650	3 595 085
Gjeldsgrad	11%	26 %
Gjeldsgrad inkl. ansvarlig lån	17%	40 %

Note 6 Markedsrisiko

Vardar driver virksomhet som innebærer risiko på mange områder, og har en helhetlig tilnærming til konsernets markedsrisiko. Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og evne, kompetanse og soliditet. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter for konsernet, og styre risiko mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at konsernets målsettinger oppnås. Hovedsakelig er konsernets ulike forretningsområder eksponert for risiko knyttet til prisutviklingen i kraftmarkedet og framtidig produksjonsvolum, herunder klimarisiko. Dette er nærmere beskrevet i denne noten, mens finansiell risiko beskrives i note 7.

Markedsrisiko for Vardar er i alt vesentlig knyttet til utviklingen i kraftpriser og produksjonsvolum. Begge faktorene påvirkes av klima, herunder vær og nedbør, mens kraftprisene i tillegg påvirkes av produksjon, forbruk og overføringskapasitet. Kraftprisene påvirkes også av utvikling i prisen på alternative energikilder som olje, kull og gass. Vardar har et rammeverk for styring av risikoen knyttet til kraftpris, mens risikoen knyttet til kraftproduksjon først og fremst skjer gjennom optimalisering av energidisponering for vannkraftproduksjonen. For vindkraft velges ulike geografiske områder, turbiner og søken etter høy tilgjengelighet for å redusere produksjonsrisikoen. Volumrisikoen gjelder for

hele produksjonsporteføljen. Som langsiktig eier bør det i gjennomsnitt over tid oppnås et produksjonsvolum som tilsvarer midlere årsproduksjon, men endringer fra år til år vil gi variasjoner i det økonomiske resultatet. I kapitaliseringen av konsernet tas det høyde for at resultatet i et enkelt år kan bli svakere som følge av svingninger i produksjonsvolum.

Vardar er direkte utsatt for klimaendringer, ettersom endringer i vær og nedbør både vil endre gjennomsnittlig produksjon fra vann- og vindkraftverk, samt øke svingningene i kraftpriser. I tillegg vil overgangen til en lavutslippsøkonomi medføre omfattende politiske, juridiske, teknologiske og markedsmessige endringer, med potensiale til å ha betydelig innvirkning på Vardar sine inntekter.

Vardars rammeverk for styring av risiko knyttet til endring i kraftpris omfatter hele produksjonsporteføljen, og skal sikre et minimum av kontantstrømmer fra disse virksomhetene med en tidshorisont på inntil 5 år. For å oppnå ønsket risikoreduserende effekt benyttes standardiserte derivatprodukter, som futures og forward kontrakter. Sikringshandelen gjøres hovedsakelig bilateralt med motparter som anses å ha lav likviditetsrisiko. Rammene for handel overvåkes kontinuerlig, og risiko rapporteres jevnlig til ledelse og styre.

Segmentet bioenergi er eksponert for usikkerhet i salgspris til kunder, da prisen i henhold til konsesjon skal være lavere enn konkurrerende energibærer på kontraktsinngåelse. Dette betyr at prisen er følsom for endringer i kraftpris, nettleie, og offentlige avgifter knyttet til energi. Strategien om å ha en kundeportefølje med både fast og flytende salgspris demper denne risikoen noe.

2022 har vært et år med høye kraftprisene som følge av en lav magasinfylling og lite nedbør i deler av Norge og Europa, i tillegg til den

geopolitiske uroen i Europa. Som følge av Vardarkonsernets totale sikringsstrategi hensyntatt eierskap i tilknyttede selskap, og endringer i kraftbeskatningen som har skjedd i Norge i løpet av 2022, gjenspeiles ikke de ekstreme kraftprisene fullt ut i konsernets resultat etter skatt.

Vardar benytter sikringsbokføring for egne derivater som inngås for å redusere markedsrisikoen knyttet til endringer i kraftpris. Dette er nærmere beskrevet i note 10.

Note 7 Finansiell risiko

Overordnet finansiell risiko knytter seg til selskapets belåning, der mye gjeld representerer høy finansiell risiko. Vardar har moderat belåning i forhold til sine eiendeler og løpende inntekter fra disse.

Øvrig finansiell risiko er knyttet til valuta, renter, likviditet, kreditt og kapitalstyring. Styret har gitt klare rammer for risikostyring, og det er etablert strategier, systemer og rapporteringsrutiner for en samlet risikostyring innen konsernet. Formålet med risikostyringen er å skape større grad av forutsigbarhet i kontantstrømmene de nærmeste årene og sikre verdier i balansen. Den skal redusere risiko, støtte opp om verdiskapning og gi en solid finansiell plattform.

Risikostyringen innebærer blant annet bruk av derivater. Sikringer knyttet til minimering av valutarisiko og renterisiko sikringbokføres. Dette er nærmere beskrevet i note 10.

Valutarisiko

Konsernet har en betydelig andel av sine løpende kraftinntekter i euro og verdier i balansen knyttet til euro og svenske kroner. Dette medfører en valutarisiko. Konsernet har en sikringsstrategi der eiendeler og kraftinntekter som er knyttet til fremmed valuta

blir sikret med valutaterminer og gjeldsposter i tilsvarende valuta. Dermed reduseres risikoen knyttet til reduserte inntekter og verdifall på eiendeler ved en styrking av den norske kronen mot fremmed valuta.

Vardar har et styregodkjent rammeverk for fremtidig sikring av euro knyttet til inntekter fra kraftsalget. Det er vedtatt en tidshorison på 5 år for valutasikringer, der samlet sikringsgrad for perioden skal ligge mellom 25 – 70 %.

Tabellen under viser sensitivitet på markedsverdi ved endring i valutakurs med +/- ti prosentpoeng. Alle andre variabler er holdt konstant. Netto kraftsalg vil påvirkes gjennom endring av euro/nok kurs som følger på henholdsvis resultat og utvidet resultat som vist i tabellen under. Markedsverdien på valutaderivater er nåverdien av fremtidige forventede betalinger. De forventede fremtidige betalingene endrer seg like mye ved en styrking av den norske kronen som ved en svekkelse. Ved en endring i valutakurs endres også diskonteringsrentene for beregning av nåverdien av de fremtidige forventede betalingene. Et fall i diskonteringsrenten gir et større utslag på markedsverdien enn en tilsvarende økning i diskonteringsrenten.

Valutasensitivitet	Markedsverdi	Endring i valutakurs (%)		Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapitalen
		10 %	0 %		
2022	-13 688	10 %	0 %	0	-40 309
		0 %	0 %	0	40 414
		-10 %	0 %	0	40 414
2021	-24 216	10 %	0 %	0	-23 550
		0 %	0 %	0	24 192
		-10 %	0 %	0	24 192

Renterisiko

Renterisikoen er knyttet til endringer i fremtidig rentenivå, og påvirker først og fremst nivået på konsernets fremtidige rentekostnader, og dermed evnen til å betjene låneforpliktelsene. For å motvirke denne risikoen har Vardar en blanding av fast og flytende rente i sin låneportefølje. Konsernet har rammer for sikring knyttet til durasjon. Durasjon er den gjennomsnittlige løpetiden på sikringsinstrumentet når en tar hensyn til både rentebetaling og tilbakebetaling av lånet. Konsernets rammer på rentesikring innebærer at sikringsporteføljen skal ha en durasjon på mellom 1 og 5 år, hvorav 30-70 % av selskapets totale gjeld skal ha en durasjon på ett år eller mer.

Tabellen under viser sensitivitet på markedsverdi ved endring i markedsrente med

+/- ett prosentpoeng, hensyntatt rentebindinger, for alle rentebærende eiendeler og forpliktelser i konsernet. Alle andre variabler er holdt konstant. Netto finans vil påvirkes gjennom endring av den flytende renten som følger på henholdsvis resultat og utvidet resultat som vist i tabellen under. Markedsverdien på rentederivater er nåverdien av fremtidige forventede betalinger. De forventede fremtidige betalingene endrer seg like mye ved en økning i markedsrentene som ved et fall i markedsrentene. Ved en endring i markedsrentene endres også diskonteringsrentene for beregning av nåverdien av de fremtidige forventede betalingene. Et fall i diskonteringsrenten gir et større utslag på markedsverdien enn en tilsvarende økning i diskonteringsrenten.

Rentesensitivitet	Markedsverdi	Endring i rentenivået (%)		Effekt på resultat før skatt	Effekt på egenkapitalen
		1 %	0 %		
2022	1 211 928	1 %	0 %	-7 775	36 064
		0 %	0 %	7 775	-42 590
		-1 %	0 %	7 775	-42 590
2021	1 379 030	1 %	0 %	-4 815	57 848
		0 %	0 %	4 815	-68 642
		-1 %	0 %	4 815	-68 642

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko oppstår dersom det ikke er samsvar mellom kontantstrøm og løpende operasjonelle og finansielle forpliktelser. Manglende likvide midler kan føre til brudd på covenants i låneavtaler, kostnader knyttet til forsinket/manglende betaling, samt risiko for å ikke kunne finansiere ønsket vekst og utvikling. Vardar har en god langsiktig finansiering av sin virksomhet gjennom ansvarlig lån fra Viken

fylkeskommune (tidligere eier Buskerud fylkeskommune), samt lån i obligasjonsmarkedet og bankforbindelse. I tillegg har konsernet en trekkfasilitet på 50 millioner kroner for å sikre tilgjengelig likviditet på kort sikt. Konsernet var ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen.

Tabellen viser forfallsprofil på konsernets finansielle forpliktelser. Rentebetaling gjelder nominelle renteutbetalinger etter rentebetingelser pr. 31.12. de aktuelle årene.

Finansielle derivater utover renteswaper er knyttet til prissikring av kraftproduksjonen, jf.

avsnitt over om markedsrisiko. Disse derivatene vil ikke representere noen likviditetsrisiko så lenge konsernets kraftverk i all hovedsak er i normal drift, da kraften er solgt til bilaterale motparter med lav risikoprofil.

Finansielle forpliktelser pr. 31.12.22	< 3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Etter 2026	Total
Rentebærende lån	291	873	856 919	0	858 083
Rentebetaling på rentebærende lån	4 350	41 650	119 863	0	165 863
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500
Rentebetaling på ansvarlig lån	0	27 913	125 353	136 010	289 275
Leverandørgjeld	14 145	0	0	0	14 145
Annen kortsiktig gjeld	117 602	224 433	0	0	342 035
Sum forfall på ikke-derivatived forpliktelser	136 388	294 869	1 102 134	643 510	2 176 900
Derivater	2 385	7 156	8 714	0	18 256
Sum forfall på derivatived forpliktelser	2 385	7 156	8 714	0	18 256
Sum forfall på forpliktelser	138 773	302 025	1 110 848	643 510	2 195 156

Finansielle forpliktelser pr. 31.12.21	< 3 mnd.	3-12 mnd.	1-5 år	Etter 2026	Total
Rentebærende lån	254	295 762	460 050	0	756 066
Rentebetaling på rentebærende lån	2 831	31 285	85 800	0	119 916
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500
Rentebetaling på ansvarlig lån	0	21 096	86 275	21 569	128 940
Leverandørgjeld	42 384	0	0	0	42 384
Annen kortsiktig gjeld	91 258	92 585	0	0	183 844
Sum forfall på ikke-derivatived forpliktelser	136 727	440 729	632 125	529 069	1 738 650
Derivater	34 572	34 696	55 315	65 079	189 662
Sum forfall på derivatived forpliktelser	34 572	34 696	55 315	65 079	189 662
Sum forfall på forpliktelser	171 300	475 425	687 440	594 147	1 928 311

Balanseført verdi/virkelig verdi	2022	2021
Finansielle eiendeler		
Derivater ført som sikringsbokføring		
- Valutabytteavtaler	4 635	0
- Rentebytteavtaler NOK	46 648	34 305
Sum derivatived eiendeler	51 283	34 305
Finansielle forpliktelser		
Derivater ført som sikringsbokføring		
- Valutabytteavtaler	18 256	24 216
- Rentebytteavtaler NOK	0	122 095
- Kraftderivater	0	43 351
Sum derivatived forpliktelser	18 256	189 662

Kredittrisiko

Kredittrisiko er knyttet til risiko for at en motpart ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser. Mangel på oppgjør fra motparter vil føre til at konsernets inntektsstrøm faller bort, og påvirker både konsernets evne til å betjene sine forpliktelser, samt mulighet for ønsket utvikling.

Kundefordringer

Konsernets salg av kraft produsert i Norge går via kraftbørsen Nasdaq, i tillegg til rettighetshavere av kraft fra kraftverkene Usta og Nes. Rettighetshaverne er kommuner i Hallingdal, og disse anses som solide med lav risiko for manglende oppgjør. Handel med finansielle kraftkontrakter gjøres med bilaterale motparter med lav motpartsrisiko.

For vindkraftproduksjonen i Sverige selges denne på kontrakter via anerkjente porteføljeforvaltere, der risikoene for manglende oppgjør reduseres noe ved forpliktelser til samme motpart.

Konsernet selger fjernvarme til slutt kunder. Utestående fordringer vurderes løpende, og eventuelt tap tas over resultatregnskapet. Av konsernets driftsinntekter fratrukket resultat fra tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet utgjør dette forretningsområdet 7

%, og kredittrisikoen anses som liten. For nærmere detaljer om kundefordringene henvises det til note 24.

Ansvarlig lån og andre langsiktige fordringer

I forbindelse med fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS i 2022, ble tidligere ansvarlig lån gitt til Glitre Energi AS på 125 MNOK konvertert til egenkapital.

For oversikt over ansvarlige lån og andre langsiktige fordringer spesifisert pr. motpart, henvises det til note 22.

Forskuddsbetalinger og andre fordringer

Forskuddsbetalinger og andre fordringer består i mindre grad av finansielle eiendeler, hvor kredittrisikoen knyttet til andelen andre kortsiktige fordringer anses uvesentlig. Se note 24 for nærmere beskrivelse av hva regnskapslinjen består av.

Øvrige finansielle instrumenter

Motpartsrisiko for kontanter, rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter reduseres gjennom valg av motparter/banker med høy kredittrating. Konsernets motregningsadgang følger alminnelige regler i norsk lov. Mot finansielle institusjoner er det inngått standardiserte og hovedsakelig bilaterale avtaler for renter og valuta som gir partene motregningsrett, også ved eventuelt mislighold.

Note 8 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter benyttes i stor grad for å sikre verdier og gi større forutsigbarhet i framtidige kontantstrømmer. Disse instrumentene utgjør en stor del av Vardar sin totale balanse, og har vesentlig betydning for konsernets stilling og resultat.

Finansielle instrumenter i driftsaktiviteter

Finansielle instrumenter innenfor driftsaktiviteter består hovedsakelig av konsesjonskraftrettigheter og kontantstrømsikringer i form av valutaterminer og valutabytteavtaler.

Innenfor kraftsalg benyttes finansielle instrumenter for å skape større forutsigbarhet på framtidige kontantstrømmer, der graden av prissikring av framtidig kraftproduksjon styres gjennom vedtatt sikringsstrategi. Da kraftprisen i noterte markeder er i euro, har Vardar mesteparten av sine inntekter fra kraftsalg i euro. De framtidige kraftinntektene i euro sikres gjennom inngåelse av valutaterminer, for å gi større grad av forutsigbare kontantstrømmer i norske kroner. Etter innføring av IFRS 9 er begge disse sikringene definert som kontantstrømsikringer, og tilfredsstiller kravene

til sikringsbokføring. Det vises til note 11 for mer detaljer.

Vardar har rammer for til en viss grad å balansere eiendeler i utenlandsk valuta mot tilsvarende gjeldsposter. Sikringsobjektene er eiendeler i fremmed valuta, eller finansielle låneforhold vurdert til amortisert kost. Dette vil gjøre verdiene i Vardars balanse mindre følsomme for svingninger i kursrelasjonen mellom norske kroner og fremmed valuta. Ved utgangen av 2022 foreligger ingen slike derivater.

Konsernet har finansielle instrumenter i driftsaktiviteter i form av kundefordringer,

leverandørgjeld, annen kortsiktig gjeld, kontanter og kontantekvivalenter etc.

Finansielle instrumenter i finansaktiviteter

Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av obligasjonslån, gjeld til kredittinstitusjoner, ansvarlig utlån og rentebytteavtaler.

Vardar er eksponert for endringer i rentenivået. For å ha større grad av forutsigbarhet på framtidige rentekostnader, har konsernet innført en rentesikringsstrategi og det forventes at sikringsforholdet for nye inngåtte rentebytteavtaler vil kunne dokumenteres opp på en tilfredsstillende måte og sikringsbokføring benyttes.

Finansielle eiendeler og forpliktelser i balansen pr. 31.12.2022 er klassifisert som følger:

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Ansvarlig utlån	0	0	0	0	0	0
Konsekvenskraftrettigheter	0	172 734	0	0	172 734	172 734
Langsiktige derivater	45 405	0	0	0	45 405	45 405
Kortsiktige derivater	5 878			5 878	5 878	5 878
Egenkapitalinstrumenter	0	0	679 280	418	679 698	679 698
Kundefordringer	0	0	0	3 581	3 581	3 581
Kontanter/kontantekvivalenter	0	0	0	269 926	269 926	269 926
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	175 699	175 699	175 699
Sum finansielle eiendeler	51 283	172 734	679 280	449 623	1 352 920	1 352 920

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktige obligasjonslån	0	0	0	440 000	440 000	445 236
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500	451 185
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	416 919	416 919	416 919
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	1 164	1 164	1 164
Langsiktige derivater	5 712	0	0	0	5 712	5 712
Kortsiktige derivater	12 544	0	0	0	12 544	12 544
Andre finansielle forpliktelser	0	0	0	79 915	79 915	79 915
Sum finansielle forpliktelser	18 256	0	0	1 497 329	1 515 585	1 497 609

Finansielle eiendeler og forpliktelser i balansen pr. 31.12.2021 er klassifisert som følger:

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Ansvarlig utlån	0	0	0	125 000	125 000	125 000
Konsesjonskraftrettigheter	0	87 364	0	0	87 364	87 364
Langsiktige derivater	25 175	0	0	0	25 175	25 175
Kortsiktige derivater	9 130			9 130	9 130	9 130
Egenkapitalinstrumenter	0	0	112 083	0	112 083	112 083
Kundefordringer	0	0	0	8 726	8 726	8 726
Kontanter/kontantekvivalenter	0	0	0	108 718	108 718	108 718
Andre finansielle eiendeler	0	0	0	204 847	204 847	204 847
Sum finansielle eiendeler	34 305	87 364	112 083	447 292	681 044	681 044

	Derivater utpekt som sikring	Til virkelig verdi over resultatet	Til virkelig verdi over utvidet resultat	Amortisert kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Langsiktige obligasjonslån	0	0	0	440 000	440 000	474 980
Ansvarlig lån	0	0	0	507 500	507 500	499 806
Langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	20 050	20 050	20 050
Kortsiktig gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	296 017	296 017	296 405
Langsiktige derivater	120 394	0	0	0	120 394	120 394
Kortsiktige derivater	69 268	0	0	0	69 268	69 268
Andre finansielle forpliktelser	0	0	0	101 978	101 978	101 978
Sum finansielle forpliktelser	189 662	0	0	1 365 545	1 555 206	1 582 880

Verdiene i tabellene over vises per eiendel eller forpliktelse, og tar ikke hensyn til sikringsrelasjonene mellom de enkelte postene.

Note 9 Virkelig verdi

Vurdering av virkelig verdi

IFRS 13 krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr. nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi:

- Nivå 1: Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2: Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3: Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi pr. 31.12.22:

Eiendeler pr. 31.12.2022	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Rettigheter konsesjonskraft	0	0	172 734	172 734
Egenkapitalinstrumenter	0	0	679 698	679 698
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	5 878	0	5 878
Langsiktige derivatinstrumenter	0	45 405	0	45 405
Sum eiendeler	0	51 283	852 432	903 715

Forpliktelser pr. 31.12.2022				
Langsiktige derivatinstrumenter	0	5 712	0	5 712
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	12 544	0	12 544
Sum forpliktelser	0	18 256	0	18 256

Tabellen nedenfor viser konsernets endringer i finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3 i virkelig verdi hierarkiet pr. 31.12.22.

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3	Finansielle eiendeler	Finansielle forpliktelser	Total
Inngående balanse 01.01.2022	199 447	0	199 447
Gevinst og tap innregnet over resultatet	-15 940	0	-23 209
Gevinst og tap innregnet over utvidet resultatet	289 101	0	289 101
Tilganger	379 825	0	388 141
Utgående balanse 31.12.2022	852 432	0	852 432

Sensitivitetsanalyse for vesentlige faktorer benyttet i målingen til virkelig verdi nivå 3	Pris +10 %	Pris -10 %
Kraftpris før skatt (konsesjonskraftrettighet)	21 410	-21 410

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi pr. 31.12.21:

Eiendeler pr. 31.12.2021	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Rettigheter konsesjonskraft	0	0	87 364	87 364
Egenkapitalinstrumenter	0	0	112 083	112 083
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	9 130	0	9 130
Langsiktige derivatinstrumenter	0	25 175	0	25 175
Sum eiendeler	0	34 305	199 448	233 752

Forpliktelser pr. 31.12.2021				
Langsiktige derivatinstrumenter	0	120 394	0	120 394
Kortsiktige derivatinstrumenter	0	69 268	0	69 268
Sum forpliktelser	0	189 662	0	189 662

Tabellen nedenfor viser konsernets endringer i finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3 i virkelig verdi hierarkiet pr. 31.12.21.

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3	Finansielle eiendeler	Finansielle forpliktelser	Total
Inngående balanse 01.01.2021	71 175	0	71 175
Gevinst og tap innregnet over resultatet	-7 512	0	-7 512
Gevinst og tap innregnet over utvidet resultatet	50 959	0	50 959
Tilganger	84 827	0	84 827
Utgående balanse 31.12.2021	199 448	0	199 448

Sensitivitetsanalyse for vesentlige faktorer benyttet i målingen til virkelig verdi nivå 3	Pris +10 %	Pris -10 %
Kraftpris før skatt (konsesjonskraftrettighet)	13 133	-13 133

Virkelig verdi av finansielle instrumenter i nivå 1, som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra børser, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs, mens for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter i nivå 2, som ikke handles i et aktivt marked (for eksempel enkelte OTC derivater) bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og baserer seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2. Spesielle verdsettelsesmetoder som brukes til å verdsette finansielle instrumenter inkluderer; Notert markedspris eller handlerpris for tilsvarende instrumenter. Virkelig verdi av rentebytteavtaler er beregnet som nåverdien av estimert fremtidig kontantstrøm basert på observerbare avkastningskurver. Virkelig verdi av forwardkontrakter i fremmed valuta er bestemt ved nåverdien av forskjellen mellom avtalt terminkurs og terminkursen for valutaen på balansedagen multiplisert med kontraktens volum i fremmed valuta. Ved beregning av nåverdi er det benyttet relevant rente på balansedagen.

I nivå 3 benyttes andre teknikker, slik som diskonterte kontantstrømmer, for å fastsette virkelig verdi på de resterende finansielle instrumentene. Målingen av finansielle instrumenter kategorisert i nivå 3 følger nedenfor:

Konsesjonskraftrettighet

For beregning av verdien på konsesjonskraftrettigheten benyttes estimert kraftvolum pr. år, markedsprisen på kraft gitt fra Nasdaq siste handelsdag i året, en estimert selvkostpris på konsesjonskraft, samt en diskonteringsrente på 5 %. Diskonteringsrenten er satt med bakgrunn i forventet avkastning innen vannkraftproduksjon i Norge. Markedspris på kraft gis for 10 år fram i tid. Et snitt av disse årene benyttes som markedspris i hele kalkulasjonsperioden. Både kraftpriser og rente er i realtid. Verdien beregnes til og med 2041, som er sammenfallende med lengden på underliggende avtale. Det henvises til note 9.

Ved beregning av verdi er det

benyttet:	2022	2021
Euro kurs	10,51	9,99
Kraftpris, kr/MWh	659	456

Finansielle eiendeler – EK-instrumenter

Unoterte aksjer klassifisert som finansielle eiendeler måles til virkelig verdi basert på en estimert salgsverdi mellom uavhengige parter.

For regnskapsåret 2021 har det ikke skjedd endringer i virkelig verdi-målingen, som ville medført noen form for overgang mellom de ulike nivåene, og det har ikke forekommet overføringer inn eller ut av nivå 3.

Opplysninger om virkelig verdi for regnskapsposter som ikke måles til virkelig verdi:

Balanseført verdi og virkelig verdi av langsiktige lån	Balanseført verdi		Virkelig verdi	
	2022	2021	2022	2021
Obligasjonslån ¹	440 000	440 000	445 236	474 980
Gjeld til kredittinstitusjoner ²	418 083	316 066	362 155	316 455
Ansvarlig lån ²	507 500	507 500	451 185	499 806

¹ Virkelig verdi av obligasjoner er fastsatt på grunnlag av observerbare transaksjoner. Det vil være begrenset likviditet, samt usikkerhet ved avlesning av markedspris. Obligasjonsgjeld er derfor målt i henhold til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet.

² Gjeld til kredittinstitusjoner og ansvarlig lån er verdsatt til nåverdien av framtidige diskonterte

kontantstrømmer for forpliktelsene med forfallsstruktur og markedsrente som for tilsvarende markeds lån. Postene er dermed målt i henhold til nivå 3 i verdsettelseshierarkiet.

Virkelig verdi av finansielle eiendeler og forpliktelser tilsvarer balanseført verdi ettersom virkningen av diskontering ikke er vesentlig.

Note 10 Regnskapsmessig sikring

Vardar er eksponert for risiko som er nærmere beskrevet i note 6 og 7. Vardar benytter sikringsbokføring for konstantstrømsikring der det er en klar sammenheng mellom sikringsobjekt og sikringsinstrument. Formålet med regnskapsmessig sikringsbokføring er å redusere volatiliteten i resultatregnskapet.

Kraftpriserisiko:

For å avdempe den økonomiske risikoen konsernet er eksponert for gjennom endringer i kraftpriser, kan derivater inngås for sikring av kraftpris. Konsernet har pr. årsslutt ingen inngåtte sikringskontrakter for framtidige år.

Valutarisiko:

Betydelig andel av løpende kraftinntekter knyttes til euro som valuta. Dette medfører risiko for konsernet knyttet til utviklingen av euro i forhold til norske kroner. Det er en klar sammenheng mellom sikringsobjektet som er kraftinntekter i euro, og sikringsinstrumentene som er valutaderivater.

Renterisiko:

For å avdempe den økonomiske risikoen konsernet er eksponert for gjennom endringer i renter, inngås derivater for sikring av rentekostnader. Det er en klar sammenheng mellom sikringsobjektet som er låneforhold, og sikringsinstrumentene som er rentederivater.

Verdiendringer på sikringsderivater føres over utvidet resultat. Ved realisering omklassifiseres verdiendringene, og kraftsalg føres til sikringspris og sikringskurs som foreligger på de enkelte kontraktene ved innføring av sikringsbokføring.

Ineffektivitet måles løpende, og innregnes i resultatregnskapet under driftskostnader som verdiendringer. På grunn av at oppgjørsmålingene for de finansielle valutabytteavtalene er satt opp slik at betaling skjer midt i kvartalet vil det være naturlig at en viss mengde kraftinntekter vil mottas før, og en viss andel etter oppgjørsmålingene for valutabytteavtalene. Ineffektiviteten som oppstår på bakgrunn av forskjell i tidsverdi på kontantstrømmer fra sikringsobjekt og sikringsinstrumentet vil derfor forventes å bidra til en så uvesentlig ineffektivitet at denne er satt til 0. Mengden kraftinntekter i euro som er sikret er også vesentlig lavere enn forventet euro-inntekt fra kraftsalget, slik at det ikke skal være noe fare for ineffektivitet ved at mengden fra sikringsobjektet er lavere enn mengden fra sikringsinstrumentet over kvartalet. Ineffektivitet som kan oppstå på bakgrunn av kredittrisiko knyttet til finansiell motpart er også ansett for å ikke være til stede da alle valutabytteavtalene er inngått med Nordea som finansiell motpart.

Oversikt sikringsbokføring pr. 31.12.2022:

	Nominelt beløp	Balanseverdi Eiendel	Balanseverdi Forpliktelse	Linje i det finansielle regnskapet	Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet
Valutabytteavtaler	540 066	4 635	18 256	Derivat	11 530
Rentebytteavtaler	870 000	46 648	0	Derivat	58 851
Kraftderivater	0	0	0	Derivat	

	Svært sannsynlig kraftsalg	Rentebetalinger
Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet for perioden	11 530	58 851
Kontantstrømsikringsreserve	358	47 036
Akkumulert sikringsgevinst/tap ført over utvidet resultat	358	47 036
Ineffektivitet ført til resultatet	0	0
Linje i det finansielle regnskapet	Verdiendring sikringsinstrumenter	Verdiendring sikringsinstrumenter
Beløp reklassifisert fra utvidet resultat til resultat	39 163	59 526
Linje i det finansielle regnskapet	kraftsalg	finanskostnader

Oversikt sikringsbokføring pr. 31.12.2021:

	Nominelt beløp	Balanseverdi Eiendel	Balanseverdi Forpliktelse	Linje i det finansielle regnskapet	Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet
Valutabytteavtaler	291 667	0	24 216	Derivat	859
Rentebytteavtaler	975 000	34 305	122 095	Derivat	21 719
Kraftderivater	24 020	0	43 351	Derivat	

	Svært sannsynlig kraftsalg	Rentebetalinger
Endring i virkelig verdi benyttet for måling av ineffektivitet for perioden	859	21 719
Kontantstrømsikringsreserve	-11 172	-11 815
Akkumulert sikringsgevinst/tap ført over utvidet resultat	-11 172	-11 815
Ineffektivitet ført til resultatet	-378	-
Linje i det finansielle regnskapet	Verdiendring sikringsinstrumenter	Verdiendring sikringsinstrumenter
Beløp reklassifisert fra utvidet resultat til resultat	-9 712	4 534
Linje i det finansielle regnskapet	kraftsalg	finanskostnader

Note 11 Salgsinntekter og energikjøp

2022	Bioenergi	Vindkraft	Vannkraft	Konsernfunksjoner	Konsern
Spotpris	34 381	77 795	664 558		776 734
Fastpris	21 743				21 743
Konsesjons-, avtale- og erstatningskraft			28 137		28 137
Sertifikater og opprinnelsesgarantier		1 194	9 623		10 817
Salg av tjenester, øvrige	1 007	252	515	2 318	5 111
Eliminering				-1 285	-1 285
Sum inntekter	57 131	79 240	702 834	1 033	840 238
Kjøp kraft	-17 968	-13 071	-28 238		-59 278
Netto	39 162	66 169	674 595	1 033	780 960

2021	Bioenergi	Vindkraft	Vannkraft	Konsernfunksjoner	Konsern
Spotpris	42 763	44 687	229 721		317 171
Fastpris	14 944				14 944
Konsesjons-, avtale- og erstatningskraft			33 706		33 706
Sertifikater og opprinnelsesgarantier		1 316	1 336		2 652
Salg av tjenester, øvrige	1 143	139	539	3 290	5 111
Eliminering			-539	-932	-1 470
Sum inntekter	58 850	46 143	264 397	2 353	372 113
Kjøp kraft	-14 598	-12 156	-16 561		-43 315
Netto	44 252	33 986	247 835	2 353	328 798

Se note 24 for informasjon om kundefordringer og kontraktseideler.

Note 12 Driftsrelaterte verdiendringer

	2022	2021
Konsesjonskraftrettigheter	101 310	32 788
Finansiell kraftportefølje	43 351	-38 588
Derivater, herunder valutaterminer	145 032	62 358
Sum verdiendringer	289 694	56 558
Realiserte derivater	73 398	-3 233
Verdiendringer over resultat	126 063	-24 377
Verdiendringer over utvidet resultat før skatt	90 233	28 947

Konsesjonskraftrettigheter

Rettigheter konsesjonskraft er kjøpt av Viken fylkeskommunes (tidl. Buskerud fylkeskommune) rett til sekundæruttak av konsesjonskraft for en periode på 40 år,

gjeldende fra og med 2001. Volumet var på 69 GWh i 2022, og varierer fra år til år med kommunene Hol og Nore og Uvdal sitt behov for kraft.

	2022	2021
Balanseført verdi konsesjonskraftrettigheter		
Balanseført verdi 01.01.	87 363	62 088
Realisert	-15 940	-7 512
Verdiendring	101 310	32 788
Balanseført verdi 31.12.	172 734	87 363

Note 13 Lønnskostnader og godtgjørelser

	2022	2021
Lønn	17 547	17 741
Godtgjørelse til styret	810	790
Arbeidsgiveravgift	3 095	3 039
Pensjonskostnader	6 408	4 613
Andre personalkostnader	1 097	755
Aktiverte lønnskostnader	-736	-1 063
Sum lønns- og personalkostnader	28 222	25 876

Gjennomsnittlig antall årsverk 18 18

Ytelser til ledende ansatte 2022	Fastlønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad	Lån fra selskapet
Robert Olsen, konsernsjef	2 362	153	1 684	0
Iren Bogen, økonomisjef	1 896	135	710	0
Kristin Ankile, direktør Vindkraft	1 609	16	285	250
Godtgjørelse til styret og revisjonsutvalget 2022				
Styreleder				233
Styrets nestleder				175
Tre styremedlemmer ¹⁾				385
Godtgjørelse til revisjonsutvalget				18
Sum				810

¹⁾ Det er utbetalt TNOK 125 til hver av disse medlemmene.

Revisor	2022	2021
Kostnadsført godtgjørelse til konsernrevisor fordeler seg slik eksklusiv mva.:		
-lovpålagt revisjon	635	570
-andre attestasjonstjenester	75	12
-skatterådgivning	242	171
-annen bistand	97	77
Sum godtgjørelse til konsernrevisor	1 049	829

Kostnadsført godtgjørelse til andre revisorer fordeler seg slik eksklusiv mva.:

-lovpålagt revisjon	112	64
-skatterådgivning	0	0
-annen bistand	0	0
Sum godtgjørelse til andre revisorer	112	64

Vardars lønnspolicy er å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende. Styret fastsetter lønn til konsernsjef, med bakgrunn i generell lønnsutvikling, lederlønnsutvikling i bransjen og prestasjoner. Lønnsjustering er 1. juli hvert år.

Godtgjørelse til øvrige ledende ansatte i konsernet behandles og avgjøres av konsernsjef. I forbindelse med fastsettelse av

godtgjørelse til den enkelte skal det vurderes generell lønnsutvikling for tilsvarende stillinger, lønnsutvikling i andre selskaper Vardar har eierposisjoner i, samt den enkelte ansattes prestasjoner i forhold til forventninger. Virkningstidspunkt for eventuell lønnsjustering er enten 1. juli eller 1. november. Lederløns politikken som er beskrevet ovenfor er den som har vært effektiv i 2022 og det er også denne som vil bli lagt til grunn i 2023.

Når det gjelder tilleggsytelser utover ordinær lønn, omfattes alle ansatte i Vardar konsern av en ytelsesbasert pensjonsordning. Videre har samtlige ansatte kollektiv ulykkesforsikring og gruppelevsforforsikring. Konsernsjef og økonomisjef har i tillegg en driftspensjonsavtale som gir rett til en samlet pensjon tilsvarende 12G når det inkluderes ytelser fra folketrygden og bedriftens tjenestepensjon. Konsernsjef har rett til uttak av alderspensjon fra selskapet fra fylte 65 år. Konsernsjef og økonomisjef har en fri bilordning innenfor en kostpris som tilsvarer henholdsvis TNOK 700 / TNOK 500 for 2022.

Telefon/mobiltelefon, 1–2 avisabonnement, samt internett for hjemmekontor dekkes av arbeidsgiver for alle ledende ansatte. Ledende ansatte har en ordning med kombinasjon av etterlønn og lønnsgaranti som økonomisk sikkerhet i forbindelse med

avslutning av arbeidsforholdet. For konsernsjef innebærer dette en etterlønn på 12 måneder. For øvrige ledende ansatte er totalrammen 18 måneder. Det er bare ved arbeidsgivers avslutning av arbeidsforholdet eller ved omfattende strukturelle endringer at disse ordningene kan komme til anvendelse.

Vardar har ytt lån til noen ledende ansatte som forrentes etter den rente som Stortinget fastsetter for lån fra arbeidsgiver.

Ansatte i Vardar deltar i styret i datterselskaper. Det betales ikke styrehonorar for slikt engasjement.

Det foreligger ikke andre tilleggsytelser til ledende ansatte og heller ingen variable elementer i godtgjørelsen.

Note 14 Pensjoner

Morselskapet og datterselskaper i konsernet som hører hjemme i Norge, er pliktig å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningen tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har ytelsesbasert ordning basert på forventet sluttlønn som gir medlemmene i ordningen garantert nivå på utbetalingene ut levetiden, og er forsikret gjennom Viken

pensjonskasse. Ordningen omfatter 74 ansatte og tidligere ansatte, og inkluderer også AFP. Innbetalinger til AFP-ordninger kostnadsføres løpende som om det var en innskuddsordning. Det forventes ikke oppgjør av ordningen de nærmeste 12 månedene. I tillegg har konsernet en usikret driftspensjonsavtale for konsernsjef og økonomisjef. Denne er nærmere beskrevet i note 13.

	2022		2021	
	<i>Sikret ordning</i>	<i>Usikret ordning</i>	<i>Sikret ordning</i>	<i>Usikret ordning</i>
<i>Pensjonskostnad</i>				
Årets pensjonskostnad	3 437	3 001	2 635	2 622
<i>Pensjonsforpliktelse</i>				
Beregnete pensjonsforpliktelser	86 373	38 875	90 245	38 458
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-78 205	0	-77 788	0
Arbeidsgiveravgift	1 046	5 481	1 631	5 423
Netto pensjonsforpliktelser i balansen	9 215	44 356	14 088	43 880
<i>Økonomiske forutsetninger;</i>	2022		2021	
Diskonteringsrente	3,00 %		1,90 %	
Årlig lønnsvekst	3,50 %		2,75 %	
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	3,25 %		2,00 %	
Årlig pensjonsregulering	2,60 %		1,75 %	
Antatt langsiktig avkastning	3,00 %		1,90 %	
Forutsetning for dødelighet	K2013		K2013	

Ved beregning av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse er en rekke forutsetninger lagt til grunn. Diskonteringsrenten er fastsatt på grunnlag av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Lønnsøkning, pensjonsregulering og G-

regulering er basert på Regnskapsstiftelsens anbefaling, og en forventet langsiktig inflasjon på 1,5 %. Risikotabellen for dødelighet, K2013, er basert på beste estimat for populasjonen i Norge.

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året:	2022	2021
Pensjonsforpliktelse 1. januar	120 001	107 883
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	4 719	3 949
Rentekostnad	2 428	1 971
Estimatendringer	7 812	8 057
Utbetalte ytelser	-2 516	-1 859
Pensjonsforpliktelse 31.12	132 445	120 001

Endring i pensjonsmidlenes virkelige verdi:		
Virkelig verdi på pensjonsmidler pr. 1. januar	77 945	73 439
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1 478	1 292
Estimatendringer	-157	2 563
Totale tilskudd	2 937	2 510
Totale utbetalinger fra fond	-2 516	-1 859
Virkelig verdi på pensjonsmidler pr. 31.12	79 687	77 945
Faktisk avkastning på pensjonsmidler	-7,48 %	10,2 %

Aktiva allokering pensjonsmidler;		
Investering som holdes til forfall	0,00 %	0,00 %
Utlån og fordringer	4,3 %	4,4 %
Aksjer og andeler	49,3 %	46,4 %
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	46,5 %	49,2 %

Netto pensjonskostnad framkommer på følgende måte:

Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4 719	3 949
Rentekostnad	2 405	1 955
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-1 482	-1 298
Arbeidsgiveravgift	796	650
Sum pensjonskostnad	6 437	5 257

Sensitivitet i beregningen av pensjonsforpliktelsen ved endring i forutsetningene:

Sensitivitetsanalysen er utarbeidet ved å endre en av de aktuarielle forutsetningene og samtidig holde de øvrige forutsetningene uendret. Faktiske resultater kan i vesentlig grad avvike fra disse estimatene.

Tabellen viser brutto pensjonsforpliktelse og endring i aktuarielle gevinster som føres over utvidet resultat ved endring av forutsetningene med +/- 1 %.

Endring i prosentpoeng	Diskonteringsrente		Årlig lønnsvekst		Årlig pensjonsregulering	
	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %	+ 1 %	- 1 %
Pensjonsforpliktelse	-14 %	18 %	17 %	-14 %	10 %	-9 %
Periodens netto pensjonskostnad	-20 %	28 %	27 %	-20 %	12 %	-10 %

Risikovurdering

Gjennom ytelsesbaserte ordninger er konsernet påvirket av en rekke risikoer som følge av usikkerhet i forutsetninger og fremtidig utvikling. De mest sentrale risikoene er beskrevet her:

Forventet levetid

Konsernet har påtatt seg en forpliktelse til å utbetale pensjon for de ansatte livet ut. Dermed vil en økning i forventet levealder blant medlemsmassen medføre en økt forpliktelse for selskapet.

Avkastningsrisiko

Konsernet blir påvirket ved en reduksjon i faktisk avkastning på pensjonsmidlene, som vil

medføre økt forpliktelse for selskapet, da avkastning på midlene ikke er tilstrekkelig for å innfri forpliktelsen.

Inflasjon- og lønnsvekstrisiko

Konsernets pensjonsforpliktelse har risiko knyttet til både inflasjon og lønnsutvikling, selv om lønnsutvikling er nært knyttet til inflasjonen. Høyere inflasjon og lønnsutvikling enn hva som er lagt til grunn i pensjonsberegningene, medfører økt forpliktelse for konsernet. Vektet gjennomsnittlig durasjon på konsernets pensjonsforpliktelse pr. 31.12.2021 er 13,57 år, og har følgende forventede forfallsstruktur:

	Beløp	Prosent av brutto pensjonsforpliktelse
Under 1 år	2 413	4,42 %
1-2 år	2 324	4,26 %
2-3 år	2 471	4,53 %
3-4 år	2 753	5,04 %
Mer enn 5 år	44 636	81,76 %
Totalt	54 497	100,00 %

Note 15 Høyprisbidrag og andre driftskostnader

	2022	2021
Produksjonskostnader	25 815	36 346
Konsulentonorarer	18 643	7 677
Reisekostnader	326	90
Eiendomsskatt	19 532	10 180
Høyprisbidrag	34 274	0
Vedlikehold	7 751	7 737
Andre driftskostnader	5 057	6 256
Sum høyprisbidrag og andre driftskostnader	111 398	68 286

Note 16 Finansielle poster

	2022	2021
Renteinntekter	19 235	7 209
Agio	39 939	30 836
Sum finansinntekter	59 174	38 045
Rentekostnader	53 901	60 382
Disagio	33 286	38 941
Andre finanskostnader	0	1 033
Finansielle verdiendringer	0	1 276
Sum finanskostnader	87 188	101 632
Sum finansposter	-28 013	-63 586

Note 17 Skatt

Skattekostnad	2022	2021
Betalbar skatt	52 064	0
Betalbar grunnrenteskatt	212 039	5 844
Endring utsatt skatt	142 419	42 709
Endring utsatt skatt over utvidet resultat	-24 838	13 588
For mye/lite avsatt i fjor	76	1 055
Sum skattekostnad	381 760	118 591

Skatten på resultat før skatt avviker fra det beløpet som hadde framkommet dersom konsernets gjennomsnittlige skattesats hadde vært benyttet.

Differansen er forklart som følger:	2022	2021
Skatt etter nominell sats*	1 083 136	71 268
Grunnrenteskatt	212 039	80 754
Skatt på utdeling fra datterselskap	795	467
Resultat tilknyttet selskap/felles kontrollert virksomhet	-934 988	-34 987
Endring skattesats	22 709	0
Skattefrie inntekter hvor skatt er ved utdeling og ikke fradragsberettigede kostnader	-1 930	1 089
Sum skattekostnad	381 760	118 591

*Som følge av at konsernet opererer i flere land, er skatt beregnet med ulike nominelle satser, herunder 20,6 % i Sverige og 22 % i Norge.

Resultat før skattekostnad	4 925 436	324 062
Gjennomsnittlig skattesats	7,75 %	36,60 %

Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:	2022	2021
Betalbar skatt	3 688	0
Betalbar grunnrenteskatt	212 039	80 754
Betalbar naturressursskatt	8 706	8 978
Sum betalbar skatt i balansen	224 433	89 732

Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt ved oppgjør og dersom den

utsatte skatten er til samme skattemyndighet. Følgende beløp har blitt nettoført:

Utsatt skatt i balansen	2022	2021
Utsatt skattefordel		
Utsatt skattefordel som reverseres senere enn 12 måneder	17 438	121 945
Utsatt skattefordel som reverseres innen 12 måneder	0	0
Sum	17 438	121 945
Utsatt skatt		
Utsatt skatt som reverseres senere enn 12 måneder	230 647	191 269
Utsatt skatt som reverseres innen 12 måneder	-1 467	0
Sum	229 180	191 269
Sum netto utsatt skatt	211 742	69 324
Endring i balanseført utsatt skatt:		
Balanseført verdi 1. januar	69 324	26 615
Resultatført i perioden	120 160	37 832
Endring utsatt skatt over utvidet resultat	21 542	4 872
Valutaomregning	717	4
Balanseført verdi 31. desember	211 743	69 324

Endring i utsatt skattefordel og utsatt skatt:

	Driftsmidler og immaterielle eiendeler	Fordringer	Derivater og andre rettigheter	Underskudd til fremføring	Pensjoner	Sum
Utsatt skattefordel						
Pr 1. januar 2021	3 852	0	39 408	104 530	10 252	158 039
Resultatført i perioden	805	0	-17 770	-14 757	506	-31 218
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	12 541	-19 412	1 995	-4 876
Pr 31. desember 2021	4 657	0	34 178	70 362	12 753	121 945
Resultatført i perioden	1 002	0	-14 327	-69 645	724	-82 247
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	-19 851	-717	-1 691	-22 259
Pr 31. desember 2022	5 659	0	0	0	11 786	17 438

	Derivater og andre rettigheter	Fin. Anleggsmidler	Gevinst og tapskonto	Driftsmidler og imm. eiendeler	Sum
Utsatt skatt					
Pr 1. januar 2021	0	10 171	103	174 385	184 885
Resultatført i perioden	0	-1 408	-25	8 049	6 616
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	0	0	0
Pr 31. desember 2021	0	8 763	78	182 434	191 269
Resultatført i perioden	7 266	-311	-16	30 973	37 912
Skatt innregnet i utvidet resultat	0	0	0	0	0
Pr 31. desember 2022	7 266	8 452	62	213 406	229 180

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen. Som følge av at konsernet opererer i flere land, er utsatt skatt beregnet med ulike nominelle satser, herunder 20,6 % i

Sverige, og 22 % i Norge. Det er avsatt grunnrenteskatt på midlertidige forskjeller knyttet til driftsmidler i kraftproduksjon på 47,4 %.

Note 18 Immaterielle eiendeler

	Fallrettigheter	Konsesjonsrettigheter	Sum
2022			
Balanseført verdi 01.01.22	3 142	14 797	17 940
Årets avskrivninger	0	-1 345	-1 345
Balanseført verdi 31.12.22	3 142	13 452	16 594
Pr. 31. desember 2022			
Anskaffelseskost	3 142	26 903	30 045
Akkumulerte avskrivninger	0	-13 451	-13 451
Balanseført verdi 31.12.22	3 142	13 452	16 594
Levetid	Ubestemt	20 år	
Avskrivningsmetode		Lineær	

2021	Fall-rettigheter	Konsesjons-rettigheter	Sum
Balanseført verdi 01.01.21	3 142	16 142	19 285
Årets avskrivninger	0	-1 345	-1 345
Balanseført verdi 31.12.21	3 142	14 797	17 940

Pr. 31. desember 2021

Anskaffelseskost	3 142	26 903	30 045
Akkumulerte avskrivninger	0	-12 106	-12 106
Balanseført verdi 31.12.21	3 142	14 797	17 940
Levetid	Ubestemt	20 år	
Avskrivningsmetode		Lineær	

Immaterielle eiendeler er knyttet til kraftanleggene Usta og Nes (segmentet Vannkraft) gjennom fallrettigheter og avtalekraft, klassifisert som konsesjonsrettighet.

Det gjennomføres årlig en ekstern verddivurdering fra en uavhengig tredjepart,

hvor hvert enkelt segment verdsettes. Vurderingene har blitt gjort siden årsregnskapet 2010, og alle beregninger har vist at verdien på kraftverkene Usta og Nes ligger betydelig over bokførte verdier. Det er derfor ikke identifisert noen nedskrivningsindikatorer og følgelig ikke foretatt egne nedskrivningsvurderinger av disse eiendelene.

Note 19 Varige driftsmidler

	Driftsløsløre, maskiner, inventar	Fjernvarmeanlegg	Vindkraftanlegg	Vannkraftanlegg	Anlegg under utførelse	Bruksrettighet	Sum
Balanseført verdi							
01.01.22	1 371	238 383	220 378	574 142	56 790	19 744	1 110 808
Tilgang	2 582	6 207	0	0	6 768	0	15 557
Avgang	-192	0	0	0	0	0	-192
Overføring	0	-4 588	0	54 271	-58 859	0	0
Årets avskrivninger	-483	-13 097	-12 265	-10 600	0	-1 518	-37 963
Omregningsdifferanser	0	0	-4 901	0	0	0	-4 901
Balanseført verdi							
31.12.22	3 277	231 586	203 212	617 813	4 699	18 226	1 078 812
Anskaffelseskost	5 278	409 098	328 450	784 087	4 700	24 297	1 555 909
Akkumulerte avskrivninger	-2 001	-154 351	-96 225	-166 274	0	-6 071	-424 922
Akkumulerte nedskrivninger	0	-23 160	-29 012	0	0	0	-52 172
Balanseført verdi							
31.12.22	3 277	231 586	203 212	617 813	4 699	18 226	1 078 812
Avskrivningsprosent	10-30 %	1,7 -10 %	4-5 %	0,7-2,5 %		4-18 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		Lineær	

Nedskrivningstest for varige driftsmidler

I henhold til IAS 36 skal verdiene på anleggsmidler nedskrives dersom det forventes et varig verdifall. Ved utgangen av 2022

foreligger det ingen indikatorer på verdifall i konsernets anleggsmidler.

Balanseverdier pr. 31.12.2021:

2021	Driftsløsøre, maskiner, inventar mv.	Fjernvarme- anlegg	Vindkraft- anlegg	Vannkraft- anlegg	Anlegg under utførelse	Bruks- rettighet	Sum
Balanseført verdi							
01.01.21	1 847	246 617	187 962	283 873	45 719	21 262	1 087 279
Tilgang	0	4 551	0	228	11 071	0	15 850
Avgang	0	0	0	0	0	0	0
Årets avskrivninger	-476	-12 784	-12 746	-9959	0	-1 518	-37 482
Omregningsdifferanser	0	0	45 162	0	0	0	45 162
Balanseført verdi							
31.12.21	1 371	238 383	220 378	574 142	56 790	19 744	1 110 808
Anskaffelseskost	2 889	402 891	333 350	729 816	56 790	24 297	1 550 033
Akkumulerte avskrivninger	-1 518	-141 254	-83 960	-155 674	0	-4 553	-386 959
Akkumulerte nedskrivninger	0	-23 253	-29 012	0	0	0	-52 265
Balanseført verdi							
31.12.21	1 371	238 383	220 378	574 142	56 790	19 744	1 110 808
Avskrivningsprosent	10-30 %	1,7 -10 %	4-5 %	0,7-2,5 %		4-18 %	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		Lineær	

Note 20 Investering i felleskontrollert driftsordning

Tabellen under viser konsernets investeringer i felleskontrollerte driftsordninger. Konsernet innregner deres relative andel av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader.

Eiendel	Land	Virksomhet	Eierandel	Stemmeandel
Usta	Norge	Kraftverk	2/7	2/7
Nes	Norge	Kraftverk	2/7	2/7
Kvalheim Kraft DA	Norge	Kraftverk	50 %	50 %

Kraftverkene Usta og Nes i Hallingdal, er egne enheter hvor det er felles drift gjennom en kontraktsfestet avtale mellom tre parter. Et av eierselskapene står for løpende drift og får refundert øvrige driftsutgifter fra de øvrige deltakerne. Produsert kraftmengde, med unntak av konsesjonskraft, disponeres av de ulike eierne basert på deres respektive eierandeler. Avtalen mellom partene indikerer at de har felles kontroll av driften i kraftverkene. Hver av partene har kontroll på kraftmengden, som er den relevante aktivitet for den finansielle avkastningen. På bakgrunn av dette er kraftverkene Usta og Nes vurdert til å være en felleskontrollert driftsordning.

Kvalheim Kraft DA har til formål å eie, utvikle, bygge og drive vindparken Mehuken i Kinn kommune. Selskapet er organisert som et deltakerlignet selskap med to parter gjennom en oppdatert deltakeravtale som gir partene felles kontroll. Kraftverkene driftes gjennom en operatøravtale med eksternt part. Partene er i den oppdaterte avtalen selv ansvarlige for risikoen knyttet til sin andel av de underliggende kontantstrømmer i selskapet og svarer direkte for sin andel av selskapets forpliktelser. På bakgrunn av dette er selskapet vurdert til å være en felleskontrollert driftsordning.

Note 21 Investeringer i felleskontrollert virksomhet, tilknyttede selskaper og andre aksjer

	Anskaffet	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemmeandel	Anskaffelses- kost
Felleskontrollert virksomhet i Vardar AS					
Å Energi AS	1999	Kristiansand	13,2 %	13,2 %	451 145
Tilknyttede selskaper i Vardar AS					
Follum Energisentral AS	2008	Hønefoss	50,0 %	50,0 %	75
Sunly Innovation OÜ	2009	Estland	34,9 %	34,9 %	14 594
Solcellespesialisten AS	2020	Sarpsborg	26,2 %	26,2 %	73 999
Sahkü OÜ	2021	Estland	48,0 %	48,0 %	3 104
Campus Tofte AS	2022	Tofte	20,0 %	20,0 %	6 000
Tilknyttede selskaper i Vardar Boreas AS					
Zephyr AS	2006	Sarpsborg	50,0 %	50,0 %	56 413
	Inngående balanse 01.01.22	Årets resultat- andel	Nedskrivning/ utbytte/ andre endringer	Utgående balanse 31.12.22	
Felleskontrollert virksomhet i Vardar AS					
Å Energi AS ¹⁾	1 701 098	4 223 517	6 645	5 931 260	
Tilknyttede selskaper i Vardar AS					
Follum Energisentral AS	0	0	0	0	
Sunly Innovation OÜ	13 115	0	689	13 805	
Solcellespesialisten AS ²⁾	46 445	-3 943	24 000	66 502	
Sahkü OÜ	3 104	0	163	3 268	
Campus Tofte AS ³⁾	0	0	6 000	6 000	
Tilknyttede selskaper i Vardar Boreas AS					
Zephyr AS	24 635	30 373	34 481	89 489	
Sum	1 788 397	4 249 946	71 979	6 110 324	

¹⁾Andre endringer omfatter Vardars andel av Å Energis totalresultat TNOK, -103 882, mottatt utbytte på TNOK 96 224, konvertert ansvarlig lån på TNOK 125.000, samt øvrige endringer på TNOK 81 751. Uavskrevet merverdi på aksjene pr. 31.12.22 utgjør TNOK 3 337 446.

²⁾Andre endringer består av en emisjon.

³⁾Andre endringer består av kjøp av aksjer.

Andre aksjer - over 10 % eierandel

	Eierandel	Inngående balanse 01.01.22	Emisjon	Verdiendring over utvidet resultat	Utgående balanse 31.12.21
Hyperthermics AS	19,6 %	8 669	5 071	34 712	48 452
Sunly AS	11,0 %	102 996	275 940	251 893	630 828
Sum		111 665	281 011	286 605	679 281

Glitre Energi/Å Energi:

Fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS ble gjennomført med virkning fra og med 01.12.2022. Det er inngått aksjonæravtale og samordningsavtale mellom alle kommunale eiere i Å Energi og Vardar AS, i tillegg til en samordningsavtale mellom Drammen kommune og Vardar AS. Vardar har gjennom inngått avtaleverk dokumentert betydelig innflytelse når det gjelder representasjon i styret eller

tilsvarende organ, og deltakelse i avgjørelser om utbytte, utdelinger eller andre vesentlige beslutninger. Øvrige kriterier listet under regnskapsprinsipper knyttet til felles drift, felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskaper har liten relevans. Med bakgrunn i dokumentasjon om betydelig innflytelse anvendes egenkapitalmetoden ved regnskapsføring av eierskapet i Å Energi.

Sammendrag av finansiell informasjon for Glitre Energi konsern og Å Energi konsern basert på 100 % tall:

	Å Energi 2022	Glitre Energi 2021
Resultatposter		
Driftsinntekter	35 763 000	2 487 062
Avskrivninger	760 000	176 631
Finansinntekter	195 000	1 524
Finanskostnader	303 000	11 995
Skattekostnad	1 523 000	570 327
Majoritetens andel av totalresultat	-13 000	-201 683
Majoritetens andel av årsresultat	166 000	320 745
Konsernets andel av årsresultat	319 260	160 372
Eiendeler		
Omløpsmidler	21 350 000	1 499 609
Anleggsmidler	52 174 000	10 291 386
Kontanter og kontantekvivalenter	4 430 000	643 243
Gjeld		
Kortsiktig gjeld	23 369 000	2 401 086
Langsiktig gjeld	18 639 000	4 748 643
Kortsiktige finansielle forpliktelser	3 158 000	958 375
Langsiktige finansielle forpliktelser	7 754 000	374 067
Egenkapital		
Majoritetens andel av egenkapital	19 665 000	3 389 945
Konsernets andel av egenkapital	2 593 813	1 694 973

Regnskapsmessige effekter i Vardars regnskap som følge av fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS, og etableringen av Å Energi AS:

Resultatandel	20 739
Gevinst ved ombytte av aksjer	4 935 019
Reklassifisering av OCI-effekter	-732 241
<i>Sum effekter over resultatet</i>	<i>4 223 517</i>
Resultatandel	-836 123
Reklassifisering OCI	732 241
<i>Sum effekter utvidet resultat</i>	<i>-103 882</i>
Totalresultateffekt i Vardar	4 119 635

Ved beregning av gevinst ved ombytte av aksjer er den relative endringen i eierandel hensyntatt. Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn relatert til Å Energi AS.

Note 22 Ansvarlige utlån og andre langsiktige fordringer med forfall senere enn ett år

2022	Hovedstol	Renteinntekt	Rente
Ansvarlige lån			
Glitre Energi AS ¹	0	3 511	3,07 %
Sum ansvarlige utlån	0	3 511	

Andre utlån			
Øvrige, herunder lån til ansatte ²	550	9	1,78 %
Sum andre langsiktige fordringer	550	9	

¹ Lånet ble konvertert til egenkapital i forbindelse med fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS

² Lån til ansatte er sikret gjennom ansettelsesforholdet. Alle lån er gitt i norske kroner

2021	Hovedstol	Renteinntekt	Rente
Ansvarlige lån			
Glitre Energi AS	125 000	4 012	3,21 %
Sum ansvarlige utlån	125 000	4 012	

Andre utlån			
Øvrige, herunder lån til ansatte ¹	850	11	1,26 %
Sum andre langsiktige fordringer	850	11	

¹ Lån til ansatte er sikret gjennom ansettelsesforholdet. Alle lån er gitt i norske kroner

Note 23 Varer

Varelageret består av briketter, olje, flis og pellets. Lageret er oppført til anskaffelseskost. Beholdning i vannmagasin er ikke balanseført.

Konsernet eier 2/7 av kapasiteten for kraftverkene Usta og Nes.

	2022	2021
Råvarer	4 050	3 106
Sum varer	4 050	3 106
Fyllingsgrad	64,8 %	56,6 %
GWh (kapasitet 3451 GWh)	860	679

Note 24 Kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer

	2022	2021
Kundefordringer	3 581	8 726
Avsetning for tap	-	-
Netto kundefordringer	3 581	8 726
Forskuddsbetalinger	4 031	3 555
Opptjente inntekter ¹⁾	18 688	43 504
Fremførbar naturressursskatt	106 828	143 075
Andre fordringer	10 448	7 549
Sum kundefordringer, forskuddsbetalinger og andre fordringer	143 574	206 410

¹⁾ Kontraktseiendeler i form av opptjente inntekter gjelder i hovedsak strømsalg for desember som er fakturert i januar.

År	Aldersfordeling kundefordringer:						Totalt
	Ikke forfalt eller nedskrevet	<30 dager	30-60 dager	Forfalt 61-90 dager	91-120 dager	>120 dager	
2022	3 026	525	-	-	27	1	3 581
2021	8 122	598	6	-	-	-	8 726

Note 25 Kontanter og kontantekvivalenter

I kontantstrømoppstillingen omfatter kontanter og kontantekvivalenter følgende:

	2022	2021
Bankinnskudd	207 148	41 050
Skattetrekkmidler og andre bundne bankinnskudd	909	917
Depotkonto	61 868	66 751
Sum	269 926	108 718

Vardar har en trekkrettighet på 50 millioner kroner i Nordea. Beløpet på depotkonto benyttes i forbindelse med oppgjør og sikkerhetstillegg ovenfor Esett og Nord Pool

Spot. Trukket beløp av trekkrammen pr. 31.12.20 er MNOK 0. Kredittrammen bevilges for ett og ett år av gangen, vanligvis på slutten av hvert år. Det er dermed en kortsiktig fasilitet.

Note 26 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

	Antall	Pålydende	Aksjekapital	Overkursfond	Sum
Ordinære aksjer	49 054	5 420	265 873	345 011	610 884

	Antall	Eierandel
Drammen kommune	12 793	26,08 %
Asker kommune	6 897	14,06 %
Lier kommune	6 441	13,13 %
Kongsberg kommune	5 921	12,07 %
Ringerike kommune	5 739	11,70 %
Øvre Eiker kommune	3 954	8,06 %
Modum kommune	1 737	3,54 %
Sigdal kommune	1 128	2,30 %
Hole kommune	922	1,88 %
Flesberg kommune	554	1,13 %
Ål kommune	471	0,96 %
Hol kommune	461	0,94 %
Gol kommune	442	0,90 %
Krødsherad kommune	373	0,76 %
Nesbyen kommune	353	0,72 %
Rollag kommune	309	0,63 %
Nore og Uvdal kommune	265	0,54 %
Hemsedal kommune	191	0,39 %
Flå kommune	103	0,21 %
Sum	49 054	100,00 %

Resultat pr. aksje

Ordinært resultat pr. aksje er beregnet som forholdet mellom årsresultat som tilfaller aksjeeierne og vektet gjennomsnittlig utestående ordinære aksjer gjennom regnskapsåret.

	2022	2021
Morselskapets andel av årsresultatet	4 543 676	205 471
Antall aksjer 1.1.	49 054	49 054
Antall aksjer 31.12.	49 054	49 054
Resultat pr. aksje	92,63	4,19

Note 27 Leieavtaler

Generell informasjon

Avtalene som i det vesentligste vil påvirke regnskapsføringen av leieforpliktelser og bruksrettigheter etter IFRS 16 er avtaler om leie av eiendom i forbindelse med investeringer i vindparker og leie av kontorlokaler. Konsernet har ikke vesentlige kostnader knyttet til korte leieavtaler eller variable leiebetalinger.

Den vektede årlige diskonteringsrenten som er benyttet er 6 %.

Vardar som leietaker	Kontorbygninger	Landrettigheter	Kjøretøy/utstyr	Sum
Balanseførte verdier per 01.01.2021	2 059	18 631	572	21 262
Avskrivninger	-441	-963	-114	-1 518
Balanseførte verdier per 31.12.2021	1 618	17 669	457	19 744
Balanseførte verdier per 01.01.2022	1 618	17 669	457	19 744
Avskrivninger	-441	-963	-114	-1 518
Balanseførte verdier per 31.12.2022	1 177	16 706	343	18 226
Avtalenes utløpsår	2025	2037-2040	2025	
Beløp resultatført i resultatregnskapet			2022	2021
Utgifter knyttet til leieavtaler på eiendeler med lav verdi ¹⁾			-47	-38
Avskrivninger fra bruksretteieendeler ²⁾			-1 518	-1 518
Rentekostnader på leieforpliktelser			-1 282	-1 344
¹⁾ presentert som andre driftskostnader				
²⁾ presentert som avskrivninger				
Beløp som er innregnet i kontantstrømpoppstillingen				
Kontantutbetaling for leieforpliktelsens hovedstol			-1 518	-1 518
kontantutbetaling for leieforpliktelsens rentedel			-1 282	-1 344
Sum kontantutbetaling for leieforpliktelsen			-2 800	-2 862
<i>presentert som likviditetsendring fra finansiering</i>				
Leieforpliktelser			31.12.2022	31.12.2021
<i>Rentebærende gjeld, kortsiktig:</i>				
Leieforpliktelser			1 164	1 017
<i>Rentebærende gjeld, langsiktig:</i>				
Leieforpliktelser			16 919	20 051
Sum			18 083	21 068
Forfallsplan leieforpliktelser - udiskonterte kontraktmessige kontantstrømmer				

Beløp i tusen kroner	2022	2021
0-1 år	2 376	2 376
1-5 år	9 874	9 874
5 år og senere	20 485	30 359
Sum udiskonterte leieforpliktelser per 31.12.	32 735	42 609

Note 28 Finansielle forpliktelser

Langsiktig gjeld	Nominell rente	Effektiv rente 31.12		Forfall	Balansført verdi	
		2022	2021		2022	2021
<i>Obligasjonslån:</i>						
Obligasjonslån NO00105772282	Fast, 6,5 %	6,50 %	6,50 %	jun. 25	440 000	440 000
Sum obligasjonslån					440 000	440 000
<i>Banklån:</i>						
Nordea	3mnd nibor + 135 bp	2,26 %	1,96 %	mai. 22	0	295 000
Swedbank	3mnd nibor + 75 bp	2,37 %		mai. 25	400 000	
Sum Banklån					400 000	295 000
Herav første års avdrag					-1 164	-1 017
Herav kortsiktig banklån					0	-295 000
Finansielle leieavtaler					18 083	21 068
Sum langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner					856 919	460 050
Ansvarlig lån	6mnd nibor + 300 bp	4,10 %	3,55 %	2031	507 500	507 500
Sum ansvarlig lån					507 500	507 500

De strengeste sikkerhetskravene i Vardar AS låneportefølje er at verdjusterte egenkapital minimum er 150 % av rentebærende gjeld, at kontantbeholdning og kontantstrøm fra drift er større enn neste års rentekostnader. Verdjustert egenkapital tilsvarer virkelig verdi på egenkapitalen i Vardar AS. En uavhengig tredjepart beregner måloppnåelse. Konsernet

er ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen. Vardar har i tillegg gitt en negativ pantsettelsesklausul. Det ansvarlige lånet er gitt av tidligere eier Buskerud fylkeskommune, som fra og med 01.01.2020 er en del av Viken fylkeskommune. Vardar AS har stilt garanti ovenfor Norsk Tillitsmann Pensjon AS med 11,5 millioner kroner.

Avstemming av forpliktelser fra finansielle aktiviteter

	2021	Kontantstrøm	Påløpte renter	2022
Obligasjonslån	440 000	0	0	440 000
Banklån	295 000	105 000	0	400 000
Finansielle leieavtaler	19 034	-2 234	1 282	18 083
Totale forpliktelser fra finansielle aktiviteter	754 034	102 766	1 282	858 083
	2020	Kontantstrøm	Påløpte renter	2021
Obligasjonslån	440 000	0	0	440 000
Banklån	355 000	-60 000	0	295 000
Finansielle leieavtaler	22 147	-4 457	1 344	19 034
Totale forpliktelser fra finansielle aktiviteter	817 147	-64 457	1 344	754 034

Note 29 Selskaper som inngår i konsolideringen

Selskapets navn	Anskaffelsestidspunkt	Forretningskontor	Eier- og stemmeandel
Vardar Vannkraft AS	1999	Drammen	100 %
Vardar Varme AS	2007	Ringerike	100 %
Øvre Eiker Fjernvarme AS	2012	Øvre Eiker	100 %
Vardar Boreas AS	2009	Drammen	100 %
Vardar Vind AB	2013	Sverige	100 %
Kvalheim Kraft DA	2001	Sarpsborg	50 %

Note 30 Utbytte

Styret anbefaler ovenfor generalforsamlingen at det i ordinær generalforsamling for 2022 vedtas

et utbytte på kroner 3 160 per aksje, en total utbetaling på NOK 155 010 640.

Note 31 Transaksjoner med nærstående

Alle transaksjoner med nærstående parter er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. De vesentligste transaksjonene med tilknyttede selskap som er foretatt er som følger:

	2022	2021
Inntekter		
Konsulenttjenester	279	1 115
Viderefakturering av kostnader	0	31
Kostnader		
Konsulenttjenester	443	469
Øvrige kostnader	0	52

Konsernet har i tillegg ulike former for utlån og innlån med nærstående. Det vises til note 22. For transaksjoner med ledende personer vises det til note 13.

REGNSKAP
OG NOTER
VARDAR AS

Tall i 1000 kroner

RESULTAT

	Noter	2022	2021
Salgsinntekter	2	2 423	3 224
Inntekt på investering i datterselskap	6	382 826	84 592
Inntekt fra TS og FKV	6	4 219 574	156 818
Sum driftsinntekter og andre inntekter		4 604 822	244 634
Lønn og andre personalkostnader	3, 10	13 932	13 054
Avskrivninger	5	562	556
Andre driftskostnader	3	15 892	6 708
Sum driftskostnader		30 386	20 317
Driftsresultat		4 574 436	224 317
Finansinntekter	15	47 738	40 978
Finanskostnader	15	83 132	72 089
Netto finansposter		-35 394	-31 111
Resultat før skattekostnad		4 539 042	193 206
Skattekostnad	4	-4 632	-12 265
Årsresultat		4 543 676	205 471
Utvidet resultat			
Andel av utvidet resultat i DS, FKV og TS ¹⁾	6	6 632	3 909
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	10	822	-5 387
Skatt relatert til aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	10	-1 459	1 185
Poster som senere ikke vil bli reklassifisert til resultatregnskapet		5 995	-293
Andel av utvidet resultat i DS, FKV og TS ¹⁾	6	-105 282	-270 939
Verdiendringer sikringsinstrumenter	14	70 382	22 578
Verdiendring egenkapitalinstrumenter		278 516	20 089
Omregningsdifferanser		8 942	-1 917
Poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet		252 557	-230 190
Totalresultat		4 802 228	-25 012
Disponering av totalresultat			
Annen egenkapital		4 802 228	-25 012
Sum disponert		4 802 228	-25 012

¹⁾ datterselskap, felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap

TS = tilknyttede selskap

FKV = felleskontrollert virksomhet

BALANSE

	Noter	31.12.2022	31.12.2021
Immaterielle eiendeler	4	3 666	100 176
Varige driftsmidler	5	2 349	1 863
Investering i datterselskap	6	976 246	916 103
Lån til foretak i samme konsern	8, 11	144 671	170 234
Investeringer i FKV og TS	6	6 020 834	1 763 762
Aksjer	7	679 282	111 667
Ansvarlig utlån	8	0	125 000
Derivater	14	45 405	25 175
Andre fordringer	8	25 250	750
Anleggsmidler		7 897 703	3 214 730
Fordringer	11	381 386	185 308
Derivater	14	5 878	9 130
Kontanter og kontantekvivalenter	9	136 552	23 853
Omløpsmidler		523 816	218 290
Eiendeler		8 421 519	3 433 020
		265 873	
Aksjekapital	18		265 873
Overkurs	18	345 011	345 011
Annen egenkapital		5 936 433	1 177 454
Egenkapital		6 547 318	1 788 339
Pensjonsforpliktelser	10	49 931	53 529
Rentebærende gjeld	12,13	1 348 058	948 365
Derivater	14	5 712	120 394
Langsiktig gjeld		1 403 701	1 417 287
Rentebærende gjeld	13	287	295 274
Derivater	14	12 544	69 268
Leverandørgjeld	11	298	1 308
Skyldige offentlige avgifter	9	360	733
Annen kortsiktig gjeld	11	457 013	155 811
Kortsiktig gjeld		470 502	227 394
Sum Gjeld og Egenkapital		8 421 519	3 433 020

Drammen 30.03.2023

Roar Flaathen
Styreleder

Ingvild Myhre
Styrets nestleder

Johnny Skoglund
Styremedlem

Knut Oscar Fleten
Styremedlem

Kristin Ourom
Styremedlem

Robert Olsen
Konsernsjef

EGENKAPITALOPPSTILLING

	Aksje- kapital	Over- kurs	Omregnings- differanse	Kontant- strøm- sikrings- reserve	Fond for urealiserte gevinster	Opptjent egen- kapital	Sum annen egen- kapital	Sum egen- kapital
Egenkapital pr. 01.01.2021	265 873	345 011	0	-45 567	351 195	927 728	1 232 466	1 843 349
Årsresultat						205 471	205 471	205 471
Utvidet resultat								
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-	-	-	-	-	-4 202	-4 202	-4 202
Andel utvidet resultat fra DS, TS og FKV	-	-	-	-	-267 031	-	-267 031	-267 031
Verdiendring finansielle eiendeler	-	-	-	-	20 089	-	20 089	20 089
Verdiendringer sikringsinstrumenter	-	-	-	22 578	-	-	22 578	22 578
Omregningsdifferanser	-	-	-1 917	-	-	-	-1 917	-1 917
Totalresultat	-	-	-1 917	22 578	-246 942	201 269	-25 012	-25 012
Utbytte	-	-	-	-	-	-30 000	-30 000	-30 000
Egenkapital pr. 31.12.2021	265 873	345 011	-1 917	-22 988	104 253	1 098 107	1 177 454	1 788 339
Egenkapital pr. 01.01.2022	265 873	345 011	-1 917	-22 988	104 253	1 098 107	1 177 454	1 788 339
Årsresultat						4 543 676	4 543 676	4 543 676
Utvidet resultat								
Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesplaner	-	-	-	-	-	5 995	5 995	5 995
Andel utvidet resultat fra DS, TS og FKV	-	-	-	-	-105 282	-	-105 282	-105 282
Verdiendring finansielle eiendeler	-	-	-	-	278 516	-	278 516	275 516
Verdiendringer sikringsinstrumenter	-	-	-	70 382	-	-	70 382	70 382
Omregningsdifferanser	-	-	8 942	-	-	-	8 942	8 942
Totalresultat	-	-	8 942	70 382	173 233	4 549 671	4 802 228	4 802 228
Utbytte	-	-	-	-	-	-125 000	-125 000	-125 000
Øvrige endringer						81 751	81 751	81 751
Egenkapital pr. 31.12.2022	265 873	345 011	7 025	47 394	277 486	5 604 529	5 936 433	6 547 318

DS = datterselskap

TS = tilknyttede selskap

FKV = felleskontrollert virksomhet

KONTANTSTRØM

	2022	2021
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skatt	4 539 042	193 206
Avskrivninger	562	556
Resultatandel fra DS/TS/FKV	-4 602 400	-241 410
Mottatt utbytte/netto konsernbidrag døtre	237 745	207 324
Verdiendringer	-98 151	-13 210
Forskjellen mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-3 598	8 176
Endring i varer, kundefordringer og leverandørgjeld	-1 010	-1 367
Endring i andre tidsavgrensingsposter	176 809	16 671
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	248 999	169 946
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 242	0
Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler	194	0
Inn-/utbetalinger på lånefordringer	243 229	42 684
Utbetalinger ved investering i aksjer	-367 423	-90 735
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-125 243	-48 051
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Netto endring i kassekreditt	0	-32 574
Innbetalinger ved opptak av gjeld til kredittinstitusjoner	105 000	55 000
Utbetalt utbytte	-125 000	-30 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-20 000	-122 574
Omregningsdifferanser	8 942	21 798
Netto endring i likvider i året	112 698	23 853
Kontanter og kontantekvivalenter per 01.01	23 853	0
Kontanter og kontantekvivalenter per 31.12	136 551	23 853

NOTER

Note 1	Regnskapsprinsipper
Note 2	Salgsinntekter
Note 3	Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse m.m.
Note 4	Skattekostnad
Note 5	Varige driftsmidler
Note 6	Datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper
Note 7	Aksjer i andre selskaper
Note 8	Andre langsiktige fordringer med forfall senere enn 1 år
Note 9	Bundne betalingsmidler
Note 10	Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse
Note 11	Mellomværende med selskap i samme konsern
Note 12	Lån med forfall senere enn 5 år
Note 13	Obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner
Note 14	Derivater
Note 15	Finansposter
Note 16	Nærstående parter
Note 17	Garanti- og sikkerhetsstillelse
Note 18	Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Note 1 Regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Vardar AS er et aksjeselskap registrert og hjemmehørende i Norge med hovedkontor i Øvre Eikervei 14, 3048 Drammen. Selskapet er en langsiktig eier, driver og utvikler innen fornybar energi. Ved utgangen av 2022 har selskapet aktivitet i Norge, Sverige og Baltikum innen vind-, vann-, sol- og bioenergi.

Selskapet er notert på Oslo Børs med obligasjonslån.

Selskapsregnskapet ble vedtatt av styret 30. mars 2023.

Basisprinsipper

Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og Forskrift om forenklet IFRS fastsatt av Finansdepartementet 3. november 2014. Dette innebærer i hovedsak at innregning og måling følger internasjonale regnskapsregler (IFRS) og at presentasjon og noteopplysninger er i henhold til norsk regnskapslov og god regnskapsskikk.

Selskapet har fraveket IFRS IAS 10 nr. 12 og 13 og IAS 18 nr. 30 slik at konsernbidrag regnskapsføres i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Ellers er innregning- og vurderingsreglene iht. IFRS.

Datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

---

Datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte selskap er vurdert etter egenkapitalmetoden i selskapsregnskapet. Morselskapets andel av resultatet er basert på det investerte selskapets resultat etter skatt. I resultatregnskapet er resultatandelene vist under driftsinntekter, utvidet resultat er vist enten under poster som senere vil bli reklassifisert eller poster som senere kan bli reklassifisert til resultatregnskapet, mens eiendelen i balansen er vist under finansielle anleggsmidler.

Konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet.

Omregning av utenlandsk valuta

Funksjonell valuta og presentasjonsvaluta

Selskapsregnskapet er presentert i NOK, som er både den funksjonelle valutaen og presentasjonsvalutaen.

Transaksjoner og balanseposter

Transaksjoner i fremmed valuta omregnes til den funksjonelle valutaen til transaksjonskurs. Realisert valutagevinst eller -tap ved oppgjør og omregning av pengeposter i fremmed valuta til kursen på balansedagen resultatføres.

Valutagevinster og -tap knyttet til lån, kontanter og kontantekvivalenter presenteres som finansinntekter eller finanskostnader. Alle andre valutagevinster og -tap presenteres på linjen for verdiendringer.

Omregningsdifferanser på nettoinvestering i utenlandsk virksomhet og finansielle instrumenter utpekt som sikring i denne virksomheten, føres som utvidet resultat og mot egen post i egenkapitalen. Ved salg av utenlandsk virksomhet omklassifiseres den tilhørende omregningsdifferansen fra utvidet resultat til resultatet som en del av gevinsten eller tapet ved salget.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes etter anskaffelseskostmodellen. Dette innebærer at varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

Årets avskrivninger belastes årets driftskostnader. Påfølgende utgifter legges til driftsmidlenes balanseførte verdi eller balanseføres separat, når det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler tilknyttet utgiften vil tilflyte selskapet, og utgiften kan måles pålitelig. Øvrige reparasjons- og vedlikeholdskostnader føres over resultatet i den perioden utgiftene pådras.

Driftsmidlenes utnyttbare levetid, samt restverdi, vurderes på hver balansedag og endres hvis nødvendig. Når balanseført verdi på et driftsmiddel er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp, skrives verdien ned til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag av salgskostnader og bruksverdi. Ved vurdering av verdifall, grupperes anleggsmidlene per kontantstrømgenererende enheter.

Lånekostnader

Lånekostnader fra generell og spesifikk finansiering knyttet til anskaffelse, konstruksjon eller produksjon av kvalifiserende eiendeler, som er eiendeler som det vil ta en betydelig periode å ferdigstille for tiltenkt bruk eller salg, aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen, frem til tidspunktet når eiendelen i all hovedsak er klar for tiltenkt bruk.

Eventuelle kapitalinntekter fra midlertidig plasseringer av lånebeløp som ennå ikke er benyttet til anskaffelse av en kvalifiserende eiendel skal trekkes fra rentekostnader som aktiveres som en del av anskaffelseskosten for eiendelen. Alle andre rentekostnader kostnadsføres i den perioden de påløper.

Finansielle instrumenter

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser klassifiseres på grunnlag av art og formål med instrumentene til kategoriene *Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet*, *Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat* og *finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost*.

Finansielle instrumenter klassifiseres i kategorien amortisert kost dersom instrumentets kontantstrømmer bare er betaling av rente og hovedstol, og instrumentet er holdt for å motta kontraktsmessige

kontantstrømmer. Alle andre instrumenter måles til virkelig verdi med verdiendringer ført mot enten det ordinære resultatet eller som andre inntekter eller kostnader.

Av finansielle instrumenter til virkelig verdi, klassifiserer Vardar strategiske aksjeposter til utvidet resultat, mens øvrige instrumenter føres over resultatet. Derivater regnskapsføres til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en regnskapsmessig sikringsrelasjon.

Ved første gangs innregning innregnes finansielle instrumenter i balansen til virkelig verdi. Nedskrivningsvurderinger baseres på forventninger om tap.

Selskapet inngår sikringer i henhold til vedtatt strategi. Selskapet benytter sikringsbokføring på kraft- og valutaderivater, som følge av endringer i IFRS 9 knyttet til kravene om dokumentasjon av sikringsforholdet. Sikringsbokføring på rentederivater ble innført i 2020 etter omstrukturering av låneporteføljen.

Sikringsgevinster eller -tap som er ført over utvidet resultat og akkumulert i egenkapitalen omklassifiseres til resultatregnskapet i den perioden sikringsobjektet påvirker resultatet, for eksempel når det planlagte sikrede salget finner sted. Gevinster eller tap som knytter seg til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer lån med flytende rente resultatføres under finanskostnader. Gevinsten eller tapet som knytter seg til den ineffektive delen resultatføres som verdiendring.

Når et sikringsinstrument utløper eller selges, eller når en sikring ikke lenger tilfredsstiller kriteriene for sikringsbokføring, forblir samlet gevinst eller tap ført over utvidet resultat i egenkapitalen og blir omklassifisert til resultatet samtidig med at den sikrede transaksjonen blir resultatført.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum 12 måneders opprinnelig løpetid. I balansen og i kontantstrømoppstillingen er opptrukket kassekreditt inkludert i kortsiktig gjeld.

Kundefordringer

Kundefordringer måles ved første gangs innregning til virkelig verdi. Ved senere måling vurderes kundefordringer til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden, fratrukket avsetning for inntruffet tap.

Leverandørgjeld

Leverandørgjeld måles til virkelig verdi ved første gangs innregning. Ved senere måling vurderes leverandørgjeld til amortisert kost fastsatt ved bruk av effektiv rente-metoden.

Lån

Lån regnskapsføres til virkelig verdi når utbetaling av lånet finner sted. Transaksjonskostnadene inngår i amortisert kost, og føres som finanskostnad over lånets løpetid basert på effektiv rentes-metode. Lån klassifiseres som kortsiktig gjeld dersom forfall er inntil 12 måneder fra balansedato, og som langsiktig gjeld dersom forfall er over 12 måneder fra balansedato.

Aksjekapital og overkurs

Aksjer klassifiseres som egenkapital. Utgifter som knyttes direkte til utstedelse av nye aksjer føres som reduksjon av mottatt vederlag i egenkapitalen.

Ytelser til ansatte

Pensjonsforpliktelse

Selskapet har kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning som inkluderer AFP i Viken pensjonskasse. En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering, og som er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskaper eller pensjonskasser. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening.

Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte

ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid for medlemmene av ytelsesplanene er beregnet til ca. 10 år. Endringer i pensjonsplanens ytelser kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjenings-perioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales.

Betalbar og utsatt skatt

Skattekostnaden for en periode består av betalbar skatt og utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den relaterer seg til poster som er ført direkte mot egenkapitalen. Hvis det er tilfellet, blir skatten også ført direkte mot egenkapitalen.

Skattekostnaden er beregnet i samsvar med de skattemessige lover og regler som er vedtatt, eller i hovedsak vedtatt av skattemyndighetene på balansedagen. Det er lovverket i det landet der selskapet opererer og genererer skattepliktig inntekt som er gjeldende for beregningen av skattepliktig inntekt.

Det er beregnet utsatt skatt på alle midlertidige forskjeller mellom skattemessige og konsoliderte regnskapsmessige verdier på eiendeler og gjeld ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres, eller når den utsatte skatten gjøres opp. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at framtidig skattbar inntekt vil foreligge, og at de midlertidige forskjellene kan fratrekkes i denne inntekten.

Utbytte

Utbyttebetalinger til selskapets aksjonærer klassifiseres som gjeld, fra og med det tidspunkt utbyttet er fastsatt av generalforsamling.

Avsetninger

Selskapet regnskapsfører avsetninger for miljømessige utbedringer, restrukturering og rettslige krav når:

- det eksisterer en juridisk eller selvpålagt forpliktelse som følge av tidligere hendelser
- det er sannsynlighetsovervekt for at forpliktelsen vil komme til oppgjør i form av en overføring av økonomiske ressurser og
- forpliktelsens størrelse kan estimeres med tilstrekkelig grad av pålitelighet. Avsetning for restruktureringskostnader omfatter termineringsgebyr på leiekontrakter og sluttvederlag til ansatte. Det avsettes ikke for framtidige driftstap.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Avsetninger måles til nåverdien av forventete utbetalinger for å innfri forpliktelsen. Det benyttes en diskonteringsrate før skatt som reflekterer nåværende markedsituasjon og risiko spesifikk for forpliktelsen. Økningen i forpliktelsen som følge av endret tidsverdi føres som rentekostnad.

Inntektsføring

Hovedprinsippet i IFRS 15 er å bokføre inntekter til et beløp som reflekterer beløpet som enheten forventer å ha en rettighet til i bytte mot overføring av varer eller tjenester til en kunde. For å oppnå dette bruker IFRS 15 en femsteg-modell til å bokføre inntekter som oppstår fra kontrakter med kunder. Inntekter ved salg av varer og tjenester vurderes til virkelig verdi av vederlaget, netto etter fradrag for merverdiavgift, returer og rabatter. Salg resultatføres når inntekten kan måles pålitelig, det er sannsynlig at de økonomiske fordelene knyttet til transaksjonen

vil tilflyte selskapet og spesielle kriterier knyttet til formene for salg er oppfylt. Salg vurderes ikke å kunne måles pålitelig før alle betingelser knyttet til salget er innfridd. Selskapet baserer estimatene for regnskapsføring på historikk, vurdering av type kunde og transaksjon, samt eventuelle spesielle forhold knyttet til den enkelte transaksjon.

Renteinntekter

Renteinntekter resultatføres proporsjonalt over tid i samsvar med effektiv rente-metoden. Ved nedskrivning av fordringer, reduseres fordringens balanseførte verdi til virkelig verdi, som er estimert fremtidig kontantstrøm diskontert med opprinnelig effektiv rente. Etter nedskrivning resultatføres renteinntekter basert på amortisert kost og opprinnelig effektiv rentesats.

Inntekt fra utbytte

Utbytteinntekter resultatføres når rett til å motta betaling oppstår, det vil si etter et generalforsamlingsvedtak i avgivende selskap.

Leieavtaler der selskapet er leietaker

IFRS 16 har som utgangspunkt at en kontrakt for leie av en eiendel er en rett til å bruke eiendelen for en bestemt periode, og at nåverdien av avtalt vederlag for denne retten skal balanseføres som gjeld. På tiltredelsesdato for en leieavtale innregnet Vardar som leietaker forpliktelsen til nåverdien av fremtidige leiebetalinger og en tilsvarende eiendel som gjenspeiler retten til å anvende den underliggende eiendelen i leieperioden (bruksretteeiendelen). Rentekostnader på leieforpliktelsen og avskrivningskostnad på bruksretteeiendelen vises separat i resultatregnskapet. Den totale kontantutbetalingen er splittet på hovedstol og rentedel i kontantstrømpoppstillingen (begge effektene er presentert som likviditetsendring fra finansiering). Vardar har gjort unntak fra å regnskapsføre leieavtaler som avsluttes innen 12 måneder og leieavtaler på eiendeler med lavere verdi enn 50 tusen kroner. Bruksretteeiendelen vil bli målt individuelt til en verdi tilsvarende leieforpliktelsen justert for eventuelle forskuddsbetalinger og/eller utsatte leiebetalinger. En leieforpliktelse vil bli revurdert under gitte hendelser og omstendigheter som ved endring i

leiebetingelser, endringer i fremtidige leiebetalinger som følge av endringer av en indeks eller rente som inngår i fastsettelse av betalt beløp. Generelt vil endringen som følge av ny måling av forpliktelsen blir justert mot bruksretteiendelen med et tilsvarende beløp.

Bruksretteiendeler og leieforpliktelsen vil ikke bli vist på egne linjer i balanseoppstillingen, men vises i note 5 og 14.

Marginale lånerenter er beregnet som en sum av markedsrente og selskaps-spesifikke kredittmarginer. Denne marginale lånerenten benyttes ved neddiskontering av fremtidige forpliktelser for hver enkelt leieavtale.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Bruk av estimater

Ved utarbeidelse av selskapsregnskapet i henhold til IFRS og bruk av selskapets regnskapsprinsipper må selskapets ledelse utøve skjønn, foreta estimater og gjøre forutsetninger som påvirker poster i resultat, balanse og noter. Estimater og forutsetninger som legges til grunn er basert på erfaring med tilsvarende vurderinger i tidligere perioder, kompetanse fra miljøene innad i selskapet og konsernet for øvrig, endringer i rammebetingelser og annen relevant informasjon.

Estimater og forutsetninger vil kunne endres over tid og er gjenstand for løpende vurdering. Faktiske tall vil imidlertid kunne avvike fra regnskapsførte estimater. Resultateffekt av estimatavvik og endrede estimater og forutsetninger regnskapsføres i den perioden endringen oppstår eller periodiseres over de perioder som påvirkes av endringen.

Note 2 Salgsinntekter

	2022	2021
Konsulenttjenester	2 423	3 224
Sum salgsinntekter	2 423	3 224
<i>Geografisk fordeling</i>		
Norge	1 961	2 809
Sverige	462	415

Note 3 Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelse m.m.

	2022	2021
Lønn (inkl. fordelt lønn)	6 743	7 281
Godtgjørelse til styret	810	790
Arbeidsgiveravgift	1 346	1 284
Pensjonskostnader	4 814	3 526
Andre personalkostnader	219	173
Sum lønn- og personalkostnader	13 932	13 054
Gjennomsnittlig antall årsverk	4	4

Ytelser til ledende ansatte 2022	Fastlønn	Andre ytelser	Pensjonskostnad	Lån fra selskapet
Robert Olsen, konsernsjef	2 362	153	1 684	0
Iren Bogen, økonomisjef	1 896	135	710	0
Kristin Ankile, direktør vindkraft	1 609	16	285	250

Godtgjørelse til styret og revisjonsutvalget 2022

Styreleder				233
Styrets nestleder				175
Tre styremedlemmer ¹⁾				385
Godtgjørelse til revisjonsutvalget				18
Sum				810

¹⁾ Det er utbetalt TNOK 128 til hver av disse medlemmene.

Revisor				2022
Kostnadsført godtgjørelse til konsernrevisor fordeler seg slik eks. mva:				
-lovpålagt revisjon				413
-skatterådgivning (inkl. teknisk bistand med ligningspapirer)				144
-annen bistand				148
Sum godtgjørelse til revisor				705

Note 4 Skattekostnad

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2022	2021
Endring utsatt skatt	96 509	32 828
Endring utsatt skatt over OCI	-21 310	-5 177
Skatteeffekt av konsernbidrag	-79 834	-39 916
Årets totale skattekostnad	-4 635	-12 265

Beregning av årets skattegrunnlag:

Ordinært resultat før skatt	4 539 042	193 206
Utvidet resultat før skatt	279 862	-225 299
Permanente forskjeller	242	163
Resultatandel fra investering i DS, TS og FKV	-4 503 749	25 621
Omregningsdifferanser	-8 942	1 917
Verdiendringer	-325 063	-29 800
3 % av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	2 887	1 974
Endring i midlertidige forskjeller over OCI	-96 864	-23 533
Endring i midlertidige forskjeller	-1 282	-125 687
Årets skattegrunnlag før konsernbidrag	-113 867	-181 438
Mottatt konsernbidrag	362 880	181 438
Benyttet underskudd til fremføring	-249 013	0
Årets skattegrunnlag	0	0

Oversikt over midlertidige forskjeller:

Anleggsmidler	239	-6
Finansielle anleggsmidler	0	2 561
Pensjonsforpliktelse	-49 931	-53 529
Derivater	33 027	-155 357
Underskudd til fremføring	0	-249 013
Sum	-16 665	-455 344
Utsatt skattefordel (22 %)	-3 666	-100 176

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 22 % av resultat før skatt:	2022
22 % skatt av resultat før skatt	998 589
Permanente forskjeller (22 %)	-1 003 224
Beregnet skattekostnad	-4 635

Note 5 Varige driftsmidler

	Inventar	Biler	Bruksrettigheter ¹⁾	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	1 580	1 216	1 887	4 683
Tilganger	0	1 242	0	1 242
Avganger	0	-194	0	-194
Anskaffelseskost 31.12.	1 580	2 264	1 887	5 731
Akk. avskrivninger 31.12.	1 418	803	1 161	3 382
Balanseført verdi 31.12.	162	1 461	726	2 349
Årets avskrivning	22	250	290	562
Økonomisk levetid	3-8 år	5 år	7 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

¹⁾ Bruksrettigheter iht. IFRS 16.

Note 6 Datterselskaper, felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskaper

Datterselskaper	Anskaffelse tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel	Stemme- andel	Anskaffelse kostnad	
Vardar Vannkraft AS	1999	Drammen	100,0 %	100,0 %	385 296	
Vardar Varme AS	2007	Ringerike	100,0 %	100,0 %	167 259	
Vardar Boreas AS	2009	Drammen	100,0 %	100,0 %	109 275	
Tilknyttede selskaper						
Å Energi AS	1999	Kristiansand	13,2 %	13,2 %	451 145	
Sunly Innovation OÜ	2011	Estland	34,9 %	34,9 %	14 594	
Solcellespesialisten AS	2020	Sarpsborg	32,8 %	32,8 %	73 999	
Follum Energisentral AS	2009	Hønefoss	50,0 %	50,0 %	75	
Sähkü OÜ	2021	Estland	48,0 %	48,0 %	3 104	
Datterselskaper						
		IB	Årets res. andel	Konsernbidrag/ Utbytte	Andre endringer	UB
		01.01.2022				31.12.2022
Vardar Vannkraft AS		557 791	323 187	-296 244	-39 729	545 004
Vardar Varme AS		147 332	96	1 119	577	149 125
Vardar Boreas AS		210 980	59 543	12 079	-484	282 117
Sum		916 103	382 826	-283 046	-39 636	976 246
Felleskontrollert virksomhet						
Å Energi AS		1 701 098	4 223 517	-96 224	102 869	5 931 260
Tilknyttede selskaper						
Sunly Innovation OÜ		13 115	0	0	689	13 805
Solcellespesialisten AS		46 445	-3 943		24 000	66 502
Follum Energisentral AS		0	0	0	0	0
Sähkü OÜ		3 104	0		163	3 268
Campus Tofte AS		0	0	0	6 000	6 000
Sum		1 763 763	4 219 574	-96 224	127 721	6 020 835

	IB 01.01.2021	Årets res. andel	Konsernbidrag/ Utbytte	Andre endringer	UB 31.12.2021
Datterselskaper					
Vardar Vannkraft AS	615 848	71 621	-138 937	9 259	557 791
Vardar Varme AS	146 213	6 119	-2 584	-2 415	147 332
Vardar Boreas AS	207 071	6 787	0	-2 879	210 980
Sum	973 600	84 592	-141 522	-568	916 103
Felleskontrollert virksomhet					
Glitre Energi AS	1 867 741	160 372	-65 802	-261 213	1 701 098
Tilknyttede selskaper					
Sunly Innovation OÜ	8 392	0	0	4 723	13 115
Solcellespesialisten AS	50 000	-3 555	0	0	46 445
Follum Energisentral AS	0	0	0	0	0
Sähku OÜ	0	0	0	3 104	3 104
Sum	1 926 134	156 817	-65 802	-253 386	1 763 762

Fusjon mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS ble gjennomført med virkning fra og med 01.12.2022. Det er inngått aksjonæravtale og samordningsavtale mellom alle kommunale eiere i Å Energi og Vardar AS, i tillegg til en samordningsavtale mellom Drammen kommune

og Vardar AS. Vardar har gjennom inngått avtaleverk dokumentert betydelig innflytelse i selskapet og anvender egenkapitalmetoden ved regnskapsføring av eierskapet i Å Energi. Ved beregning av gevinst ved ombytte av aksjer er den relative endringen i eierandel hensyntatt.

Regnskapsmessige effekter i Vardars regnskap som følge av fusjonen mellom Glitre Energi AS og Agder Energi AS, og etableringen av Å Energi AS:

Resultatandel	20 739
Gevinst ved ombytte av aksjer	4 935 019
Reklassifisering av OCI-effekter	-732 241
<i>Sum effekter over resultatet</i>	<i>4 223 517</i>
Resultatandel	-836 123
Reklassifisering OCI	732 241
<i>Sum effekter utvidet resultat</i>	<i>-103 882</i>
Totalresultateffekt i Vardar	4 119 635

Det foreligger ingen betingede forpliktelser eller avgitte tilsagn relatert til Å Energi AS.

Note 7 Aksjer i andre selskaper

	Eierandel	Balanseført verdi	Antall aksjer	Pålydende
Hyperthermics AS	19,60 %	48 452	85 318	0,3 NOK
Sunly AS	10,95 %	630 828	6 880 212	1 EUR
Kongsberg Innovasjon AS	14,29 %	0	1 500	1 NOK
Sum		679 280		

Note 8 Andre langsiktige fordringer med forfall senere enn 1 år

Selskap	Hovedstol	Renteinntekt	Rentesats
Vardar Varme AS	105 472	3 477	3,30 %
Vardar Boreas AS	39 200	498	1,27 %
Sum	144 671	3 975	
Solcellespesialisten AS	25 000	52	8,50 %
Lån til øvrige ansatte	250	11	1,43 %
Sum	25 250	61	

Note 9 Bundne betalingsmidler

	2022	2021
Skattetrekkmidler	385	441

Note 10 Pensjonskostnad og pensjonsforpliktelse

Pensjonsforpliktelse ovenfor ansatte i konsernet er dekket gjennom kollektiv pensjonsforsikring i Buskerud Fylkeskommune pensjonskasse, som med virkning fra og med 01.01.2020 er en del av Viken pensjonskasse. Denne ordningen inkluderer også AFP. Estimatavvik innregnes

over OCI. Ordningen omfatter i alt 61 nåværende og tidligere ansatte. I tillegg har tidligere daglig leder daglig leder avtale om førtidspensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon

Pensjonskostnad	2022		2021	
	Sikret ordning	Usikret ordning	Sikret ordning	Usikret ordning
Nåverdi av pensjonsopptjening	1 298	1 903	1 160	1 711
Rentekostnad av pensjonsforpliktelse	1 379	727	1 155	587
Avkastning på pensjonsmidler	-1 228	0	-1 075	0
Resultatførte planavvik/estimatendringer	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	204	371	175	324
Netto pensjonskostnad	1 653	3 001	1 415	2 622

Pensjonsforpliktelse	2022		2021	
Beregnete pensjonsforpliktelser	69 046	38 458	73 620	38 458
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-64 160	0	-65 164	0
Arbeidsgiveravgift	689	5 423	1 192	5 423
Estimatavvik	0	0	0	0
Netto pensjonsforpliktelser	5 575	43 880	9 649	43 880

Økonomiske forutsetninger	2022	2021
Avkastning	3,00 %	1,90 %
Diskonteringsrente	3,00 %	1,90 %
Årlig lønnsvekst	3,50 %	2,75 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	2,25 %	2,50 %
Årlig pensjonsregulering	2,60 %	1,75 %

Note 11 Mellomværende med selskap i samme konsern

	2022	2021
Lån til foretak i samme konsern	144 671	170 134
Kundefordringer	161	427
Andre kortsiktige fordringer	379 800	181 438
Leverandørgjeld	42	34
Annen kortsiktig gjeld	446 813	147 810

Note 12 Lån med forfall senere enn 5 år

Lånetype	Långiver	Saldo pr. 31.12.	Rente- sats	Rente- kostnad
Ansvarlig lån	Viken Fylkeskommune	507 500	4,10 %	20 808

Note 13 Obligasjonslån og gjeld til kredittinstitusjoner

Långiver	Type lån	Rente	Saldo pr. 31.12.	Rente- kostnad	Forfall
Swedbank	Banklån	3mnd nibor + 75 bp	400 000	6 231	mai. 25
VARD05	Obligasjonslån	Fast, 6,5 %	440 000	28 600	jun. 25
Sum			840 000	34 831	
Finansielle leieavtaler			845	70	
Sum			840 845	34 902	

De strengeste sikkerhetskravene i Vardar AS låneportefølje er at verdijusterte egenkapital minimum er 150 % av rentebærende gjeld, at kontantbeholdning og kontantstrøm fra drift er større enn neste års rentekostnader. Verdijustert egenkapital tilsvarer virkelig verdi på

egenkapitalen i Vardar AS. En uavhengig tredjepart beregner måloppnåelse. Konsernet er ikke i brudd med lånebetingelser på balansedagen. Vardar har i tillegg gitt en negativ pantsettelsesklausul.

Note 14 Derivater - netto

	Kraft	Renter	Valuta	Sum derivater
Balanseført verdi 31.12.21	-43 351	-87 790	-24 215	-155 357
Realisering	24 753	58 988	14 410	98 151
Verdiendring	18 599	75 450	-3 816	90 233
Balanseført verdi 31.12.22	0	46 648	-13 621	33 027

Virkelig verdi av derivatene er beregnet av eksternt, uavhengig part og utgjør den diskonterte forskjellen mellom den avtalte kontraktspris og markedsprisen pr. 31.12 for tilsvarende produkt. Derivatene har ulike løpetid, hvor de lengste løper frem til 2039. Derivatene er definert som sikringer, der

verdiendringene føres over utvidet resultat mens realisering føres over resultatet. For Kraft og valuta inngår dette i kraftsalg, mens for renter under finans. Negativ balanse i tabellen representerer forpliktelse, og positiv balanseverdi en eiendel.

Note 15 Finansposter

	2022	2021
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	3 975	3 975
Annen renteinntekt	9 556	6 176
Agiogevinst	34 206	30 827
Finansinntekter	47 738	40 978
Annen rentekostnad	51 446	57 500
Agiotap	31 148	13 555
Annen finanskostnad	538	1 033
Finanskostnader	83 132	72 089

Note 16 Nærstående parter

Alle transaksjoner med nærstående parter er foretatt som en del av den ordinære virksomheten og til armlengdes priser. Det er ingen vesentlige transaksjoner med nærstående

parter. Selskapet har i tillegg ulike former for utlån og innlån med nærstående. Det vises til note 8 og 11. For transaksjoner med ledende personer vises det til note 3.

Note 17 Garanti- og sikkerhetsstillelse

Kausjonsansvar overfor følgende nærstående selskap	Valuta	Beløp
Vardar Varme AS	NOK	750
Vardar Vind AB	SEK	2 592

Det er i tillegg stilt garanti ovenfor Norsk Tillitsmann Pensjon AS med TNOK 13 448 tnok.

Note 18 Aksjekapital og aksjonærinformasjon

	Antall	Pålydende	Aksje- kapital	Overkurs	Sum
Ordinære aksjer	49 054	5 420	265 873	345 011	610 884
Totalt	49 054		265 873	345 011	610 884

Selskapet har følgende aksjonærer pr. 31.12.22:	Antall	Eierandel
Drammen kommune	12 793	26,08 %
Asker kommune	6 897	14,06 %
Lier kommune	6 441	13,13 %
Kongsberg kommune	5 921	12,07 %
Ringerike kommune	5 739	11,70 %
Øvre Eiker kommune	3 954	8,06 %
Modum kommune	1 737	3,54 %
Sigdal kommune	1 128	2,30 %
Hole kommune	922	1,88 %
Flesberg kommune	554	1,13 %
Ål kommune	471	0,96 %
Hol kommune	461	0,94 %
Gol kommune	442	0,90 %
Krødsherad kommune	373	0,76 %
Nesbyen kommune	353	0,72 %
Rollag kommune	309	0,63 %
Nore og Uvdal kommune	265	0,54 %
Hemsedal kommune	191	0,39 %
Flå kommune	103	0,21 %
Sum	49 054	100,00 %

REVISORS
BERETNING

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Vardar AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vardar AS som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav,
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9,
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også oppfylt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

Regnskapsmessig behandling av vesentlig transaksjon

Grunnlag for det sentrale forholdet

Den 29. november 2022 fusjonerte Glitre Energi AS, som var et felleskontrollert selskap i Vardar AS, med Agder Energi AS mot vederlag i aksjer. De mest sentrale regnskapsfaglige vurderingene var knyttet til gevinstberegning og vurdering av hvorvidt Vardar AS har betydelig innflytelse etter transaksjonen. Ledelsen har vurdert og konkludert med at transaksjonen ikke medfører tap av betydelig innflytelse grunnet betingelser i aksjonærvtalen, samt en egen samordningsavtale med Drammen kommune. Som følge av iboende regnskapsmessig kompleksitet og de vesentlige beløpsmessige konsekvensene transaksjonen har for årsregnskapet, har transaksjonen vært et sentralt forhold i revisjonen av Vardar konsern.

Våre revisjonshandlinger

Våre revisjonshandlinger inkluderte å innhente og forstå innholdet i de relevante selskapsrettslige dokumentene som ligger til grunn for transaksjonen og eierskapet. For å underbygge vår forståelse har vi avholdt møter og hatt diskusjoner med konsernets ledelse og rådgivere. Vi har kontrollert fastsettelsen av vederlaget i transaksjonene, samt tilhørende allokering av det avtalte vederlaget i regnskapet. Videre har vi med support fra spesialister vurdert de regnskapsmessige løsningene.

Det vises for øvrig til note 21 i årsregnskapet til Vardar konsern.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen er vesentlig inkonsistent med årsregnskapet, inneholder vesentlig feilinformasjon eller at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring eller redegjørelsen om samfunnsansvar ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen, redegjørelsen om foretaksstyring og redegjørelsen om samfunnsansvar er konsistente med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder etter regnskapsloven § 3-9 for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å

kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Vi avgir en uttalelse til revisjonsutvalget om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i revisjonsberetningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Uttalelse om etterlevelse av krav om felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF)

Konklusjon

Som en del av revisjonen av årsregnskapet for Vardar AS har vi utført et attestasjonsoppdrag for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som inngår i årsrapporten med filnavn «5967007LIEEXZFX4870-2022-12-31-no» i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i delegert kommisjonsforordning (EU) 2019/815 om et felles elektronisk rapporteringsformat (ESEF-regelverket) etter forskrift gitt med hjemmel i verdipapirhandelloven § 5-5, som inneholder krav til utarbeidelse av årsrapporten i XHTML-format og iXBRL-markering av konsernregnskapet.

Etter vår mening er årsregnskapet som inngår i årsrapporten i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsrapporten i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Ansvaret omfatter en hensiktsmessig prosess, og slik intern kontroll ledelsen finner nødvendig.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er, på grunnlag av innhentet revisjonsbevis, å gi uttrykk for en mening om årsregnskapet, som inngår i årsrapporten, i det alt vesentlige er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket. Vi utfører vårt arbeid i samsvar med internasjonal attestasjonsstandard (ISAE) 3000 – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon». Standarden krever at vi planlegger og utfører handlinger for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med kravene i ESEF-regelverket.

Som et ledd i vårt arbeid utfører vi handlinger for å opparbeide forståelse for selskapets prosesser for å utarbeide årsregnskapet i overensstemmelse med ESEF-regelverket. Vi kontrollerer om årsregnskapet foreligger i XHTML-format. Vi utfører kontroller av fullstendigheten og nøyaktigheten av iXBRL-markeringen av konsernregnskapet, og vurderer ledelsens anvendelse av skjønn. Vårt arbeid omfatter kontroll av samsvar mellom markeringene av data i iXBRL og det reviderte årsregnskapet i menneskelig lesbart format. Vi mener at innhentet bevis er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Drammen, 30. mars 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Hanne Kverneland Nebo
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Vardar AS 2022

A member firm of Ernst & Young Global Limited

ERKLÆRING
STYRE OG
DAGLIG LEDER

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2022 er utarbeidet i samsvar med IFRS og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Vi erklærer også at opplysningene i årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Drammen, 30. mars 2023

ROAR FLÅTHEN
Styreleder

INGVILD MYHRE
Styremedlem

JOHNNY SKOGLUND
Styremedlem

KRISTIN OUROM
Styremedlem

KNUT OSCAR FLETEN
Styremedlem

ROBERT OLSEN
Adm. direktør

Vardar er med i kampen for å stanse klimaendringene. Vår oppgave er å produsere ren energi og investere i virksomheter som bidrar til lavere klimagassutslipp. Samtidig skal vi ta vare på naturen og det biologiske mangfoldet, som til sammen skaper de grønne kretsløpene alt liv er avhengig av.

VARDAR AS
ØVRE EIKERVEI 14
3048 DRAMMEN
VARDAR.NO

OM ÅRSRAPPORTEN: Årsrapporten fra Vardar AS skal gi et mest mulig dekkende og korrekt bilde av konsernets virksomhet i 2022. I et tillegg til årsrapporten, som er tilgjengelig på www.vardar.no, er det laget en oversikt over konsernets rapportering i henhold til den internasjonalt anerkjente rapporteringsstandarden for samfunnsansvar Global Reporting Initiative (GRI). Denne oversikten finnes også på konsernets hjemmeside.

TEKST: Stakerholder AS **DESIGN OG LAY-OUT:** Kirell Design og Almås Design

FOTOKREDITERING: Ukrediterte bilder er illustrasjonsfoto fra Adobe Stock og Shutterstock

